

suoritettavaksi kaupungin osuudesta mainittuja voittovaroja, minkä ohessa valtuusto sen kysymyksen valmistelemiseksi, minkä verran yhtiölle lopullisesti voitaisiin myöntää avustusta edellä mainituista voittovaroista, lähetti asian siihen erikoisvaliokuntaan, jonka valtuusto vastedes asettaisi laatimaan ehdotusta voittovarain jakamiseksi.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan katsastusmiehet. Kaupunginkassan katsastusmiehiksi valitsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto herra Salingren ja konsuli F. Stockmannin sekä heidän varamiehikseen herra Ernst Krogiuksen ja pankinjohtaja H. Kihlmanin.

Kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1913 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikamarin kirjelmässä helmikuun 14 päivältä valtuustolle lähetetty, rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen tileistä ja tilinpäätöksestä vuodelta 1913 esiteltiin kaupunginvaltuuston tiedoksi ²⁾.

Kertomus kaupungin 1913 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Kirjelmässä huhtikuun 25 päivältä lähetti rahatoimikamari valtuustolle rahatoimikonttorin laatiman kertomuksen ³⁾ kaupungin 1913 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Tilinpäätös oli yhteenvedettynä seuraava:

Tulot.

Tuloja rahasäännön mukaan	Smk	21,168,091: 96
„ yli rahasäännön	„	1,326,396: 37
Säästöä määrärahoissa	„	925,060: 81
Yhteensä		Smk 23,419,549: 14

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk	21,168,091: 96
„ ylitetty	„	968,238: 92
Vajausta lasketuissa tuloissa	„	264,509: 81
		Smk 22,400,840: 69
Vuoden tulos, ylijäämää	„	1,018,708: 45
Yhteensä		Smk 23,419,549: 14
Edellä mainittu ylijäämä	Smk	1,018,708: 45
siihen lisättynä 1912 vuoden käyttämätön säästö	„	622,940: 22
antaa saldoksi vuodelle 1914	Smk	1,641,648: 67

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 7 p. 5 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 6 §. —

³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30.

Kirjelmässä toukokuun 16 päivästä lähetti maistraatti valtuustolle kertomuksen ¹⁾ kaupungin 1913 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta.

Kertomus kaupungin 1913 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta.

Edellä mainittua kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä annettua kertomusta sekä tilintarkastuskertomusta käsiteltäessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto:

myöntää rahatoimikamarille sekä kaupungin muille hallinnollisille johto- ja lautakunnille vastuunvapauden niiden toiminnasta ja tilityksestä vuodelta 1913, paitsi mikäli koski kysymystä rahatoimikamarin ent. ylimääräisen apulaissihteerin, varatuomari W. O. Beckerin vuonna 1913 anastamista tuulaakivaroista ³⁾;

Vastuunvapaus kaupungin johto- ja lautakunnille vuodelta 1913 sekä sen yhteydessä olevat kaupungin tilien tarkastusta y. m. koskevat toimenpiteet.

sen johdosta, että tilintarkastajat olivat ehdottaneet rahatoimikamarilta ja rahatoimikonttorilta toistaiseksi evättäväksi vastuunvapauden mainitulta kohden, jättää tämän kysymyksen ratkaisematta, kunnes sitä oli lähemmin valmisteltu; sekä

antaa tämän valmistelun samoin kuin tilintarkastajain tekemäin muiden esitysten seikkaperäisen tarkastuksen tehtäväksi budjettivaliokunnalle, jonka tuli, sittenkun asianomaisia oli kuultu ja muu saatavissa oleva selvitys hankittu, valtuustolle antaa ne lausunnot ja ehdotukset, joita asianhaarat saattoivat aiheuttaa.

Budjettivaliokunnan annettua marraskuun 10:ntenä päivätyn mietinnön ⁴⁾ asiasta, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto:

* kehottaa rahatoimikamaria yksissä neuvoin revisionikonttorin kanssa ryhtymään sopiviin toimenpiteisiin sen kaupungin tililaitos uudistuksen jouduttamiseksi, josta kamari oli aikaisemmin saanut tehtäväkseen antaa ehdotuksen, ja tässä menettelemään joko siten, että osittaisiin uudistuksiin heti voitaisiin ryhtyä, tai myös siten, että uudistus koko laajuudessaan voitaisiin mahdollisimman pian toteuttaa;

myöntää rahatoimikamarille ja rahatoimikonttorille tilinpäästön, mikäli koski varatuomari Beckerin vuonna 1913 anastamia tuulaakivaroja 5,349 markkaa 76 penniä, sekä nämä varat, samoin kuin vuonna 1912 anastetut varatkin, 2,803 markkaa 39 penniä, poistettavaksi tileistä sikäli kuin niitä ei voida saada Beckerin konkurssipesästä;

käskeä rahatoimikamarin velvoittaa rahatoimikonttorin tilinpäätökseen liittämään siirtyvään rahamääräin oikeiksi todistetut erikoisluettelot;

velvoittaa kaasalaitoksen muiden teknillisten laitosten tavoin vuosikertomukseensa panemaan yhdistelmän sekä vuoden varrella syntyneistä, vuoden alussa olevaa laitoksen pääoma-arvoa kohot-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 46. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 2 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 73 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 71. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 21 §.

tavista laajennuksista ja arvonlisäyksistä että sitä vähentävistä poistoista ja kuoletuksista;

aikanansa laadittavaan kaupungin rahahallinnon ohjesääntöön pantavaksi määräyksiä, jotka ovat omansa estämään vahvistetussa menosäännössä olevain määrärahain tai erittäin myönnettyjen lisämäärärahain ylittämistä;

myöskin kysymyksen etuantivarain tilittämisestä sekä kannantavarain perille toimittamisesta saatettavaksi yhdenmukaiseen ratkaisuun tililaitoksen uudistusta toimeenpantaessa;

käskää rahatoimikamarin huomauttaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle, että puhtaanapitolaitoksen on tilinpäätöksessä laadittava täydellinen siirtotili vuoden varrella toimitetuista, mutta maksamatta olevista lantatilauksista;

huomauttaa rahatoimikamarille, että on tarpeellista tarkoin noudattaa kamarin voimassa olevan ohjesäännön 17 §:n d) momentin säännöstä sikäli, ettei ainoastaan pidetä luetteloa kaupungin vakuudeksi annetuista takuusitoumuksista, vaan siihen myös liitetään aakkosellinen luettelo;

yleisen tililaitosuudistuksen yhteydessä lisäksi otettavaksi huomioon, että rahatoimikonttorin kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä antamaa kertomusta olisi uudistettava sikäli, että siinä olisi rahasäännössä vuotenaan olevain työmäärärahain lisäksi mainittava näihin töihin edellisiltä vuosilta kuuluvat määrärahat ja niistä suoritettut menot, joten kunkin työn kaikki kustannukset mainittaisiin ja siten saataisiin yleiskatsaus kuluvan vuoden jälkeenkin jatkuviin töihin;

kysymyksen kaupungin irtaimen omaisuuden inventtauksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä niinikään otettavaksi lähemmin tutkittavaksi kaupungin kassa- ja tililaitoksen uudistuksen yhteydessä;

asettaa erikoisvaliokunnan harkitsemaan ja säästöjen aikaansaamiseksi ehdottamaan muutoksia rakennustarkastuskonttorin nykyiseen järjestysmuotoon ja vuosirahansääntöön; sekä

tilintarkastajain esittämän kysymyksen, että kaupungin eri lautakunnat ja laitokset olisi velvoitettava voimassa olevia ohjesääntöjä muuttamalla mikäli mahdollista ennen huhtikuun 15 päivää kunakin vuonna antamaan toimintakertomuksensa edelliseltä vuodelta, otettavaksi tarkastettavaksi käsiteltäessä kysymystä yleisen johtosäännön antamisesta kaupungin tililaitosta varten.

Sittenmin valitsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto vastamainitun valiokunnan jäseniksi herrat Schybergsonin, Castrénin ja Lindbergin, kunnallisneuvosmies J. von Haartmanin sekä rakennusmestari J. Ahteen.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 16 §.

Kirjelmässä joulukuun 23 päivältä lähetti maistraatti valtuustolle rahatoimikamarin kirjelmän saman kuukauden 19 päivältä, jossa kamari esitti:

että kaupunginreviisori K. A. Wideniukselle eräiden edellä mainitun kaupungin tililaitosuudistuksen toimeenpanemiseksi tarpeellisten alustavain töiden suorittamista ja alustavan ehdotuksen laatimista varten myönnettäisiin virkavapautta tammikuun 1 päivästä huhtikuun 1 päivään 1915 sekä reviisori C. G. Winter ja isännöitsijä B. A. Hellmer määrättäisiin virkavapauden aikana hoitamaan, Winter kaupunginreviisorin- ja Hellmer reviisorinvirkaa saaden hyväkseen vahvistetun vuosirahansäännön mukaan mainittuihin virkoihin liittyvät palkka-

edut;

että tililaitosuudistuksen toimeenpanemisesta johtuvat kustannukset merkittäisiin eri tilille vastedes otettaviksi vakinaiseen menosääntöön; sekä

että mainitulta tililtä edeltäpäin maksettaisiin kaupunginreviisori Wideniukselle hänen virkavapautensa aikana 750 markkaa kuukaudessa eli kaikkiaan 2,250 markkaa.

Tähän rahatoimikamarin esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾.

Kirjelmässä huhtikuun 6 päivältä lähetti Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta valtuustolle kertomuksen näiden laitosten toiminnasta vuonna 1913 sekä tilintarkastajain lausunnon laitosten samanvuotisten tilien tarkastuksesta.

Asiaa esiteltäessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto myöntää johtokunnalle vastuuvapauden mainitulta tilivuodelta.

Maistraatin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 2,000 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä maistraatinarkiston tarverahoja varten olevaan määrärahaan, ja oli tämä rahamäärä pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Yhteisen raastuvanoikeuden tekemäin esitysten johdosta myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto määrärahoja yhteensä 3,050 markkaa niiden kustannusten suoritukseen, joita oli ollut raastuvanoikeuden toisen osaston ylimääräisten istuntojen pitämisestä käsiteltäessä poliisikonstaapeleja J. E. Forsgrenia ja K. K. Hiltusta vastaan nostettua juttua valtiopetokseen kehottamisesta, ja oli mainittu määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Yhteisen raastuvanoikeuden kirjelmässä lokakuun 2 päivältä tehdyn esityksen johdosta, että myönnettäisiin määrärahoja raastuvanoikeuden ensimmäisen osaston väliaikaisen toisen jaoston ja

Vastuuvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle.

Lisäys maistraatinarkiston tarverahain määrärahaan.

Määräraha raastuvanoikeuden ylimääräisten istuntojen kustantamiseksi erään erikoisan käsittelyä varten.

Määrärahoja raastuvanoikeuden osastoille.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 7 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 23 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 31 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 19 § ja syysk. 8 p. 37 §.

saman oikeuden väliaikaisen viidennen osaston voimassapitoon vuonna 1915 sekä rahatoimikamarin ehdotuksen ¹⁾ mukaisesti päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto sanotun vuoden menosääntöön merkittäväksi 14,850 markkaa mainittua väliaikaista toista jaostoa ja 29,850 markkaa väliaikaista viidettä osastoa varten.

Määräraha
kaupungin-
viskaalinviran
hoidattami-
seen.

Maistraatin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 750 mar-
kan määrärahan toisen kaupunginviskaalinviran hoidattamiseen
kuuden viikon aikana, kesäkuun 20 päivästä lukien, ja oli tämä
määräraha pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Vaillinki kau-
punginvoudin-
konttorissa.

Kirjelmässä maaliskuun 7 päivästä ilmoitti maistraatti, että
toisen kaupunginvoudin luona palveleva ulosottoapulainen O. Aar-
nio oli helmikuun 19 päivänä hävinnyt täällä olevasta kodistaan,
jättäen jälkeensä hänelle uskottujen verolippujen kannannasta syn-
tyneen kaikkiaan 1,446 markan vaillingin, jonka toinen kaupungin-
vouti oli omista varoistaan täyttänyt, sekä että asia oli annettu
etsivän poliisin huoleksi, joka oli etsiskellyt Aarniota, kuitenkin
häntä tapaamatta, ja esitti maistraatti, joka heti oli erottanut Aar-
nion ulosottoapulaisen toimesta, samalla, että asia saisi jäädä sillensä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, ettei maistraa-
tin ilmoitus aiheuttanut toimenpidettä valtuuston puolelta.

Kysymys
eräiden kun-
nan laitosten
ja virkallijain
palkkaussään-
töjen muutta-
misesta.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulukuun
30 päivänä 1913 erikoisvaliokuntaan lähettänyt ⁵⁾ budjetinjärjeste-
lyn yhteydessä herätetyt kysymykset rahatoimikonttorin ja tek-
nillisten laitosten henkilökunnan palkanparannuksista sekä kulku-
tautisairaalan ylilääkärin, palomestarin, alipalomestarin ja tervey-
dellisten tutkimusten laboratorin johtajan palkkaetujen järjestä-
misestä, jonka valiokunnan jäseniksi sittemmin oli valittu ⁶⁾ herrat
Tollet, Castrén, Heimbürger, Mattsson ja Walldén, antoi valiokunta,
johon valmisteluvaliokunta lisäksi oli lähettänyt tyttöjen ammatti-
koulun henkilökunnan sekä kaupungin rakennus- ja liikennekont-
torin virkamiesten palkankorotuksia koskevat ehdotukset, kesä-
kuun 3:nä päivätyn mietinnön, jossa valiokunta lausui m. m.
seuraavaa ⁷⁾:

Kun suurehko määrä kunnan palkkaussääntöjä oli uudistuk-
sen alaisena ja palkankorotusta koskevia esityksiä muidenkin hal-
lintohaarain alalta lienee odotettavana, ei valiokunta ollut voinut
olla tehtävänsä täyttäessään kiinnittämättä tarkempaa huomiota
kunnan laitosten palkka- ja työoloihin yleensä.

¹⁾ Rtk. kirj. lokak. 12 p. n:o 650. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 18 §. —
³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 8 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 7 §. — ⁵⁾ Ks.
1913 vuod. kert. siv. 174, 176—178 ja 183. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 29 §
ja helmik. 3 p. 21 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 49.

Silmäys kaupungin nykyään voimassa oleviin palkkaussääntöihin osotti, että kunnan hallinnossa ei ollut yhtenäistä palkkausjärjestelmää noudatettu. Tuon tuostakin toimeenpannuissa erikoisissa palkanjärjestelyissä, jotka useimmiten olivat koskeneet milloin minkin suuruisia palkkausryhmiä, ei ole noudatettu määrättyä suunnitelmaa eikä voitu tarpeellista huomiota panna muihin keskenään vertailtaviin kunnan virkoihin. Ilmeistä epäjohtomukaisuutta oli ole-massa niihin periaatteisiin nähden, joiden mukaan ikäkorotusta määrävuosien palveluksesta maksettiin, sillä melko suuri joukko viranpitäjiä oli ilman säällistä aihetta jäänyt vaille tätä etua. Edellä mainittujen puutteiden ja epätasaisuuksien poistaminen sekä järkipärisen palkkausjärjestelmän käytäntöön ottaminen oli valiokunnan mielestä asetettava toivomukseksi, joka oli toteutettava mitä pikemmin sen parempi. Tuollaisella uudistuksella oli kuitenkin syvään käypä merkitys kunnan virkailijain palvelusehtoja ja viran-toimitusvelvollisuutta koskevaa kysymystä silmällä pitäen ja se oli ehdottomasti siihen kytkettävä. Tässäkin kohden tarvittiin kaupunginhallinnossamme järjestettyjä ja yhdenmukaisia perussääntöjä. Palkkausperusteiden yhteydessä oli sentähden valiokunnan mie-lestä laadittava palkkaussääntöjen soveltamista koskevat yleiset ehdot ja määräykset, joissa oli m. m. säännöksiä päivittäisestä viran-toimitusajasta, kesälomasta, virkavapaudesta, eläke-eduista, velvol-lisuudesta asua kaupungin alueella, väliaikaisia määräyksiä y. m.

Tähän kuuluvat kysymykset olivat olleet Tukholmassa kau-punginhallinnon käsiteltävinä, ja asiasta siellä hankittu laaja selvi-tys oli monessa kohden omansa tärkäläisiäkin oloja valaisemaan. Valmistelun tuloksena oli ollut vuonna 1909 annettu komitean mie-tintö, jossa m. m. ehdotettiin n. s. Tenowin palkkausjärjestelmää otet-tavaksi käytäntöön Tukholman kunnallishallinnossa. Tämä järjes-telmä rakentui sille periaatteelle, että alkupalkka oli verraten pieni ja kohosi vähitellen lukuisilla ja taajaan peräkkäin seuraavilla ikä-korotuksilla. Tenowin järjestelmän mukainen palkanjärjestely oli sittemmin toimeenpantu Tukholmassa vuonna 1911 eräisiin kunnan viranpitäjiin nähden. Tässä yhteydessä oli kaupunginvaltuusto hyväksynyt „Tukholman kaupungin palkkaussäännön soveltamisessa noudatettavat yleiset ehdot ja määräykset.“ Kaupungin palkka-kysymysten yhtenäisen käsittelyn aikaansaamiseksi oli asetettu eri-tyinen palkkauslautakunta.

Niinkuin Tukholmassa saatu kokemus osotti, vaati palkkaus-järjestelmää ja palkkausehtoja koskevain kysymysten ratkaisu laa-jaa ja perinpohjaista valmistelua. Tämä vastuullinen ja vaikea tehtävä olisi valiokunnan mielestä annettava sopivasti kokoonpan-nulle lautakunnalle, jonka etusijassa tulisi laatia ja kaupunginval-

tuustolle esittää ehdotukset kunnan virkamiehistön asettamisen perusteita, virantoimitusajan järjestämistä, palkkausjärjestelmää ja palkkamääriä sekä palkkaetujen nauttimisen yleisiä ehtoja koskevissa y. m. tähän kuuluvissa asioissa. Sen ohessa tulisi lautakunnan toimia vakinaisena ammattiviranomaisena kaupungin palkkakysymyksissä. Tällä laitoksella olisi siis tehtävänä vahvistetun johtosääntönsä mukaisesti hoitaa kaupungin palkkausoloja sekä tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvista asioista. Lautakunnalle annettaisiin niinkään toimeksi kunnan eläkeasiain valmistelu, joka tähän asti oli ollut rahatoimikamarin velvollisuutena. Valiokunta ei ollut tahtonut asian nykyisellään ollessa kaupunginvaltuustolle esittää lopullista ehdotusta tuollaisen palkkauslautakunnan järjestämiseksi, valiokunta kun oli sitä mieltä, että edellä esiintuodut näkökohdat olisi sitä ennen saatettava rahatoimikamarin tiedoksi periaatteellista tarkastusta varten. Tämän mukaisesti valiokunta esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi lähettää kysymyksen kaupungin palkkausolojen ja kunnan viranpitäjien palvelusehtojen uudistuksen sekä edellä mainittuja tehtäviä varten asetettavan erikoisen palkkauslautakunnan tarpeellisuudesta rahatoimikamariin lausunnon saamiseksi.

Kun nyt tehty alote kunnan palkkausolojen yleiseksi uudesti järjestämiseksi ei näyttänyt saavan viivyttää esillä olevain palkanjärjestelykysymysten käsittelyä, oli valiokunta katsonut olevan käyminen tehtävänsä täyttämään. Valiokunta oli siinä kohden havainnut jonkin määräisen palkanparannuksen erinäisille nyt puheena oleville palkkaryhmille asianhaarain vaatimaksi. Valiokunnan mielestä oli kuitenkin ollut tarpeellista esillä olevia kysymyksiä ratkaistaessa noudattaa kaupungin varain vaatimaa varovaisuutta. Palkkavaatimuksia tutkiessaan oli valiokunta myös ottanut huomioon, että kaupungin virkamiehille oli hiljattain taattu eläkeoikeus velvoittamatta palkansaajaa tästä edusta suorittamaan eri maksua. Valiokunta oli ehdotustaan laatiessaan koettanut poistaa palkkaussäännöissä esiintyvät epätasaisuudet sekä ottanut huomioon käytettävänä olevista asiakirjoista ja hankituista tiedoista saadun selvityksen kuhunkin virkaan kuuluvain tehtävain laajuudesta ja merkityksestä sekä asianomaisen virka-asemasta ja vastuunalaisuudesta. Johtavana periaatteena alempain palkkaryhmäin palkkausetujen määrittämisessä oli valiokunta pitänyt vaatimusta, että kohtuullisen toimeentulominimin rajaa oli noudatettava.

Tehtyään selkoa ehdotuksensa pohjana olleista erityisistä perusteluista ja näkökohdista esitti valiokunta:

että kaupunginvaltuusto hyväksyisi rahatoimikonttorille seuraavan muutetun palkkaussäännön:

1 kaupunginkamreeri, palkkaa	5,000: —	
palkkiota	<u>5,000: —</u>	10,000: —
1 kaupunginkassanhoitaja, palkkaa		8,000: —
1 vanhempi kaupunginkirjanpitäjä, palkkaa		7,000: —
2 nuorempaa kaupunginkirjanpitäjää, palkkaa à 5,000: —		10,000: —
4 konttorikirjottajaa, palkkaa à 2,500: —		10,000: —
2 vahtimestaria, palkkaa à 2,100: —		4,200: —
1 vahtimestarinapulainen, palkkaa		600: —
Määräraha apulaiskassanhoitajan ja ekspedi-		
töörin tehtävään hoitamista varten		8,400: —

Kaikilla vakinaisilla virkamiehillä on oikeus saada palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla.

että mainitulle palkkaussäännölle, mikäli kaupunginkamreerin ja kaupunginkassanhoitajan palkkaetuja koskee, hankitaan k. senaatin vahvistus;

että kaupunginvaltuusto vahvistaisi liikennekonttorille seuraavan muutetun palkkaussäännön:

1 kamreeri, palkkaa	6,000: —
2 vanhempaa kirjuria, palkkaa à 4,000: —	8,000: —
2 nuorempaa kirjuria, palkkaa à 3,400: —	6,800: —
1 vanhempi kassanhoitaja, palkkaa	3,400: —
1 nuorempi kassanhoitaja, palkkaa	2,700: —
1 kirjanpitäjä, palkkaa	3,400: —
2 vanhempaa konttorikirjottajaa, palkkaa à 2,300: —	4,600: —
2 nuorempaa konttorikirjottajaa, palkkaa à 2,000: —	4,000: —
1 vaakamestari, palkkaa	3,000: —
2 vaakamestarinapulaista, palkkaa à 2,400: —	4,800: —

Kaikki tässä luetellut virkailijat ovat oikeutetut saamaan palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla.

että liikennekamreerille myönnetään henkilökohtaista palkanlisäystä kaikkiaan 2,000 markkaa;

että palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta tulee kulkutautisairaalan ylilääkärille, alilääkärille, apulaislääkäreille ja toimitsijalle 10 % pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla;

että ehdotus määrävuosien palveluksesta tulevan korotuksen myöntämisestä jo nyt mainitun sairaalan yli- ja alilääkärille hyötään;

että kaupungin kaikkien sairaanhoitolaitosten hoitajattaret saavat palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla, ei kuitenkaan 60 markkaa vähempää;

että kaupungin palomestarille ja alipalomestarille myönnetään oikeus saada palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkastaan kumpaisellakin kerralla;

että kaupungin tyttöjen ammattikoulun vakinaisille opettajatarille taataan 5, 10 ja 15 vuoden palveluksesta korotusta 20, 20 ja 10 % siitä pohjapalkasta, mikä heillä on opetuksesta koulun ensimmäisellä luokalla;

että terveydellisten tutkimusten laboratorin johtajan vuosipalkka määrätään 9,000 markaksi;

että kaupunginvaltuusto, teknillisten laitosten voimassa olevia menosääntöjä muuttaen, vahvistaisi alempana mainituille näiden laitosten virkailijoille seuraavat palkkamäärät, nimittäin:

I. Vesijohtolaitos.

1 johtajanassistentti, palkkaa	9,000: —
1 kemisti, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	8,000: —

II. Kaasulaitos.

1 johtajanassistentti, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	8,000: —
1 apulais-käyttöinsinööri, palkkaa	5,400: —
1 johtotyöinsinööri, palkkaa	7,000: —
1 apulais-johtotyöinsinööri, palkkaa	4,500: —

III. Sähkölaitos.

1 johtajanassistentti, palkkaa	10,000: —
1 ensimmäinen käyttöinsinööri, paitsi asuntoa, lämpöä ja valoa, palkkaa	7,800: —
1 toinen käyttöinsinööri, palkkaa	6,000: —
1 laboratorii-insinööri, palkkaa	5,400: —
1 johtotarkastuksen johtaja, palkkaa	5,400: —
1 mittarikonttorin esimies, palkkaa	4,800: —

että kaikille teknillisten laitosten vakinaisille virkamiehille taa-
taan ikäkorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkasta
kumpaisellakin kerralla;

että kaupunginvaltuusto, rakennuskonttorin voimassa olevaa palkkaussääntöä muuttaen, vahvistaisi alempana mainituille konttorin virkailijoille seuraavat palkkamäärät:

1 sihteeri, palkkiota	4,000: —	
2 insinööriä katu-, lokaviemäri- ja satama- rakennusosastolla (apulais-työpäällik- köjä), palkkaa kumpikin ..	7,000: —	
matkarahoja kumpikin	500: —	15,000: —
1 kaupunginarkkitehti, palkkaa	11,000: —	
matkarahoja	500: —	11,500: —
1 apulais-kaupunginarkkitehti, palkkaa	6,500: —	
matkarahoja	500: —	7,000: —
1 kaupunginasemakaava-arkki- tehti, palkkaa	11,000: —	
matkarahoja	500: —	11,500: —
1 apulais-kaupunginasemakaava- arkkitehti, palkkaa	6,500: —	
1 puhtaanapitolaitoksen johtaja, palkkaa	6,500: —	
matkarahoja	500: —	7,000: —
1 kamreeri, palkkaa	6,000: —	

että kaikki kaupunginvaltuuston hyväksymät nykyisten palkkaussääntöjen ja palkkaehtojen muutokset astuvat voimaan tammi-kuun 1 päivästä 1915; sekä

että asianomaisilla viranpitäjillä on oikeus määrävuosien palveluksesta tulevaan palkankorotukseen nähden lukea hyväkseen aika, minkä he sitä ennen ovat olleet samassa virassa.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti lähettää kysymyksen kaupungin palkkausolojen ja kunnallisten viranpitäjien palvelusehtojen uudistamisen tarpeellisuudesta sekä erityisen palkkauslautakunnan asettamisesta rahatoimikamariin lausunnon saamiseksi, jota vastoin asian käsittely muilta kohdin sai jäädä toistaiseksi.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan marraskuun 11 päivänä 1913 antanut ²⁾ erikoisvaliokunnan tehtäväksi toimittaa lähemmän tutkimuksen rahatoimikamarin ent. ylimääräisen apulais-sihteerin, varatuomari W. O. Beckerin tekemästä, kaupungille kuuluvain tuulaakivarain anastuksesta sekä kaupunginvaltuustolle

Kaupungille
kuuluvain tuu-
laakivarain
anastus.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 28 §. — ²⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 167.

antaa ne lausunnot ehdotuksineen, joita tutkimus saattoi aiheuttaa, antoi valiokunta helmikuun 18:ntena päivätyn mietinnön ¹⁾, jossa valiokunta lausui m. m. seuraavaa:

Pääsyynä siihen, että puheena oleva kavallus oli voinut syntyä ja verraten kauan jatkua ilmi tulematta, oli nähtävästi ollut se, että rahatoimikamari oli nostanut tuulaakivarat eikä niitä ollut toimitettu suorastaan rahatoimikonttoriin, jossa tapauksessa varainkannanta olisi ollut täydellisen kassatarkastuksen alainen. Niin kauan kuin kaupungille eräiltä muilta paikkakunnilta tuleva tuulaaki nousi vähäpätöisiin määriin, oli vaara tässä kohden ollut verraten vähäinen. Mutta sittenkun nämä tuulaakivarat olivat alkaneet nousta huomattaviin summiin, olisi muutos ollut tarpeellinen sekä selviää määräyksiä ollut annettava siitä, miten puheenalaiset rahalähetykset oli nostettava ja perille toimitettava. Nykyisenkin kannantajärjestelmän vallitessa olisi kavallukset voinut ja pitänyt saada aikaisemmin ilmi. Oli ollut virhe, ettei rahatoimikonttori ollut ryhtynyt toimiin tullikamarien lopputilitysten hankkimiseksi, ennenkuin tilit oli päätetty ja tarkastettaviksi annettu. Tämä olisi ollut tarpeen jo yksinomaan mekaniselta kirjanpitokannaltakin, ilman että asianomaisen kirjanpitäjän puolelta olisi ollut tarpeen erikoista valppautta. Mitä kaupunginkamreerin asemaan asiassa tuli, saattoi olla vaikea ratkaista, missä määrin hänen itsensä tuli puuttua kirjanpidon yksityiskohtiin. Mutta oli kuitenkin ilmeistä, että tilinpäätös, ainakin sikäli kuin se käsitti rahatoimikonttorin oman alan, oli kamreerin tarkastettava ja hänen verrattava asianomaiset saldot konttokurantteihin ja tilityksiin. Revisionikonttorikin olisi voinut ja sen olisi pitänyt huomauttaa, että ylämaan tullikamarien yhteenvetotilityksiä puuttui.

Vuonna 1913 jatkuneisiin anastuksiin nähden ei edellä mainittuja kirjanpitonäkökohtia käynyt soveltaminen, mutta rahatoimikonttorilla olisi kyllä ollut aihetta rahatoimikamariin tehdä ilmoitus siitä huomiota ansaitsevasta seikasta, että mainitun vuoden kuluessa ei ollut kaupunginkassaan ensinkään tullut tuulaakia ylämaan kaupungeista. Valiokunta ei voinut hyväksyä sitä käsitystä kaupunginkamreerin virka-asemasta, mikä oli tullut ilmi hänen asiasta antamassaan selityksessä, ja katsoi rahatoimikonttorin olevan velvollinen viivyttelemättä kamariin ilmoittamaan kaupunginkassassa sattuneista huomattavammista tapahtumista.

Näiden näkökohtain lisäksi ei valiokunta katsonut asiakseen esittää vaatimuksia puheenalaisessa kohden. Huomattava nimittäin oli, että kaupungin hallintolaitokset olivat saaneet täyden vastuuvapauden toiminnastaan vuonna 1912 sekä että puhevallan käyttämiseen mainitun tilivuoden kuluessa vilpittömässä mielessä tapahtu-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

neista virkatoimenpiteistä ei nyttemmin enää ollut tilaisuutta. Mitä taas tuli asianomaisten virkamiesten menettelyyn viimeksi kuluneena vuonna, oli 1913 vuoden tilintarkastajain asia siitä lausua mielensä, joten kaupunginvaltuuston toimenpiteen mainitussa kohden tulisi rajoittua siihen, että valiokunnan mietintö sekä valtuuston asiasta tehtyjen pöytäkirjain otteet lähetettiin vuositilintarkastajille.

Sen johdosta että valiokunta oli saanut toimekseen tehdä ne ehdotukset, joita sen toimittama tutkimus saattaisi aiheuttaa, lausui valiokunta seuraavaa:

Rahatoimikamari oli ilmoittanut jo ryhtyneensä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että ylämaan kaupunkien tuulaakivarat niihin kuuluvine tilityksineen vastedes toimitetaan suorastaan rahatoimikonttoriin.

Kysymys täysin tehokkaan kassahallinnon tarkastuksen aikaansaamisesta tuli varmaankin otettavaksi asianmukaiseen huomioon kaupungin tililaitoksen vastaisessa uudistuksessa. Mutta jo ennenkuin tämä uudistus oli ehditty toimeenpanna ja siitä riippumatta, näytti eräitä toimenpiteitä mainitussa kohden olevan tarpeen. Valiokunta oli tähän nähden tahtonut toivomuksina lausua:

että kaikkien kaupungin viranomaisten, joilla on itsenäinen rahahallinto, olisi järjestettävä se niin, että kassanhoitajan ja kirjanpitäjän toimet erotetaan toisistaan, että tarkastuskirjaa pitää muu henkilö kuin varainhoitaja sekä että kirjanpitäjä panee kaikki maksunsuorituksista annetut kuitit kirjaan;

että niiden viranomaisten, joilla ei ole itsenäistä rahahallintoa, olisi, mikäli mahdollista, toimitettava maksunsuoritukset rahatoimikonttoriin, ehdollisesti siihen pankkilaitokseen, jonka kanssa kaupunki on asiasta sopinut, sekä muussa tapauksessa kirjaanpano annettava muun henkilön kuin taloudenhoitajan toimeksi;

että ne tilittäjät, jotka tähän asti ovat saaneet käteisiä etuanteja tilitysvelvollisuudella, sensijaan saisivat rahatoimikonttorissa shekki-tilin ja velvoitettaisiin kirjottamaan shekit, ei tasaisille rahamäärille, vaan niille, mitkä kulloinkin on maksettava, sekä että nämä tilittäjät olisivat velvolliset kunkin kuukauden umpeenmennessä lähettämään tilityksensä todisteineen rahatoimikonttoriin; samoin kuin

että tilittäjät, joiden toimeen liittyy jonkinlaista varainkantoa, velvoitettaisiin säännöllisesti kaupunginkassaan toimittamaan kantamansa varat määrätyin väliajoin sekä sen lisäksi kohta, kun kertyneet varat ylittävät jonkin, kullekin tilittäjälle edeltäpäin määrätyn summan.

Valiokunta ei ollut tahtonut esittää, että kaupunginvaltuusto tarkempaa selvitystä hankkimatta hyväksyisi nämä toivomukset,

vaan ehdotti, että kaupunginvaltuusto lähettäisi mietinnön rahatoimikamariin, jonka tulisi vastaisesta kunnan tililaitosuudistuksesta riippumatta tehdä ne kassatarkastuksen koventamista tarkoittavat ehdotukset, joihin aiheetta oli.

Asiaa uudestaan esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto valiokunnan tekemät ehdotukset, minkä ohessa valtuusto antoi rahatoimikamarin tehtäväksi lausua mielensä sen revisionikonttorin valiokunnalle antamassa selityksessä huomautetun asianlaidan johdosta, että mainitun konttorin oli osottautunut vaikeaksi vuoden varrella saada käytettäväkseen rahatoimikonttorin jatkuvassa käytännössä olevia kirjoja.

Kunnallisverojen periminen.

Kirjelmässä lokakuun 2 päivästä esitti kaupungin hätäapukomitea, että kaupunginvaltuusto työttömäin tilan lieventämiseksi päättäisi syksyllä 1914 maksamatta olevain kunnallisverojen perimisessä myönnettäväksi eräitä helpotuksia. Siltä varalta ettei valtuusto kuitenkaan katsoisi voivansa käsitellä komitean esitystä hankkimatta siitä rahatoimikamarin lausuntoa, ehdotti komitea, että valtuusto heti määräisi, että enintään viisi veroäyriä käsittävään veromääräin ulosotto saisi jäädä siksi, kunnes valtuusto on lopullisesti käsitellyt mainitun esityksen.

Asiaa esiteltäessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto lähettää hätäapukomitean esityksen rahatoimikamariin lausunnon saamiseksi sekä samalla lausua, että enintään viisi veroäyriä käsittävään veromääräin ulosotto oli jätettävä siksi, kunnes valtuusto oli lopullisesti käsitellyt puheena olevan esityksen.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon ³⁾ asiasta päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto toimitettavaksi kunnallisverojen rästinkannon sekä näiden verojen perimisen ulosottotoimen sillä välin keskeytettäväksi, kunnes mainittu kannanta oli toimitettu, ja siihen jälleen ryhdyttäväksi vasta mainitun kannannan päätyttyä.

Lisämääräraha rahatoimikonttorille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markkaa lisäykseksi kuluvan vuoden menosäännössä rahatoimikonttorin ylimääräisten apulaisten palkkausta varten olevaan määrärahaan.

Määräraha yhden ylimääräisen satamakonstaapelin palkkaukseen.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto yhden ylimääräisen konstaapelin palkkaamiseksi kuluvan vuoden loppuun satamakonttoriin niiden viidentoista konstaapelin lisäksi, joita varten oli määrärahaa kuluvan vuoden budjetissa, osottaa 1,500 markan vuosipalkkaa vastaavan määrän, eli siis 875

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 17 p. 1 §. Ks. myös tätä kert. siv. 65 ja seur. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 22 §. — ³⁾ Rtk. kirj. lokak. 24 p. n:o 692. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 18 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 6 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 14 §.

markkaa kesäkuun 1 päivästä lähtien, ja oli mainittu rahamäärä maksettava valtuuston käyttövaroista.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjotuksessa anoi Suomen tavarantoimittajayhdistys, että kaupungin omistama, Länsirannassa sijaitseva nostokrana siihen yhdistettyine vaakoineen annettaisiin maksutta asianomaisten liikennöitsijäin käytettäväksi tullauksissa.

Nostokranan maksuton käyttäminen.

Rahatoimikamarin, liikennekonttorin ja Helsingin kauppavaltuutettujen annettua lausunnon asiasta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto 26 äänellä 19 vastaan myöntyä mainittuun anomukseen.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjotuksessa anoi Suomen tavarantoimittajayhdistys mainitsemillaan syillä maksuttoman makausajan myöntämistä tavaroille, jotka paraikaa jatkuvan sodan puhkeamisesta lähtien olivat olleet kaupungin tavaravajoissa.

Tavarain maksuton makausaika kaupungin tavaravajoissa.

Liikennekonttorin, Helsingin kauppavaltuutettujen ja rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto:

että tuontitavaraa, jota sotatilan johdosta on maksutonta makausaika kauemmin säilytetty kaupungin tavaravajoissa, saa siellä edelleen maksutta säilyttää lokakuun loppuun asti;

että sodan puhkeamisen ja lokakuun lopun välisenä aikana saapuneeseen tuontitavaraan nähden makasiininvuokran maksupano saa jäädä saman kuukauden loppuun, minkä jälkeen rahatoimikamarin on liikennekonttorin esityksestä harkinnan mukaan ratkaistava, missä tapauksissa makasiininvuokraa on maksettava;

että vientitavaraa, jota sotatilan johdosta on pantu kaupungin tavaravajoihin, saa maksuttoman makausajan yli niissä edelleen maksutta säilyttää, niin kauan kuin asianomaiset tulli- tai kaupunginviranomaiset voivat antaa nämä säilytyspaikat käytettäväksi, mutta että tavaranomistaja velvoitetaan kahden vuorokauden kuluessa käskyn saamisesta poistamaan tavara, sen seuraamuksen uhalla kuin helmikuun 27 päivänä 1912 vahvistetun kaupungin tavaravajain ohjesäännön 9 §:ssä säädetään; sekä

että makasiininvuokra tavarasta, josta edellä olevain määräysten mukaan ei tarvitse maksuja suorittaa, on, jos se jo on maksettu, palautettava tahi, jos se vasta on maksettavaksi pantu, poistettava tileistä.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan marraskuun 11 päivänä 1913 johonkin 1914 vuoden alussa pidettävään kokoukseen pannut pöydälle ³⁾ rahatoimikamarin esityksen toimenpiteisiin ryhtymisestä täkäläisen talvilaivaliikenteen turvaamiseksi, päätti ⁴⁾

Kysymys toimenpiteistä talvilaivaliikenteen turvaamiseksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 25 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 19 §.
— ³⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 93 ja seur. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 17 §.

valtuusto asiaa edelleen valmistelemaan asettaa erikoiskomitean, jonka jäseniksi valittiin ¹⁾ ent. senaattori A. Ramsay sekä herrat Alfthan, Ek, Hjelt ja Lars Krogius.

Kirjelmässä lokakuun 13 päivältä esitti mainittu komitea, että kaupunginvaltuusto oikeuttaisi komitean toistaiseksi lakkauttamaan tehtävänsä ja lykkäämään työnsä siksi, kunnes säännölliset olot jälleen ovat kunnallisen ja taloudellisen elämän aloilla palautuneet.

Tätä esitystä esiteltäessä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa komitean lykkäämään työnsä toistaiseksi, jota vastoin komiteaa ei ollut lakkautettava.

Esitysehdotus
toimenpiteisiin
ryhtymisestä
kaupungin
kulkulaitosten
parantami-
seksi.

Kaupunginvaltuustolle annetussa esitysehdotuksessa ehdottivat herrat Lindfors, Alfthan, Engström ja F. von Wright, että valtuusto kaupungin kulkulaitosten parantamis- sekä sen kauppalaueen ja -yhteyksien laajentamismahdollisuuksia selvittämään asettaisi liikennevaliokunnan, jonka tulisi antaa valtuustolle ehdotuksia vastaavista toimenpiteistä siinä järjestyksessä kuin sopivaksi katsoo.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli antanut valmistusvaliokunnan tehtäväksi ehdottaa ³⁾, miten esitysehdotusta olisi valmisteltava, päätti ⁴⁾ valtuusto asiaa uudelleen esiteltäessä valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti lähettää esitysehdotuksen valtuuston asettamaan talvilaivaliikennekomiteaan ⁵⁾, ja tuli mainitun komitean joko välittömästi lausua mielensä itse asiasta tai myös ehdottaa, miten esitysehdotusta olisi edelleen käsiteltävä.

Määräraha
höyryruoppaa-
jan ostoon.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto kaupunginkassasta edeltäpäin osottaa 45,000 markkaa höyryruoppaan ynnä siihen kuuluvan proomun ostoon, ollen mainittu määräraha merkittävä 1915 vuoden menosääntöön.

Kysymys
hinaajaveneen
ja elevaattorin
hankkimisesta.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin satamarakennuksissa tarpeellisen hinaajaveneen ja uivan elevaattorin ⁸⁾ hankkiminen oli jätettävä toistaiseksi.

Lisäys työntekijäin
kesäloman kustan-
nusmäärä-
rahaan.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,000 markkaa lisäykseksi kuluvan vuoden menosäännössä kaupungin työntekijäin kesäloman kustantamista varten olevaan määrärahaan.

Evätyt anomus
kahden viikon
kesäloman
myöntämisestä
työntekijöille.

Suomen tehdas- ja sekatyöväenliiton osaston n:o 169 kaupunginvaltuustolle tekemän anomuksen kahden viikon kesäloman myön-

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 42 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 17 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 45 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 27 §. —

⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 77 ja 78. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 16 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 18 §. — ⁸⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 184. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 9 §.

tämisestä eräille kaupungin palveluksessa oleville työntekijöille valtuusto kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten hallituksen sekä rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta sekä huomioonottaen vallitsevat olot epäsi 1).

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulukuun 30 päivänä 1913 tilastokonttorin käsiteltäväksi lähettänyt 2) kysymyksen kunnallistilaston yksinkertaistuttamisesta, esitti konttori kirjelmässä 3) toukokuun 9 päivästä mainitsemillaan syillä, että valtuusto jättäisi mainitun kysymyksen raukeamaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi 4) esitykseen.

Rauennut kysymys kunnallistilaston yksinkertaistuttamisesta.

Tilastokonttorin anottua maistraatilta, että konttorille annetaisiin 300 markan määräraha tilityksen ehdolla käytettäväksi eräiden teollisuushallituksen vaatimain, kaupungin käsityöliikkeitä koskevain tietojen keräämisestä oleviin kustannuksiin, sekä maistraatin asian kiireelliseen laatuun nähden osotettua mainitun rahamäärän toistaiseksi maksettavaksi tarverahoistaan, esitti maistraatti kirjelmässä helmikuun 11 päivästä, että pyydetty määräraha myönnettäisiin mainittuun tarkoitukseen käytettäväksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi 5) esitykseen, ja myönnetty määräraha oli maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha tilastokonttorille.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 6) kaupunginvaltuusto 2,358 markan määrärahan huonekalujen hankkimiseksi seurahuoneella olevaan tilastokonttorin uuteen huoneistoon sekä määrän maksettavaksi kaupungin talojen kalustoa y. m. varten olevasta määrärahasta.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön päätti 7) kaupunginvaltuusto:

Amanuenssinviran perustaminen tilastokonttoriin.

että tilastokonttoriin perustetaan amanuenssinvirka;

että mainitusta virasta maksetaan 3,600 markan vuosipalkka 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

että rahatoimikamari saa, sittenkun virka on julistettu avonaisena haettavaksi, täyttää sen; sekä

että tilastokonttori saa toimekseen antaa ehdotuksen siksi konttorin huhtikuun 25 päivänä 1911 vahvistetun johtosäännön muutokseksi, jota mainittu konttorin vakinaisen virkamiehistön lisäys vaatii.

Rahatoimikamarin kirjelmässä 8) kesäkuun 18 päivästä tehdyn esityksen johdosta päätti 9) kaupunginvaltuusto verotuslautakunnan puheenjohtajalle tai sille, joka häntä edusti lautakunnan kokouk-

Verotuslautakunnan puheenjohtajan palkkio.

1) Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 18 §. — 2) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 174 ja 175. —

3) Valt. pain. asiakirj. n:o 42. — 4) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 26 §. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 10 §. — 6) Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 12 §. — 7) Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — 8) Valt. pain. asiakirj. n:o 54. — 9) Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 33 §.

sissa, maksettavaksi 20 markan palkkion kultakin kokoukselta sekä tämän määräyksen astuvaksi voimaan tammikuun 1 päivästä 1915.

Lisämääräraha
verotusvalmis-
telukunnalle.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto verotusvalmistelukunnalle 1,800 markan lisämäärärahan sen töiden loppuun saattamiseksi vuonna 1914, ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Evätty anomus
apumaksun
saamisesta ve-
rotusluettelon
julkaisemi-
seen.

Toimittaja A. Lipposen kaupunginvaltuustolle tekemän anomuksen apumaksun saamisesta kaupungin 1913 vuoden verotusluettelon julkaisemiseen valtuusto epäsi ²⁾, mutta päätti samalla käskää verotusvalmistelukunnan antaa lausunnon, millä tavoin verotuksen tulos voitaisiin sopivimmin saattaa asianomaisten verovelvollisten tiedoksi.

Evätty anomus
apumaksun
saamisesta
julkaistua ve-
rotuskalenteria
varten.
Kunnan työn-
välitystoimis-
ton vuosirahan
sääntö.

Toimittaja A. Lipposen anomuksen apumaksun saamisesta hänen vuodelta 1913 julkaisemaansa verotuskalenteria varten kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾.

Tehdessään päätöksen kunnan työnvälitystoimiston asettamisesta vakinaiselle menosäännölle ⁴⁾ hyväksyi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan rahatoimikamarin ehdottaman vuosirahansäännön ⁶⁾:

Helsingin kunnan työnvälitystoimiston vuosirahansääntö.

Johtaja, palkkaa	Smk	4,800: —
Miesapulainen, palkkaa	”	2,400: —
1 naisapulainen, palkkaa	”	2,400: —
1 ” ”	”	1,800: —
1 ” ”	”	1,500: —
Vahtimestari, paitsi vapaata asuntoa, polttopuita ja valoa, palkkaa	”	1,440: —
Konttoripoika, palkkaa	”	600: —
		Smk 14,940: —

Johtajalla sekä apulaisilla on oikeus saada 10 %:n korotus pohjapalkastaan palveltuaan viisi ja kymmenen vuotta samassa toimessa.

Samalla päätti kaupunginvaltuusto:

oikeuttaa johtajan ja apulaiset heille edellä olevan vuosirahansäännön mukaan määrävuosien palveluksesta tulevaan palkankorotukseen nähdessä lukemaan hyväkseen sen ajan, minkä he jo ovat olleet toimiston palveluksessa;

johtajalle ja miesapulaiselle aikaisemmin myönnettyt henkilökohtaiset 500 markan ja 300 markan palkanlisäykset lakkaaviksi;

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 7 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 25 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 25 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 156 ja seur. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 31 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3.

uuden palkkaussäännön muuten astuneeksi voimaan 1914 vuoden alusta; sekä

toimiston virkailijoille kaupungin yleisen menosäännön ja uuden vuosirahansäännön mukaisten palkkamääriin välisen erotuksen tasottamiseksi käyttövaroistaan myöntää 1,240 markan lisämäärärahan.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 376 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä kunnan työnvälitystoimiston tarverahoja varten olevaan määrärahaan. Lisäys kunnan työnvälitystoimiston tarverahain määrärahaan.

Lopullisesti käsitellessään kysymystä kasvattilasten hoidosta ²⁾ vahvasti ³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan uuden vuosirahansäännön kasvatuslautakunnalle, sovellettavaksi tammikuun 1 päivästä 1915: Kasvatuslautakunnan uusi vuosirahansääntö.

Helsingin kaupungin kasvatuslautakunnan vuosirahansääntö.

Puheenjohtaja, palkkiota	Smk	2,400: —
5 jäsentä à 20 markkaa kultakin kokoukselta, arviolta	”	2,400: —
Ammattihoilooja, palkkaa	”	8,000: —
Kamreeri, palkkaa	”	3,600: —
Lääkäri, palkkaa	”	3,000: —
Kassanhoitaja, palkkaa	”	1,200: —
Apulaisten palkkaamiseen	”	3,000: —
Vahtimestari	”	1,200: —
Matkakulut, arviolta	”	3,000: —
Tarverahat, siivoaminen y. m.	”	5,000: —
Yhteensä Smk		32,800: —

Ammattihoilooja, kamreeri ja lääkäri saavat palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta kumpaisellakin kerralla 10 % pohjapalkkansa määrästä.

Sosiaalilautakunnan esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa lautakunnan sihteerin saamaan kuukauden kesäloman lautakunnan asettamin viransijaisin sekä tämän viransijaisen palkkaamiseksi osottaa 150 markkaa, joka rahamäärä oli vuonna 1914 maksettava valtuuston käyttövaroista. Sosiaalilautakunnan sihteerin kesäloma.

Sosiaalilautakunnan esitysten johdosta myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto 1,119 markkaa 50 penniä tontinvuokrausta ulkomailla ja Suomessa käsittelevän selonteon painatus- ja käännöskustannuksiin Määrärahoja sosiaalilautakunnalle.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 6 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 159 ja seur. —

³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 21 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 21 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 15 § ja marrask. 17 p. 13 §.

sekä 648 markkaa lakkautetun työväenasiain lautakunnan toimintaa vuosina 1898—1913 käsittelevän selonteon painattamiseen ja käännättämiseen, ja oli nämä määrärahat maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha
kunnallisia työ-
väenasuntoja
varten.

Sosiaalilautakunnan kunnallisten työväenasuntojen hallinto- jaoston esityksestä ja rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää 4,000 markan ylimääräisen määrärahan mainittujen asuntojen hallinnossa aikaisemmin syntyneen vajauksen täyttämiseen.

Lisäys oikeus-
apulauta-
kunnan tarve-
rahain määrä-
rahaan.

Oikeusapulautakunnan esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto 600 markan lisäyksen kuluvaan vuoden menosäännössä lautakunnan tarverahojä varten olevaan määrärahaan, ja oli rahat maksettava valtuuston käyttövaroista.

Palkkio
musiikkilauta-
kunnan pu-
heenjohtajalle.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksesta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto musiikkilautakunnan puheenjohtajalle, huhtikuun 1 päivästä lukien, maksettavaksi 1,200 markan vuosipalkkion sekä sen suorittamiseksi vuonna 1914 maksettavaksi 900 markkaa valtuuston käyttövaroista.

Musiikkilauta-
kunnan sihtee-
rin palkkion
korotus.

Musiikkilautakunnan esityksestä ⁴⁾ päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto: lautakunnan sihteerin palkkiota, huhtikuun 1 päivästä lähtien, maksettavaksi 1,200 markkaan korotettu määrä vuodessa; sekä

Lisäys
musiikkilauta-
kunnan tarve-
rahain määrä-
rahaan.

myöntää 400 markan lisäyksen kuluvaan vuoden menosäännössä lautakunnan tarverahojä varten olevaan määrärahaan;

ja oli tämän johdosta tarpeelliset lisämäärärahat, yhteensä 850 markkaa, maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha
sähkökatu-
valaistuksen lait-
tamiseksi
Vallilaan.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,080 markkaa sähkövalaistuksen laittamiseksi Päijänteen-, Suvannon- ja Keuruuntielle Vallilaan sekä arviolta 500 markkaa valaistuskustannusten korvaamiseksi 1914 vuoden jälkipuoliskolla.

Määräraha
hevosten osta-
miseksi palo-
laitokselle.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,500 markan määrärahan kahden hevosen ostamiseksi palolaitokselle.

Palokaluston
ostoon myön-
netyn määrä-
rahan käyttä-
minen.

Kirjelmässä tammikuun 8 päivästä mainitsi rahatoimikamari että, sittenkun kaupunginvaltuusto oli 1912 ja 1913 vuoden rahäsääntöä järjestäessään myöntänyt ⁷⁾ kaikkiaan 133,000 markkaa uuden palokaluston ostoon, jota määrärahaa ei kuitenkaan saisi käyttää, ennenkuin palotoimikunta oli antanut seikkaperäisen esityksen asiasta, oli palotoimikunta kamarille ehdottanut varat jaettaviksi

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 12 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 35 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 33 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 28. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 14 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 9 §. — ⁷⁾ Ks. 1912 vuod. kert. siv. 187.

seuraaviin tarkoituksiin, nimittäin isonlaisen, 70—80 hevosvoimaisella koneella sekä 2,000 minuuttilitran korkeapainekeskisäpumpulla ynnä tarpeellisilla letkuilla, pystö- ja suihkuputkilla, tika-
puilla y. m. varustetun paloautomobiilin ostoon 45,000 markkaa; suunnilleen yhtä tehokkaalla koneistolla ja pumpulla varustetun moottoriveneen hankkimiseen 35,000 markkaa, ensinmainittua hiukan keveämmän ja niinikään korkeapainekierto-
pumpulla varustetun automobiilin ostoon Kalliota varten 30,000 markkaa sekä isonlaisen, tulensammutus- ja tyhjennystöihin käytettävän mäntäpumpun ostoon kaupungin rakennuskonttorin haluamaan hinaajaveneeseen sijoitettavaksi 23,000 markkaa; ja esitti kamari, että kaupunginvaltuusto päättäisi osotetuista varoista 110,000 markkaa käytettäväksi palo-
toimikunnan ehdotuksen mukaisesti, jota vastoin jälellä olevat, edellä ehdotetun mäntäpumpun ostoon tarvittavat varat, 23,000 markkaa, toistaiseksi ja kunnes kysymys edellä mainitun hinaajaveneen hankkimisesta on lopullisesti ratkaistu, varattaisiin sekä, jos puheena oleva vene hankittiin, käytettäisiin mainitun pumpun ostoon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ rahatoimikamarin esityksen.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,258 markan 70 pennin määrärahan kalustopar-

Määräraha kaluston ostamiseksi poliisilaitokselle.

terveydenhoitolautakunnan kirjelmässä elokuun 26 päivältä tehdyn esityksen johdosta, että lautakunta oikeutettaisiin 3,700 markalla ylittämään kuluvan vuoden menosäännössä lautakunnan tarverahoja varten oleva määräraha, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää mainitun summan lisäykseksi sanottuun määrärahaan.

Lisäys terveydenhoitolautakunnan tarverahain määrärahaan.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, kamarin toimenpiteen hyväksyen, terveydenhoidontarkastajalle kesäksi 1914 suodun kesäloman ajaksi asetetulle viransijaiselle osottaa 600 markan palkkion maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha viransijaisen palkkaamiseksi terveydenhoidontarkastajalle.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin kaikkien sairaanhoitolaitosten hoitajattarille myönnettäväksi 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 %:n korotuksen pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla, vähintään kuitenkin 60 markkaa.

Palkankorotus sairaanhoitolaitosten sairaanhoitajattarille.

terveydenhoitolautakunnan kirjelmässä tammikuun 8 päivältä tehtyyn esitykseen, että lautakunta oikeutettaisiin 3,450 markalla

Marian sairaalan määrärahan ylitys.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 22 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 32 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 10 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 16 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §.

ylittämään 1913 vuoden menosäännössä Marian sairaalan kulkutautiosaston lääkkeitä varten oleva määräraha, kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾).

Määräraha kaluston hankkimiseksi Marian sairaalan sairaanhoitajataroppilaskouluun.

Terveidenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto 4,116 markan määrärahan kaluston hankkimiseksi Marian sairaalan sairaanhoitajataroppilaskouluun ja -asuntoon, ja oli määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Kustannuksia kulkutautisten hoidosta.

Niinikään terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto 1914 vuoden alusta Marian sairaalan sekä Leppäsuon ja Hesperian varasairaaloihin otettujen, kulkutauteihin sairastuneiden potilaiden hoidosta olleista kustannuksista 17,500 markkaa maksettavaksi kuluvan vuoden menosäännössä kulkutautisairaalaan varten olevista määrärahoista.

Kliinillinen opetus kulkutautisairaalassa.

Kirjelmässä joulukuun 10 päivältä 1913 oli k. Aleksanterin yliopiston konsistori, sen johdosta että lääkeopillinen tiedekunta oli konsistorille ilmoittanut ottaneensa lääketieteenlisensiaattitutkinnon opetuskaavaan kulkutautien hoitokurssin, ja kun yleisessä sairaalassa ei ollut kulkutautiosastoa, tiedustellut, kohtaisiko kaupungin puolelta estettä että kaupungin kulkutautisairaalan ylilääkäri saisi kohtuullisesta palkkiosta mainitussa sairaalassa vähintään yhdeksän kuukautta vuodessa antaa yliopiston lääketieteenkandidaateille kliinillistä opetusta puheenalaisissa taudeissa, ja oli konsistori samalla ilmoittanut mainitun ylilääkäriin suostuneen ottamaan puheenalaisen opetuksen huolekseen.

Terveidenhoitolautakunnan annettua lausunnon asiasta päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto konsistorille ilmoittaa, että kulkutautien oppikursseja kävi neljänä viikonpäivänä ja yhdeksänä kuukautena vuodessa kulkutautisairaalassa järjestäminen kolmelle, poikkeustapauksessa, ylilääkäriin harkinnan mukaan, neljälle lääketieteenkandidaatille kerrallaan, sillä ehdolla että yliopisto, paitsi ylilääkärille opetuksesta tulevaa palkkiota, sitoutui lääketieteenkandidaattien virantoimituksessa tarpeellisista takeista ja muista vaatekappaleista suorittamaan hankintakustannukset 865 markkaa kutakin kandidaattia kohti sekä lisäksi desinfioimisaineista, pesusta ja vaatekappalten tarpeellisesta korjaamisesta 60 markkaa kuukaudessa, eli siis kaikkiaan 540 markkaa vuoden yhdeksältä kuukaudelta, sekä että yliopisto vaatekappalten käytyä niin kuluneiksi, että sijaan täytyi hankkia uudet, nämäkin kustansi laskun mukaan; että opetus aika, joka olisi kuukausi kullekin ryhmälle, sekä muut yksityiskohtaiset järjestelyt saivat jäädä sairaalan ylilääkäriin ja yliopiston lääke-

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 28 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 11 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 12 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 10 §.

opillisen tiedekunnan keskinäisen sopimuksen varaan; sekä että tätä järjestelyä sopi noudattaa toistaiseksi ja kunnes asiasta saadun lähemmän kokemuksen perusteella muuta päätettäneen.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto 2,117 markan määrärahan niiden kustannusten suoritukseen, joita tuli kaupungin osalle yksityissairaalan keskuskonttorin voimassapidosta vuonna 1913, jonka konttorin kanssa lautakunta oli tehnyt sopimuksen yhteisestä elintarpeiden ostosta mainittuna vuonna Kivelän sairaalaan ja Humaliston varasairaalaan, ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha yksityissairaalan keskuskonttorin voimassapitoon.

Niinikään terveydenhoitolautakunnan esityksestä osotti ²⁾ kaupunginvaltuusto 27,100 markkaa lisäykseksi Nickbyn mielisairaalan kaluston ostoa varten aikaisemmin myönnettyyn määrärahaan, 162,900 markkaa, ja oli mainittu lisämääräraha edeltäpäin maksettava kaupunginkassasta sekä kaupunginvaltuuston lisätyin luvuin ratkaistavaksi vastedes jätettävä, oliko määräraha maksettava laina- tai verotusvaroista.

Lisämääräraha kaluston ostamiseksi Nickbyn mielisairaalaan.

Terveydenhoitolautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 57,000 markan määrärahan erään Nickbyn mielisairaalan osan avoinnapitoon syyskuun 1 päivästä vuoden loppuun, ja oli tämä määräraha pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha Nickbyn mielisairaalan avoinnapitoon.

Kirjelmässä ⁴⁾ toukokuun 4 päivältä lähetti terveydenhoitolautakunta valtuustolle ehdotuksen Nickbyn mielisairaalan menosäännöksi.

Nickbyn mielisairaalan palkkaussääntö.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon ⁴⁾ ehdotuksesta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa seuraavan palkkaussäännön:

Nickbyn mielisairaalan palkkaussääntö.

1 ylilääkäri, palkkaa	Smk	10,000: —
1 alilääkäri, palkkaa	”	6,000: —
1 viransijainen lääkärin kesäloman aikana, palkkiota	”	800: —
Kirurgisen avustuksen käyttämisestä	”	500: —
1 toimitsija, palkkaa	”	4,000: —
1 varastonhoitajatar, samalla toimitsijan apulainen, palkkaa	”	720: —
1 saarnaaja, palkkiota	”	800: —
1 lukkari, palkkiota	”	300: —

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 24 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 20 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 21 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 56. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 20 §.

1 miesosaston ylihoitajatar, palkkaa	Smk	1,200: —
(ehdollisesti saman ylihoitaja, palkkaa 1,500: —)		
1 naisosaston ylihoitajatar, palkkaa	”	1,200: —
1 työnjohtajatar, palkkaa	”	900: —
1 vanhempi hoitaja, palkkaa	”	900: —
1 vanhempi hoitajatar, palkkaa	”	720: —
15 hoitajaa, palkkaa kukin 720: —	”	10,800: —
24 hoitajatarta, palkkaa kukin 480: —	”	11,520: —
5 siivoojatarta, samalla alihoitajatarta, palkkaa kukin 300: —	”	1,500: —
Hoitohenkilökunnan kesäloman ja sairauden aikaiset sijaiset	”	1,200: —
1 ylikoneenkäyttäjä, palkkaa	”	1,800: —
1 toinen koneenkäyttäjä, palkkaa	”	1,200: —
1 lämmittäjä-mekaanikko, palkkaa	”	720: —
2 lämmittäjää, palkkaa kumpikin 540: —	”	1,080: —
1 lämmittäjä 8 kuukauden aikana, palkkaa ..	”	360: —
1 puutarhuri, palkkaa	”	1,200: —
1 puuseppä, palkkaa	”	800: —
1 maalari, palkkaa	”	720: —
1 suutari, palkkaa	”	600: —
1 räätäli, palkkaa	”	600: —
1 seppä, samalla portinvartija, palkkaa	”	800: —
1 ovenvartija, samalla vahtimestari, palkkaa ..	”	720: —
1 ajomies, palkkaa	”	480: —
3 renkiä, palkkaa kukin 420: —	”	1,260: —
1 pesunjohtajatar, palkkaa	”	500: —
8 pesijätärtä, 1 palkkaa 300: —, 7 s:n kukin 240: —	”	1,980: —
1 yövartija, palkkaa	”	480: —
1 sianhoitaja, palkkaa	”	420: —
1 kylvettäjä, palkkaa	”	300: —
Puhelimen hoitoon, arviolta	”	240: —
Taloushenkilökunnan kesäloman hankkimiseen, arviolta	”	600: —
1 emännöitsijä, palkkaa	”	1,200: —
1 keittäjä, palkkaa	”	480: —
4 palvelijatarta, palkkaa kukin 240: —	”	960: —
2 leipojatarta, palkkaa toinen 360: — ja toinen 300: —	”	660: —
1 ruokalan renki, palkkaa	”	360: —
Henkilökun. ruoka, 6 henk. kunk. 1: 50 päiv.	”	3,285: —
” ” 50 ” ” 1: 10 ”	”	20,075: —
” ” 33 ” ” —: 80 ”	”	9,539: —

I muist. Ylilääkäri, alilääkäri, toimitsija, hoitajat, hoitajattaret ja työnjohtajatar ovat oikeutetut saamaan pohjapalkan korotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % kumpaisellakin kerralla, ollen hoitajatarten kuitenkin saatava korotusta vähintään 60 markkaa.

II muist. Kaikki laitoksen virkailijat, lukuunottamatta saarnaajaa ja

lukkaria, ovat oikeutetut saamaan vapaan asunnon, lämmön ja valon laitoksen huoneistoissa.

III muist. Hoitajain ja hoitajatarten palkasta katsotaan edellisten 600 ja jälkimäisten 400 mk pohjapalkaksi; loput lisätään vähintään kuuden kuukauden harjottelun jälkeen sekä asianomaisen käytyä sairaanhoitokursin ja suoritettua tutkinnon.

IV muist. Maksuttoman ruuan ja pesun saavat kaikki muut virkailijat, paitsi yllääkäri, alilääkäri, toimitsija, saarnaaja ja lukkari. Nämä edut voivat alla mainitut virkailijat, siinä tapauksessa että he ovat naimisissa, kuitenkin vaihtaa seuraavan määräiseen rahavastikkeeseen: ylikoneenkäyttäjät 1:50, toinen koneenkäyttäjät ja puutarhuri 1:20 sekä puuseppä, maalari, suutari, räätäli, seppä ja vahtimestari markkaan päivässä. Maksuttoman ruuan saa lisäksi sen hoitajan vaimo, joka asetetaan huvilaan, jossa säilytetään 20 työtekevää miespuolista potilasta, sillä ehdolla että hän vastaa huvilan siivoamisesta ja pitää silmällä huoneistoa sinä aikana, kun miehensä on potilaiden kera ulkona työssä.

Hoito henkilökunta on virantoimituksessa ollessaan oikeutettu saamaan maksutta pitovaatteet (ei alusvaatteita).

Mitä mielisairaalan muihin menoihin tuli, päättäisi kaupunginvaltuusto niistä budjetinkäsittelyn yhteydessä.

Kirjelmässä 1) huhtikuun 27 päivältä mainitsi rahatoimikamari m. m., että lääketieteentohtori E. A. Björkenheim oli kamariin antanut kaupunginvaltuustolle osotetun tarjouksen, luvaten siinä omalla kustannuksellaan rakentaa ja kaupungille täysin omistusoikeuksin luovuttaa noin 40 sijaa käsittävän lapsenpäästölaitoksen, johon olisi yhdistettynä naistautien osasto. Kun tähän tarjoukseen liittyi m. m. ehto, että kaupunki suunniteltua sairaalaa varten luovuttaisi sopivan tonttipaikan Marian sairaalan viereltä tai välittömästä läheisyydestä, oli kamari katsonut olevan ennen tarjouksen lähettämistä kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi tarkemmin selvittäminen sairaalalle sopivaa tonttipaikkaa koskevaa kysymystä. Tällöin oli käynyt selville, että ainoa puheenalaiseen tarkoitukseen sopiva Marian sairaalan viereinen paikka oli 1918 vuoden loppuun vuokralle annetulla Leppäsuon alueella. Vaikka kaupunki voimassa olevan välikirjan mukaan tosin voi ennen vuokrauden umpeen menemistä hankkia takaisin kaupungin tarkoituksiin tarpeelliset tämän vuokra-alueen osat, oli vuokraajan kanssa asiasta olleista keskusteluista käynyt selville, että vuokraaja suostuisi ainoastaan kohtuuttoman suuresta korvauksesta luopumaan vuokraoikeudestaan. Näin ollen ja kun sen lisäksi painavilla syillä oli puollettu sairaalan sijoittamista Kallioon, oli valiokunta antanut kaupungin-
asemakaava-arkkitehdin toimeksi laatia ehdotuksen, jonka mukaan sekä puheenalainen lapsenpäästölaitos että vastainen lastensairaala rakennettaisiin alueelle, jota rajoittivat pohjoisessa Vesisäiliö, idässä

Kysymys lapsensyntyttä-
jain hoito-
sijoista.

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 35.

Sturekatu ja etelässä Helsinginkatu. Tohtori Björkenheim olikin ilmoittanut suostuvansa eräillä edellytyksillä luopumaan siitä lahjoituskirjaan pannusta ehdosta, että tontin tulisi sijaita Marian sairaalan vierellä.

Samaan aikaan kuin edellä kerrottu alustava selvitys oli saatu, oli lääketieteentohtori O. A. Boije kamariin antanut tarjouksen, jonka mukaan kaupunki saisi hänen ja tohtori W. Parviaisen voimassa pitämästä yksityisestä lapsenpäästölaitoksesta käytettäväkseen tarpeellisen määrän sijoja maksamalla määrätyn vuotuisen kannatusavun. Kun näin ollen kaksi samaa asiaa koskevaa tarjousta oli ollut olemassa, oli kamari katsonut kaupunginviranomaisten olevan mahdoton määrätä kantaansa asiassa, ennenkuin terveydenhoitolautakunnalle oli varattu tilaisuus lausunnon antamiseen siitä. Antamassaan lausunnossa oli lautakunta puoltanut tohtori Björkenheimin lahjoituksen vastaanottamista sekä sillä edellytyksellä ehdottanut tohtori Boijen tarjousta hylättäväksi. Terveydenhoitolautakunta oli kuitenkin tehnyt päätöksensä äänestyksen jälkeen, lautakunnan puheenjohtaja kun oli puoltanut tohtori Boijen tarjouksen hyväksymistä ja sitä varten liittänyt lausuntoon vastalauseen. Saatuaan tiedokseen asiassa syntyneiden kirjain sisällyksen oli tohtori Björkenheim kamariin antanut kirjelmän, jossa hän mainitsemistaan syistä oli peruuttanut aikaisemmin lupaamansa lahjoituksen.

Sen johdosta mitä asiassa siten oli esiintullut, voi rahatoimikamari, joka puolestaan olisi ollut valmis yksimielisesti puoltamaan tohtori Björkenheimin lahjoituksen vastaanottamista, ainoastaan valittaa, että tohtori Björkenheim oli peruuttanut tarjouksensa. Mitä taas tohtori Boijen tarjoukseen tuli, jättää kamari kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, oliko siihen pantava huomiota vai eikö pikemmin olisi annettava terveydenhoitolautakunnan toimeksi esittää ehdotus sitä tarkoittaviksi alustaviksi toimenpiteiksi, että kaupunki hetimiten ryhtyisi rakennuttamaan lapsenpäästölaitosta.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto äänestettyään antaa terveydenhoitolautakunnan tehtäväksi aikansa valtuustolle lähettää ehdotuksen niiksi toimenpiteiksi, joita saattoi olla tarpeen puheena olevan laatuisten sairassijain tarpeen tyydyttämiseksi.

Kaupungin
terveydellisten
tutkimusten
laboratoriossa
tapahtunut

Kirjelmässä ²⁾ helmikuun 19 päivältä ilmoitti rahatoimikamari, että kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratorin johtaja, insinööri R. Dillström oli hävittänyt kaupungin terveydellisten tut-

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 10 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 47.

kimusten laboratorille kuuluvia, hänen vuosina 1912 ja 1913 kan-
 tamiaan varoja yhteensä 12,876 markkaa 25 penniä, joka vajuus
 kuitenkin oli kokonaan täytetty, ja kun kamarista oli näyttänyt
 itsestään selvältä, että oli lähemmin tutkittava kaikkia tätä asiaa
 koskevia seikkoja, esitti kamari, että kaupunginvaltuusto päättäisi
 lähettää asian erikoisvaliokuntaan.

varain kavallus
 sekä johtajan,
 insinööri
 R. Dillströmin
 erottaminen
 virasta.

Sittenkun sekä rahatoimikonttori että revisionikonttori olivat
 antaneet niiltä vaaditut 1) selitykset 2) ja asia oli lähetetty 3) bud-
 jettivaliokuntaan sekä tämä antanut mietintönsä 4) siitä, päätti 5)
 kaupunginvaltuusto yhtyä 1913 6) vuoden tilintarkastuskertomuk-
 sessa olevaan tilintarkastajain lausuntoon, että niin rahatoimikonttori
 kuin revisionikonttorikin olivat puheena olevaan anastukseen nähden
 osottaneet leväperäisyyttä, mutta että, kun ei kaupunki kuitenkaan
 ollut anastuksen johdosta kärsinyt tappiota, koska anastettu määrä
 oli kaupungille korvattu, asiassa ei ryhdyttäisi muihin toimenpiteisiin.

Sittenkun maistraatti oli kirjelmässä maaliskuun 16 päivältä,
 sen johdosta että revisionikonttori oli maistraatille tehnyt ilmoituksen
 edellä mainitusta kavalluksesta, kaupunginvaltuuston harkittavaksi
 jättänyt, mihin toimenpiteeseen sen johdosta olisi ryhdyttävä, päätti 7)
 kaupunginvaltuusto, nojaten rahatoimikamarin voimassa olevan ohje-
 säännön 25 §:ään, verrattuna terveydellisten tutkimusten laboratorin
 johtajan toukokuun 26 päivänä 1903 vahvistetun johtosäännön 2 §:n
 6 momenttiin, ainiaaksi virasta erottaa insinööri Dillströmin, minkä
 ohessa valtuusto antoi terveydenhoitolautakunnan tehtäväksi julistaa
 viran avonaisena haettavaksi ja aikansa tehdä valtuustolle esi-
 tyksen sen jälleen täyttämisestä.

Terveydenhoitolautakunnan kirjelmässä helmikuun 26 päivältä
 asiasta tehdyn esityksen johdosta päätti 7) kaupunginvaltuusto, että
 niiden henkilöjen, jotka lautakunta oli määrännyt hoitamaan labora-
 toirin johtajan ja assistentin virkaa, tuli maaliskuun 1 päivästä
 lähtien saada nauttia näihin virkoihin liittyvät palkkaedut, minkä
 ohessa valtuusto määräsi, että johtajan virasta tuleva palkka hel-
 mikuun 1 ja 17 päivän väliseltä ajalta, jolloin insinööri Dillström
 hoiti mainittua virkaa, oli hänelle maksettava, mutta mainitun kuu-
 kauden loppuosalta kaupunginkassaan säästettävä.

Kirjelmässä 8) helmikuun 9 päivältä lähetti terveydenhoito-
 lautakunta valtuustolle laatimansa ehdotuksen kaupungin lihan-
 kastusaseman muutetuksi vuosirahansäännöksi.

Lihantarkas-
 tusaseman
 muutettu vuo-
 sirahansääntö.

1) Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 15 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 47. —
 3) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 2 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 71. — 5) Valt. pöytäk.
 marrask. 17 p. 21 §. — 6) Valt. pain. asiakirj. n:o 46. — 7) Valt. pöytäk. maalisk.
 24 p. 8 §. — 8) Valt. pain. asiakirj. n:o 18.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon ¹⁾ ehdotuksesta vahvisti ²⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan muutetun vuosirahansäännön:

Helsingin kaupungin lihentarkastusaseman vuosirahansääntö.

Johtaja	8,000: —
1 vanhempi tarkastuseläinlääkäri	6,000: —
1 nuorempi „	4,000: —
1 kassanhoitaja	3,000: —
1 halliesimies	2,400: —
2 leimaajaa, kumpikin 1,500: —	3,000: —
4 kantajaa, kukin 1,500: —	6,000: —
1 vahtimestari, samalla desinfektorin hoitaja ..	2,000: —
2 triikiintutkijaa, kumpikin 1,800: —	3,600: —
1 näytteenottaja	1,500: —

Yhteensä 39,500: —

Johtaja, vanhempi ja nuorempi tarkastuseläinlääkäri sekä kassanhoitaja saavat palkankorotusta 10 % pohjapalkastaan 5 ja 10 vuoden palveluksesta samassa virassa.

Sen ohessa päätti kaupunginvaltuusto:

antaa terveydenhoitolautakunnan toimeksi julistaa tarkastusaseman virat avonaisina haettaviksi ja samalla määrätä, että johtajan tuli olla bakteriologiaan perehtynyt laillistettu eläinlääkäri sekä tarkastuseläinlääkärien laillisia eläinlääkärejä, jota vastoin muilta virkailijoilta ei vaadittaisi erikoista virkakelpoisuutta; sekä

käyttövaroistaan myöntää 291 markan 62 pennin lisäyksen tarkastusaseman vahtimestarin palkkaamiseksi seitsemän kuukauden aikana vuonna 1914.

Lihentarkastusaseman avaaminen.

Kirjelmässä toukokuun 19 päivältä ilmoitti terveydenhoitolautakunta, ettei lihentarkastusasemaa sattuneesta syystä voitu, niinkuin tarkoitus oli ollut, avata kesäkuun 1 päivänä, ja pyysi lautakunta samalla lupaa sallia aseman tämän johdosta alottaa toimintansa, kohta kun lautakunta sen näki mahdolliseksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ tähän esitykseen.

Kysymys lihentarkastusaseman kirjanpidon järjestämisestä.

Tässä yhteydessä käskettiin terveydenhoitolautakunnan antaa lausunto siitä, kävikö lihentarkastusaseman kirjanpidon ehkä järjestäminen muulla tavoin kuin asettamalla sitä varten erikoisen toimihenkilön.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ²⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 7 p. 10 §. Ks. myös tätä kert. siv. 172 ja seur. sekä 192—193. — ³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 23 §.

Terveystenhoitolautakunnan kirjelmässä elokuun 26 päivältä tehdyn esityksen johdosta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto 9,166 markan 67 pennin suuruisen ylimääräisen määrärahan tarpeelliseksi havaitun ylimääräisen henkilökunnan asettamiseksi lihan tarkastus- asemalle, syyskuun 1 päivästä lukien vuoden loppuun, pääasiallisesti lautakunnan sitä varten laatiman ehdotuksen mukaisesti, ja oli määräraha pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha
lihan tarkastus-
asemaa varten.

Terveystenhoitolautakunnan tehtyä kirjelmässä syyskuun 17 päivästä esityksen, että lautakunnan sallittaisiin 3,752 markalla 15 pennillä ylittää lihan tarkastusaseman sisustamiseen osotettu määräraha, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto mainittuun tarkoitukseen käyttövaroistaan osottaa vastamainitun suuruisen lisämäärärahan.

Lisämääräraha
lihan tarkastus-
aseman sisus-
tukseen.

Terveystenhoitolautakunnan esityksestä ³⁾ hyväksyi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan taksan:

Lihan tarkas-
tusaseman
taksa.

Helsingin kaupungin lihan tarkastusaseman taksa.

Tarkastusmaksut.

Nautaeläimen tai hevosen koko ruhosta	2:—
” ” ” puolesta ”	1:—
” ” ” neljännes ”	—: 50
Kokonaisesta sianruhosta	2:—
Puolesta ”	1:—
Vähemmän kuin 15 kg. painavasta porsaasta (pikkuporsaasta)	—: 50
Vasikasta, lampaasta tai vuohesta	—: 50
Suolatusta, savustetusta tai palvatusta lihasta 10 kilon tai isommilta palasilta	—: 50
Suolatusta, savustetusta tai palvatusta lihasta 10 kiloa vähemmän painavilta palasilta	—: 25

Höyrykeitäntämaksut.

Kokonaisesta nautaeläimen tai hevosen ruhosta	4:—
Puolesta ” ” ” ”	2:—
Nautaeläimen tai hevosen neljännesruhosta	1:—
Kokonaisesta sianruhosta	3:—
Puolesta ”	1: 50
Pikkuporsaasta	1:—
Vasikasta, lampaasta tai vuohesta	1:—

Punnitusmaksut.

Kokonaisesta nautaeläimen tai hevosen ruhosta	—: 30
Puolesta ” ” ” ”	—: 20
Nautaeläimen tai hevosen neljännesruhosta	—: 15

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 34 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 8 §. —

³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 7 p. 10 §. Ks. myös tätä kert. siv. 172 ja seur.

Kokonaisesta sianruhosta	—: 30
Puolesta	—: 20
Pikkuporsaasta	—: 10
Vasikasta, lampaasta tai vuohesta	—: 15

Maksu jäähdtytskellarin käyttämisestä, vuorokaudessa.

Kokonaisesta nautaeläimen tai hevosen ruhosta	—: 50
Puolesta	—: 25
Nautaeläimen tai hevosen neljännesruhosta	—: 15
Kokonaisesta sianruhosta	—: 40
Puolesta	—: 20
Pikkuporsaasta	—: 15
Vasikasta, lampaasta tai vuohesta	—: 25

Läänin kuvernööriltä oli anottava vahvistusta tälle taksalle, minkä ohessa terveydenhoitolautakunta sai toimekseen, sittenkun semmoinen vahvistus oli saatu, sopivalla tavalla saattaa taksan yleisön tiedoksi.

Palkkio kunnan
teurastamon
rakennustoimi-
kunnan jäse-
nille.

Kunnan teurastamon rakennustoimikunnan esityksestä määräsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto, että palkkiota oli maksettava toimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenille 20 markkaa kultakin kokoukselta, ei kuitenkaan herra Lindahlille, jolle oli vahvistettu eri korvaus teurastamorakennuksen johtavan arkkitehdin toimesta.

Sairaiden ja
haavottuneiden
sotilaiden
hoitoliitto.

Sittenkun oli nostettu ²⁾ kysymys maamme kaupungit käsitävän liiton perustamisesta sairaiden ja haavottuneiden sotilaiden hoitoa varten ja kaupunginvaltuusto oli antanut puheenjohtajansa toimeksi ³⁾ kutsua kaupunkien edustajat ottamaan osaa täällä semmoisen liiton perustamista varten pidettävään kokoukseen sekä kaupungin edustajiksi kokouksessa valinnut ³⁾ herrat Norrménin, Stenrothin ja Tolletin, oli tässä kokouksessa, joka oli pidetty loka-kuun 24 päivänä, päätetty perustaa liitto pohjanaan pääasiallisesti seuraava:

Suomen kaupunkien liiton sairaiden ja haavottuneiden sotilaiden hoitoa varten sopimuskirja.

Suomen kaupungit yhtyvät liitoksi yhteisellä kustannuksellaan kuntoonpannukseen ja voimassapitääkseen sairaanhoitolaitoksia sairaita ja haavottuneita sotilaita varten paraikaa jatkuvan sodan aikana, ja on liiton toiminnassa noudatettava seuraavia sääntöjä:

1 §.

Liitto, jonka nimenä on Suomen kaupunkien liitto sairaiden ja haavottuneiden sotilaiden hoitoa varten, käsittää kaikki ne Suomen kaupungit, jotka asianomaisen kaupunginvaltuustonsa päätöksen johdosta siihen yhtyvät.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 18 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 2 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 25 §.

Kaupunkeja edustaa liitossa yksi tahi useampia valtuutettuja, kuitenkin niin, että kullakin kaupungilla on ainoastaan yksi ääni.

2 §.

Liitto asettuu yhteyteen ja on yhteistoiminnassa keisarikuntaan samaa tarkoitusta varten perustetun „Yleisvenäläisen kaupunkiliiton sairaiden ja haavottuneiden sotilaiden hoitoa varten“ kanssa, minkä ohessa liitto toiminnassaan noudattaa maamme lääkintöviranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita.

3 §.

Liiton toiminta tarkoittaa aluksi sairaanhoitolaitosten kuntoonpanoa ja voimassapitoa enintään 2,500 sairassijaa varten.

Liiton toiminnan laajentamiseen vaaditaan äänten enemmistöllä tehty liittokokouksen päätös.

4 §.

Liiton asioita hoitaa Helsingissä oleva päätoimikunta, johon kuuluu kymmenen liittokokouksen valitsemaa jäsentä.

— — — — —
— — — — —

5 §.

Kun sairaanhoitolaitos perustetaan muuhun kaupunkiin kuin Helsinkiin, on paikkakunnan kaupunginvaltuuston asia valita sellaista sairaanhoitolaitosta varten erityinen, vähintään kolmijäseninen toimikunta, joka päätoimikunnan ylivalvonnan alaisena järjestää ja johtaa laitoksen toimintaa.

6 §.

Liiton toimintaa varten Helsingissä tarpeellisen henkilökunnan ottaa toimeen ja erottaa päätoimikunta sekä maaseudulle sijoitettujen sairaalain henkilökunnan asianomainen sairaalatoimikunta, kuitenkin huomioon ottaen ne yleiset perusteet henkilökunnan palkkaukseen nähden, mitkä päätoimikunta siinä kohden näkee hyväksi vahvistaa.

7 §.

Liittokokous pidetään päätoimikunnan kutsusta Helsingissä tahi muussa kaupungissa, minkä päätoimikunta kutsukirjassa mainitsee. — — — — —
— — — — —

8 §.

Varoja liiton toimintaa varten hankitaan ottamalla laina liiton nimessä ja liittoon kuuluvien kaupunkien yhteisellä vastuulla suhteellisesti siihen määrään, millä niiden kunkin, sen mukaan kuin alempana sanotaan, tulee ottaa osaa liiton menoihin.

9 §.

Jos jokin liittoon kuuluva kaupunki haluaa liiton käytettäväksi antaa huoneiston sairaalan laittamiseksi siihen, sairaanhoitotarvikkeita tai muuta omaisuutta, saa se siitä korvauksen päätoimikunnan laskeman yksikköhinnan mukaan.

10 §.

Liiton toiminnan lakatessa on liiton omaisuus muutettava rahaksi julkisella huutokaupalla tahi muulla päätoimikunnan harkinnan mukaan liitolle edullisella tavalla, minkä jälkeen lopputili laaditaan ja toimitetaan liiton jäsenille.

Tilin osottama liiton velka on liittoon kuuluvain kaupunkien maksettava suhteellisesti siihen veroäyriin, mikä 1915 vuoden kunnallistaksoituksessa on kutakin liittoon kuuluvaa eri kaupunkia varten vahvistettu, ollen veroäyriin yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi muunnettava 100 markan yksikkömääriksi.

Liittokokouksen asiana on valita tilintarkastajat sekä myöntää päätoimikunnalle ja eri sairaalatoimikunnille tilinpäästö hallinnostaan tahi, jos se evätään, ryhtyä tästä johtuviin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että kaupunki yhtyi edellä mainittuun liittoon sillä tavoin ja semmoisin ehdoin, kuin edellä olevassa sopimuksessa mainittiin.

Apuraha Suomen sairaiden ja haavottuneiden sotilaiden hoitoyhdistykselle.

Sen johdosta että Suomen haavottuneiden ja sairaiden sotilaiden hoitoyhdistyksen (Suomen Punaisen ristin) toimikunta oli kaupunginvaltuustolta anonut apurahaa tarkoituksiaan varten, myönsi ²⁾ valtuusto käyttövaroistaan toimikunnalle 10,000 markkaa.

Korvaus uuden työ- ja vaivaistalon rakennustoimikunnan jäsenille.

Kirjelmässä toukokuun 7 päivästä esitti rahatoimikamari, että uuden työ- ja vaivaistalon rakennustoimikunnan jäsenet oikeutettaisiin työmaalla pidetyistä kokouksista saamaan korvausta 5 markkaa kerralta toimikunnalle aikaisemmin myönnetyn palkkion lisäksi sekä että kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen myöntäisi 395 markan määrärahan jaettavaksi toimikunnan jäsenten kesken ja maksettavaksi mainitun työ- ja vaivaistalon rakennusmäärärahasta. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ esitykseen.

Ylitettyjä vaivaishoidon määrärahoja.

Vaivaishoitohallituksen kirjelmässä helmikuun 2 päivästä tehtyyn anomukseen saada 21,273 markalla 92 pennillä ylittää eräät vaivaishoitoa varten vuodeksi 1913 osotetut määrärahat kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾.

Sulettu vaivaishoidon lautakunnan jäsenten palkkio.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa hallituksen suletun vaivaishoidon lautakunnan jäsenille tarverahoistaan maksamaan saman palkkion, minkä valtuusto oli myöntänyt hallituksen jäsenille osanotosta piirihallitusten kokouksiin eli 20 markkaa puheenjohtajalle ja 15 markkaa jäsenelle kultakin kokoukselta.

Korotettu palkkio työ- ja vaivaistalon saarnaajalle.

Sen johdosta että vaivaishoitohallitus oli tehnyt esityksen työ- ja vaivaistalon saarnaajan palkkion korottamisesta sekä rahatoimi-

¹⁾ Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 19 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 35 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 11 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 27 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 11 §.

kamarin annettua lausunnon asiasta, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto mainitun palkkion heinäkuun 1 päivästä lukien korotettavaksi 1,500 markasta 2,400 markkaan vuodessa, minkä ohessa valtuusto tämän johdosta käyttövaroistaan osotti tarkoitukseen 450 markan lisämäärärahan vuodeksi 1914. Samalla päätti valtuusto, että mainitun saarnaajanviran pitäjä oli velvollinen vähintään kahdesti viikossa käymään työ- ja vaivaistalossa sekä itse kustantamaan nämä matkansa.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa hallituksen Forsbyn kunnalliskodin lastenosastolle asettamaan hoitajattaren, jolla olisi 75 markan kuukausipalkka, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa ja ruokaa, ynnä paviljonkiin D hoitajattaren ja siivoojattaren, jotka saisivat palkkaa, toinen 50 ja toinen 35 markkaa kuukaudessa sekä niinikään vapaan asunnon, lämmön, valon ja ruuan, 1914 vuoden alusta lukien, sekä mainittuihin tarkoituksiin osottaa 1,920 markan määrärahan maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Virkailijain
asettaminen
kunnalliskodin
lastenosastolle.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto enintään 500 markan määrärahan eräiden hallituksen arkistoon kuuluvain vanhempain asiakirjain järjestämisestä ja luettelomisesta olevain kustannusten suoritukseen, ja oli mainittu määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Määräraha vai-
vaishoitohalli-
tuksen asiakir-
jain luetteloi-
mista varten.

Kirjelmässä lokakuun 19 päivältä anoi vaivaishoitohallitus, koska siihen asti noudatettu menettely huutokaupalla tarjota elintarpeet hankittavaksi työ- ja vaivaistaloon ei ollut vallitsevan sotatilan johdosta nykyään kohonneiden hintain vuoksi laitokselle edullinen, lupaa saada hankkia nämä tarvikkeet vuodeksi 1915 sillä tavoin kuin hallitus sopivimmaksi näki ja tarjoomatta hankintaa huutokaupalla. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ esitykseen.

Elintarpeiden
hankkiminen
työ- ja vaivais-
taloon.

Vaivaishoitohallituksen kirjelmässä ⁵⁾ marraskuun 16 päivältä tehdyn esityksen johdosta ja rahatoimikamarin ehdotuksen ⁵⁾ mukaisesti myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 129,800 markan lisämäärärahan vaivaishoidon 1914 vuoden menoihin.

Lisämääräraha
vaivaishoitoa
varten.

Valmistavan poikain amattikoulun johtokunnan esityksestä päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto rinnakkaiskurssin järjestettäväksi luku-
vuoden 1914—15 alusta mainitun ammattikoulun suomenkielisen osaston ensimmäiselle luokalle, minkä ohessa valtuusto tähän tarkoitukseen myönsi 1,771 markan määrärahan syyskuun 1 päivän 1914

Rinnakkais-
kurssin järjes-
täminen val-
mistavaan
poikain am-
mattikouluun.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 27 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 26 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 28 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 12 §. —

⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 75. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 12 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 17 §.

ja tammikuun 1 päivän 1915 väliseksi ajaksi, ja oli tämä rahamäärä pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Kysymys n. s. yksinkertaisempaa tyyppiä olevan ammattikoulun perustamisesta.

Niinikään valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan esityksestä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto asettaa komitean valmistelemaan kysymystä n. s. yksinkertaisempaa tyyppiä olevan ammattikoulun perustamisesta, ja valittiin mainitun komitean jäseniksi herrat Listo ja V. von Wright sekä lehtori J. Reuter.

Rinnakkaiskurssin perustaminen tyttöjen ammattikouluun.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto rinnakkaiskurssin järjestettäväksi tyttöjen ammattikoulun talousosastolle syyslukukauden 1914 alusta lukien, minkä ohessa valtuusto käyttövaroistaan osotti tähän tarkoitukseen 1,375 markkaa.

Määräraha keittiön laittamiseksi tyttöjen ammattikouluun.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto keittiön laittamiseksi tyttöjen ammattikouluun 2,606 markan määrärahan.

Korvaus kansakoulutarkastajille tarkastusmatkoista.

Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kirjelmässä toukokuun 6 päivältä tehdyn esityksen johdosta ja rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin kansakoulutarkastajain tuli heidän velvollisuutenaan olevista kansakoululasten kesäsiirtolain tarkastusmatkoista saada lukea hyväkseen korvaus niiden perusteiden mukaan, mitkä aikaisemmin oli vahvistettu kaupungin kasvatustarkastuksen nähdessä, sekä että tästä johtuvat menot oli pantava maksettaviksi kuluvan vuoden menosäännössä olevista määrärahoista, joita oli suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettävänä 2,500 markkaa ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettävänä 2,000 markkaa.

Kustannukset kansakoulun henkilökunnan osanotosta lomakursseihin.

Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,500 markan määrärahan suomenkielisen kansakoulun henkilökunnan osanotosta yliopistollisiin lomakursseihin johtuvain kustannusten suorituksiksi.

Palkkio kansakoulujen tuntiopettajille lakkautetuista opetustunneista.

Kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan kirjelmässä lokakuun 21 päivältä tehdyn esityksen johdosta päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa mainittujen koulujen tuntiopettajat kantamaan palkkion niiltäkin tunneilta, jotka oli lakkautettu sen johdosta että katuvalaistus oli vallitsevan sotatilan aikana lakkautettu.

Evätyt esitys palkanlisäyksen myöntä-

Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kirjelmässä toukokuun 27 päivältä kaupunginvaltuustolle tehdyn esi-

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 17 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 13 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 33 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 34 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 11 §.

tyksen palkanlisäyksen myöntämisestä kansakoulunvahtimestari P. J. Salakarille valtuusto epäsi 1).

Kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä myönsi 2) kaupunginvaltuusto 167 markan 70 pennin määrärahan mainittujen koulujen oppilaiden piirustuskokeelman kustantamiseksi Turussa kesäkuulla vuonna 1914 pidetyn yleisen kansakoulunopettajakokouksen yhteydessä toimeenpantuun maamme kansakoulujen piirustustöiden näyttelyyn, ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Vuokrattujen kansakouluhuoneistojen korjauksiin myönsi 3) kaupunginvaltuusto 1915 vuoden menosäännön vahvistaessaan 1,100 markkaa.

Kirjelmässä helmikuun 5 päivästä ilmoitti kaupungin suomenkielisten kansakoulujen tarkastaja koulutoimen ylihallitukselta saamansa tehtävän mukaisesti kaupunginvaltuuston tiedoksi, että ylihallitus oli tarkoitukseen käytettävänä olevista varoista myöntänyt kaupungille 15,396 markan 65 pennin korvauksen niistä menoista, joita kaupungille oli vuonna 1913 koitunut kesävirikistykseen hankkimisesta kansakouluoppilaille.

Asiaa esiteltäessä päätti 4) kaupunginvaltuusto edellä mainitun rahamäärän siirrettäväksi valtuuston marraskuun 25 päivänä 1913 tekemän päätöksen johdosta perustettuun voittovarain rahastoon.

Maistraatin kirjelmässä syyskuun 5 päivästä ilmoitettiin 5) kaupunginvaltuuston tiedoksi, että k. senaatti oli edellisen elokuun 25 päivänä myöntänyt Helsingin kaupungille sen kansakoulujen ja kasvatuslaitosten voimassapitoon vuonna 1914 236,000 markan valtioavun eli 12 1/2 % kaupungin tähän tarkoitukseen käyttämistä menoista.

Vahvistaessaan 1915 vuoden rahasäännön päätti 3) kaupunginvaltuusto k. senaatille tehdä alistuksen, että Helsingin kaupungille mainituksi vuodeksi myönnettäisiin sen kansakouluille ja kasvatuslaitoksille asetusten mukaisesti tulevaa valtioapua 25 % kaupungille siinä kohden koituvista menoista, joita laaditun laskelman mukaan oli 1,779,278 markkaa 85 penniä kansakouluista sekä 139,736 markkaa 62 penniä kasvatuslaitoksista.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 25 päivänä 1913 oli antanut 6) erikoisvaliokunnan tehtäväksi m. m. ottaa harkittavaksi kysymyksen, miten kaupungin kasvatuslaitosten

misestä kansakoulunvahtimestari P. J. Salakarille. Määräraha kansakouluoppilasten piirustuskokeelman järjestämiseksi.

Määräraha kansakouluhuoneistojen korjauksiin.

Myönnetty valtioapu kansakouluoppilaiden kesävirikistystä varten.

Myönnetty valtioapu kansakouluille ja kasvatuslaitoksille.

Alistus valtioavun saamisesta kansakouluille ja kasvatuslaitoksille.

Kasvatuslaitosten muutettu menosääntö ja alistus valtioavun saamisesta niille.

1) Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 11 §. — 2) Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 10 §.

— 3) Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. — 4) Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 32 §. —

5) Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 7 §. — 6) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 121 ja 122.

taloudenhoito olisi uudesti järjestettävissä niiden menojen huojistamiseksi, antoi valiokunta asiasta toukokuun 20:ntenä päivätyn mietinnön ¹⁾ ja lausui siinä m. m. seuraavaa:

Valiokunta oli katsonut lähimmäksi tehtäväkseen ottaa kasvatuslautakunnan vuodeksi 1914 laatiman erikoisbudjettiehdotuksen uudelleen tarkasteltavaksi sekä sen perusteella ehdottaa vahvistettuun rahassääntöön tarpeellisiksi osottautuvat muutokset ja lisäykset. Tätä tehtävää suorittaessaan oli valiokunta pannut erikoista huomiota niihin taloudellisesti tärkeisiin periaatteellisiin kysymyksiin, joilla oli yhteyttä rahassäännön eri eräin kanssa. Sitä vastoin valiokunta ei ollut tahtonut tämän rahassäännönjärjestelyn ulkopuolella käydä likemmältä tarkastamaan nykyistä hallintojärjestelmää eikä ehdottamaan laajaperäisempiä muutoksia kasvatuslaitosten taloudenhoidon perusteisiin. Kun nimittäin nykyään oli hankkeissa kasvatuslautakunnan varsin perinpohjainen uudesti järjestäminen ja kaupunginvaltuustolle piakkoin annettaisiin lautakunnan johtosääntöehdotus, jossa lautakunta muun muassa velvoitettiin katsomaan, että kaupungin kasvatuslaitoksilla oli tarpeelliset ohjesäännöt, sekä laatimaan tuollaisten ohjesääntöjen ehdotuksia, olisi alotteen tekeminen taloudenhoidon uudesti järjestämiseksi tällä alalla jätettävä uudesti muodostetun kasvatuslautakunnan toimeksi.

Yksityiskohdittain tarkasteltuaan kasvatuslaitosten menosäännön eriä esitti valiokunta, että kaupunginvaltuusto päättäisi m. m.:

hyväksyä valiokunnan laatiman, 261,619 markkaan 12 penniin päättyvän menosäännön 1914 vuoden yleisen menosäännön vastaavain eräin sijasta olemaan voimassa mainittuna vuonna kasvatuslautakunnan toimialaan kohdistuvissa hallintohaaroissa; sekä

käyttövaroistaan osottaa kaikkiaan 38,065 markkaa 62 penniä uuden menosäännön tuottamain lisäkustannusten suoritukseen.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ²⁾ kaupunginvaltuusto valiokunnan esitykseen ja päätti samalla edellä mainitun korotetun menosäännön johdosta k. senaatilta anoa, että kaupungin kasvatuslaitoksille vuodelta 1914 ³⁾ tulevan valtioavun laskemisen perustukseksi pantaisiin laadittu taulu, jonka mukaan kaupungilla on mainituista laitoksista menoja 130,421 markkaa 62 penniä.

Helsingin kaupungin kirjastohallituksen kirjelmässä huhtikuun 16 päivältä tehdyn esityksen kahden kuukauden kesäloman myöntämisestä Kallion haarakirjaston henkilökunnalle sekä 450 markan lisämäärärahan osottamisesta kesäloman aikana tarvittavain ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi kaupunginvaltuusto äänestämällä epäsi ⁴⁾.

Evätty esitys
kahden kuukauden kesäloman myöntämisestä kirjastohenkilökunnalle.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 38. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 55 §. —

³⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 120. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 17 §.

Kirjelmässä tammikuun 17 päivästä ilmoitti ¹⁾ kaupungin suomenkielisten kansakoulujen tarkastaja koulutoimen yllähallitukselta saamansa tehtävän mukaisesti kaupunginvaltuuston tiedoksi, että yllähallitus oli kaupungille myöntänyt sen kannattamain kansanlastentarhain voimassapitoon lukuvuonna 1913—14 valtioapua 60,431 markkaa 20 penniä, jonka rahamäärän kaupunki oli oikeutettu tilauksesta neljännesvuosittain edeltäpäin nostamaan syyskuun 1 päivästä 1913 lukien.

Kansanlastentarhoille myönnetty valtioapu.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan lokakuun 28 päivänä 1913 päättänyt ²⁾ kaupungin kannatusavun nauttimisen ehdoksi asettaa kansanlastentarhoille vaatimuksen, että kaikkien oppilaiden koulumaksut oli poistettava sinä aikana, minkä nämä lastentarhat saivat valtioapua, ja samalla määrätä syyslukukaudelta 1913 kannetut maksut suoritettavaksi takaisin sekä antanut kansanlastentarhain johtokunnan toimeksi tehdä lähemmän esityksen siitä korvauksesta, mikä kansanlastentarhoille olisi tämän johdosta annettava lukuvuodelta 1913—14, esitti johtokunta kirjelmässä marraskuun 24 päivästä 1913 mainittua korvausta maksettavaksi kaikkiaan 4,082 markkaa.

Hyvitys kansanlastentarhoille.

Asiaa esiteltäessä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroitaa myöntää edellä mainitun rahamäärän puheena olevaan tarkoitukseen.

Kansanlastentarhain johtokunnan kirjelmässä helmikuun 20 päivästä tehdyn esityksen johdosta ja rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto kahden suomenkielisen kansanlastentarhan perustamiseksi syyslukukauden 1914 alusta osottaa kaikkiaan 10,000 markkaa maksettavaksi valtuuston käyttövaroista sekä hyväksymällä johtokunnan esittämät yleiset perusteet uusien kansanlastentarhain perustamisen ehtojen ja tapaan nähden antaa johtokunnan toimeksi sopivalla tavalla saattaa tiedoksi, että määrärahat annetaan päteville ja tehtävään sopiville henkilöille, jotka johtokunta voi hyväksyä.

Määräraha kansanlastentarhain perustamiseen.

Tehdyn hakemuksen johdosta myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto ylempään ruotsinkielisten työväenopetuskurssien toimikunnalle 933 markan 62 pennin ylimääräisen määrärahan, maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha työväenopetuskursseja varten.

Kaupungin työväenopiston yhteisen johtokunnan esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto opiston suomenkieliselle osastolle kuluksi vuodeksi 3,000 markan lisämäärärahan, maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Lisämääräraha työväenopistolle.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 13 §. — ²⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 122 ja 123. —

³⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 16 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 24 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 29 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 19 §.

Valtioavun
anomisen työ-
väenopistolle.

Kirjelmässä joulukuun 23 päivältä ilmoitti kaupungin työväenopiston yhteinen johtokunta koulutoimen ylihallituksen kiertokirjeessä tammikuun 30 päivältä saattaneen tiedoksi, että ne kunnat, jotka osottivat varoja työväenopistojen voimassapitoon, voivat eräin ehdoin saada valtioapua kansakoululaitoksen 1913 vuoden menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta, ja kun kaupunki oli työväenopiston voimassapitoon vuodesta 1909 lähtien myöntänyt määrärahan, joka vuodeksi 1913 vahvistetun menosääntön mukaan oli ollut opiston suomenkieliselle osastolle 14,000 markkaa, mihin lisäksi oli tullut 3,000 markan ylimääräinen määräraha, sekä sen ruotsinkieliselle osastolle 9,000 markkaa, esitti yhteinen johtokunta, että kaupunginvaltuusto ennen vuoden loppua ylihallitukselta anois kaupungille myönnettäväksi työväenopiston voimassapitoon mahdollisimman suurta valtioapua eli 5,000 markkaa sen kumpaisellekin osastolle.

Asiaa esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto edellä mainitun ehdotuksen mukaisen anomuksen tehtäväksi koulutoimen ylihallitukselle.

Kaupungin
orkesteriolojen
järjestäminen.

Kirjelmässä 2) tammikuun 28 päivältä huomautti musiikkilautakunta luonnollisena edellytyksenä orkesteriasian saattamiseksi onnelliseen ratkaisuun kaupungin 3) avustuksen pohjalla olevan, että pääkaupungin musiikkielämän vaatimuksia täytti yksi ainoa ensiluokkainen konsertti-orkesteri. Syksystä 1912 lähtien oli kuitenkin pääkaupungissa käymässä tuhoisa kilpailu kahden suuren orkesteriyrityksen kesken, ja kaupungin väliintulo, jonka tarkoituksena oli turvata musiikkielämän uhanalaiset edut, oli sensijaan vienyt siihen, että meillä nyt soitannollisella alalla vallitsi liikatuotanto, joka oli haitaksi sekä taiteelliselta että taloudelliselta kannalta katsoen. Lautakunta oli sentähden koettanut aikaansaada molempain kilpailevain yritysten yhteenliittymisen, ja olikin vihdoin, filharmonisen seuran kanssa keskusteltua, yksimielisyyteen päästy alempana mainituista pääkohdista orkesterikysymyksen lopullisen ratkaisun aikaansaamiseksi.

I. Soitantokauden 1914—15 alusta järjestää ja voimassa pitää Helsingin kaupunki oman kunnallisen konsertti-orkesterin, jolla on nimenä Helsingin kaupungin filharmoninen orkesteri.

II. Ennenkuin kaupunginorkesteri alottaa toimintansa, lopettaa filharmoninen seura orkesteritoimintansa ja Helsingin sinfoniaorkesteri lakkautetaan.

III. Musiikkilautakunta tai se kunnallinen viranomais, joka saa hoidettavakseen kaupunginorkesterin asiat, muodostetaan eri

1) Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 4 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — 3) Ks. 1912 vuod. kert. siv. 129 ja seur.

harrastuspiirien edustajista, mutta johtajat eivät saa siinä istunto-eikä puhevaltaa.

IV. Orkesterin pääjohtajiksi asetetaan professori R. Kajanus ja kapellimestari G. Schnéevoigt, kumpikin 8,000 markan vuosi-palkalla sekä musiikkilautakunnan välikirjassa määräämin velvollisuuksin. Herra Schnéevoigt johtaa seitsemän sinfoniakonserttia käsittävän sarjan sekä suorittaa muuten ne tehtävät, mitkä lautakunta kohtuudella voi panna hänen velvollisuudekseen. Herra Kajanus hoitaa lautakunnan valvonnan alaisena yrityksen taiteellista johtoa, paitsi mitä tulee herra Schnéevoigtin erilliseen toimintaan, sekä johtaa sitä paitsi vähintään kymmenen konserttia, joista ainakin kaksi on sinfoniakonsertteja. Jällellä olevain sinfoniakonserttien johtaminen annetaan koti- tahi ulkomaisten johtajain ja eteväin säveltäjiin toimeksi. Muiden konserttien johtamista ja muita musiikkitilaisuuksia varten asetetaan yksi tahi kaksi sopivaa soittotaiteilijaa.

V. Juoksevat asiat, rahahallinto ja kirjanpito sekä muut taloudellista laatua olevat asiat on hoidettava sillä tavoin, kuin kunnan viranomaiset määräävät. Orkesterin työsuunnitelman ja sinfoniakonserttien ohjelmat vahvistaa musiikkilautakunta.

VI. Soittotaiteilijat kaupunginorkesteriin ottaa musiikkilautakunta johtajain lausunnon hankittuaan. Soittotaiteilijat saavat mahdollisimman turvallisen aseman ja oikeuden eläkkeeseen siitä ajankohdasta lukien, jolloin he ovat tulleet kunnan orkesterin palvelukseen. Etusijassa otetaan orkesteriin kaikki halulliset soittotaiteilijat, jotka 1911 vuoden alussa olivat filharmonisen seuran palveluksessa; muita paikkoja täytettäessä on kykenevillä kotimaisilla soittotaiteilijoilla etusija.

VII. Vastedes ehkä saatavan valtioavun pitää tulla kunnan hyväksi orkesterin voimassapidosta oleviin kaupungin menoihin käytettäväksi.

VIII. Filharmonisen seuran kustantamaa orkesterikoulua pitää kunta väliaikaisesti voimassa, kunnes musiikkiopisto voi ottaa koulun huostaansa, mikä niin musiikkilautakunnan kuin filharmonisen seurankin mielestä olisi kaikin puolin tarkoituksenmukaisin koulun vastaisen kohtalon ratkaisu.

IX. Seuran omaisuudesta lunastaa kaupunki kallisarvoisen ja soittokunnalle välttämättömän tarpeellisen nuottikirjaston 50,000 markan hinnasta, joka maksetaan siten, että kaupunki yhtiön puolesta maksaa koron ja kuoletuksen siitä saman määräisestä 4 %:n kuoletuslainasta, minkä seura mainitun kirjaston panttausta vastaan on saanut valtiolta. Seuran johtokunnan musiikkilautakunnalle antaman kirjallisen ilmoituksen mukaan on kirjaston hankinta-arvo,

poistot siitä vähennettyä, noin 61,000 markkaa. Niinikään lunastaa kaupunki kohtuullisesta hinnasta sen osan nykyisten yritysten kalustoa, joka havaitaan uudelle orkesterille tarpeelliseksi.

Katsottuaan voivansa puoltaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi edellä kerrottua ehdotusta filharmonisen seuran kanssa tehtäväksi sopimukseksi sekä esittää, että valtuusto hyväksymällä ehdotuksen edistäisi orkesteririidan sovittamista, oli musiikkilautakunta voinut nojata sekä pääkaupungin musiikkioloista saamaansa kokemukseen että myös yhteiskuntamme laajoissa kerroksissa valitsevaan voimakkaaseen ja varsin yksimieliseen mielipiteeseen. Sen jälkeen kun alustava sopimus filharmonisen seuran kanssa oli tehty, oli lautakunta saanut vastaanottaa lukuisain eri piireihin kuuluvain kansalaisten kaupunginvaltuustolle osottaman kirjelmän orkesteriasiasta, jossa kirjelmässä viitattiin nykyisiin luonnottomiin oloihin ja mainittiin kunnallisen orkesterin järjestäminen oikeimmaksi ja varmimmin päämäärään vieväksi keinoksi.

Niiden näkökohtain lisäksi, joita kaupunginvaltuuston orkesterivaliokunnan taholta ja edellä mainitussa kansalaisadressissa oli esiintuotu kaupunginorkesterin perustamisen tueksi, mainitsi lautakunta vielä muutamia syitä, joilla sen mielestä oli ratkaiseva merkitys.

Musiikin suurin merkitys herättävänä ja jalostavana kulttuurivälineenä ei liene kiellettävissä, ja samaten tunnustettiin yleisesti kunnan velvollisuus varainsa mukaan täyttää ja turvata tätä tarvetta. Ulkomailla oli nykyään käymässä vilkas liike orkesteriyritysten kunnallistuttamisen hyväksi, ja useissa ulkomaiden kaupungeissa pidettiin jo voimassa omia kunnallisia soittokuntia. Mitä Helsinkiin tuli, näytti erittäinkin nykyoloissa olevan kunnan velvollisuus ottaa kantaakseen niiden kulttuurivaatimusten täyttämisestä johtuva lisätaakka, jotka hallitus jätti huomioon ottamatta. Pääkaupungin musiikkiolojen jatkuminen nykyisellään kävi epäilemättä ajan pitkään mahdottomaksi, ja epätietoista oli, olivatko kunnan viranomaiset halukkaita edelleen myöntämään kannatusapua, ellei muutosta saatu aikaan. Mutta vaikka kaupunginvaltuusto päättäisikin pysyttää nykyisen järjestelmän ja edelleen myöntää nykyisen 75,000 markan suuruisen kannatusavun kutakin konserttikautta kohti, kävisi urakoitsijan kuitenkin mahdottomaksi ilman muulta taholta saatavaa tuntuvaa lisäävustusta pitää voimassa kallishintaista orkesterilaitosta niin kauan kuin kaksi soittokuntaa kilpaili yleisön suosiosta. Viimeiseen asti kuitenkin näytti olevan vältettävä enempää vetoamista yleiseen uhraavaisuuteen, jolle näinä aikoina asetettiin suuria vaatimuksia. Lopuksi oli huomattava että, jos kannatusapua nauttiva orkesteri lakkaisi toimimasta ilman että kunnallista yritystä saatiin si-

jaan, joutui useiden kaupunginvaltuuston helmikuun 13 päivänä 1912 tekemän päätöksen johdosta Helsingin sinfoniaorkesterin palvelukseen otettujen soittotaiteilijain toimeentulo uhanalaiseksi. Näistä soittotaiteilijoista oli osa kotimaisia ja osa ulkomaalaisia, jotka monet ajat olivat täällä työskennelleet musiikkielämän palveluksessa.

Vastaisen kaupunginorkesterin järjestelystä ja hallinnosta sekä yrityksen rahallisesta merkityksestä lausui lautakunta seuraavaa:

Nykyään oli filharmonisen seuran soittokunnan jäsenluku 56 ja sinfoniaorkesterin 54 miestä. Lautakunta oli havainnut, että täysipainoiseen soittokuntaan, joka kykenisi täyttämään ne vaatimukset, mitkä pääkaupunki voi ja sen tuli asettaa tuollaiselle laitokselle, täytyi kuulua vähintään 54 soittotaiteilijaa. Tämän miesluvun supistaminen tietäisi soitannolliselta kannalta katsoen taka-askelta, joka olisi sitä valitettavampi, kun suurempain uudenaikaisten musiikki-teosten esittäminen sen johdosta vaikeutuisi. Kunnallisen soittokunnan toimintavuosi näytti samoin kuin tähänkin asti olevan luettava 8 kuukaudeksi (syyskuun 15 päivästä toukokuun 15 päivään).

Lautakunnan laatima ehdotus kaupunginorkesterin jäsenten palkkaussäännöksi päättyi 14,045 markkaan kuukaudessa eli 8 kuukautiselta soitantokaudelta 112,360 markkaan. Jos tähän lisättiin johtajain palkkiot, 8,000 markkaa kumpaisenkin, varajohtajan palkkio 4,000 markkaa, soittokunnan jäsenistä valitun kirjastonhoitajan palkkio 400 markkaa sekä vahtimestarille, joka saisi palkkaa ja maksuttoman asunnon, arviolta yhteensä 1,800 markkaa, niin päättyi palkkaussääntö kaikkiaan 134,560 markkaan. Paitsi palkkausmenoja oli orkesteriyrityksellä konserttikuluja, kuten solistien palkkiot, huoneiston vuokra, palvelijasto, orkesterin ylimääräiset lisäjäsenet y. m., 14,440 markkaa, ilmoituskuluja 5,000 markkaa, nuottikirjaston uudistusmenoja 2,000 markkaa, sekalaisia kuluja, niinkuin soittokoneiden ja nuottien kuljetus, tariffin mukainen apumaksu soittotaiteilijoille heidän matkustaessaan tänne ulkomailta y. m., 5,500 markkaa, edellä mainitun valtiolainan korko ja kuoletus 1,500 markkaa sekä taloudenhoidon kustannuksia 5,000 markkaa, josta määrästä 4,000 markkaa olisi palkkaa taloudenhoitajalle, joka samalla vastaisi kassanhoidosta ja kirjanpidosta, sekä 1,000 markkaa tarverahoihin ja vahtimestariavustukseen. Kaupunginorkesterin menosääntö päättyi siten 168,000 markkaan.

Orkesterin tuloarvion⁷⁷ oli lautakunta laskenut seuraavasti:

Sinfoniakonsertit	Smk 30,000: —
Helppotajuiset ja ylioppilaskonsertit	„ 12,500: —

Kansankonsertit	}	
Kansansinfoniakonsertit		
Kirkko-		
Oratoori-		
Ylimääräiset konsertit ja säestys		„ 8,000: —
Oopperanäytännöt		„ 10,000: —
Teatterit		„ 15,000: —
Yhteensä		Smk 88,000: —

Siten saatiin seuraava soitantovuoden meno- ja tuloarvio:

Menoja	Smk 168,000: —
Tuloja: pääsymaksuja	Smk 88,000: —
apumaksu	„ 80,000: — „ 168,000: —

Lautakunnan esittämä, kapellimestarien Kajanuksen ja Schnéevoigtin avulla laadittu rahasääntölaskelma oli laadittu tarpeellisella huolella ja varovaisuudella ja voi sen, lautakunnan mielestä, arvelematta panna kaupunginorkesterin vuosisarahansäännön pohjaksi.

Jos edellä olevat näkökohdat saisivat osakseen kaupunginvaltuuston huomiota, olisi sekä kaikki täytäntöönpanotoimenpiteet että myös orkesteriyrityksen vastainen hallinto annettava lautakunnan huoleksi, jonka tehtäviä ja toimivaltaa olisi sitä varten laajennettava.

Lautakunta oli katsonut olevan suostuminen vaatimukseen eläke-edun hankkimisesta orkesterin jäsenille. Tuollainen etu oli omansa orkesteriin vetämään kantajoukon kelpoisia ja luotettavia soittajia sekä oli hyvin ansaittu palkinto pitkällisestä, uskollisesta työstä kunnan ja yhteiskunnan palveluksessa. Kaikissa niissä Saksan kaupungeissa, joissa kaupunki ylläpiti omaa orkesteria, soittajat ovat oikeutetut eläkkeensaantiin; eräissä tapauksissa eläkkeensaaja on velvollinen suorittamaan apumaksua, toisissa ei. Lautakunta oli tässä kohden pitänyt luonnollisena, että orkesterin jäsenet eläke-etuun nähden asetettiin kunnan muiden virkailijain vertaisiksi eivätkä siis olisi velvolliset suorittamaan apumaksua. Palvelusajakseen saisivat he lukea ainoastaan sen ajan, minkä he todella olivat olleet kaupungin palveluksessa. Tämän johdosta ja katsoen tässä ammatissa tavalliseen verraten taajaan henkilöiden vaihtumiseen, ei puheenalaisen edun myöntämisestä koituisi mainittavan suurta pysyväistä räsitusta kunnan eläkesäännölle, ja joka tapauksessa kuluisi verraten pitkä aika, ennenkuin soittajain eläkkeet merkitsisivät mainittavia kaupungin eläkemenoissa.

Kaluston ja soittokoneiden ostoon sekä perustamiskustannuksiin tarvittiin 12,000 markkaa. Jotta kuitenkin yrityksen voisi panna käyntiin syksystä 1914 alkaen, olisi tarpeellista osottaa määräraha

orkesterin voimassapitoon kuluvan tilivuoden järeellä olevana aikana, esimerkiksi puolet ensi soitantovuoden lasketusta apumaksusta eli siis 40,000 markkaa.

Musiikkilautakunta alisti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että Helsingin musiikkiolot järjestetään siten, että kaupunki syksystä 1914 lähtien omana yrityksenään järjestää ja voimassa pitää vähintään 54 soittotaiteilijaa käsittävän Helsingin kaupungin filharmonisen orkesterin;

että, pääasiassa hyväksymällä musiikkilautakunnan ja osakeyhtiö Helsingin filharmonisen seuran johtokunnan välillä tehty alustava sopimus, lautakunnan käsketään ryhtyä kaikkiin yrityksen toimeenpanon vaatimiin täytäntöönpanotoimiin;

että musiikkilautakunta sen ohessa saa toimekseen käydä tarkastamaan nykyään voimassa olevaa johtosääntöään, sikäli kuin orkesteriyrityksen kunnallistuttaminen vaatii, sekä aikansa alistaa ehdotuksen kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi;

että kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osottaa a) 12,000 markan määrärahan tarpeellisiin perustamiskustannuksiin sekä b) 40,000 markan määrärahan kunnallisen soittokunnan voimassapitoon kuluvan tilivuoden osalle tulevana soitantokauden 1914—15 aikana; samoin kuin

että kysymys orkesterikoulun vastaisesta asemasta jätetään musiikkilautakunnan tehtävän erityisen esityksen varaan.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon ¹⁾ asiasta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, osin äänestettyään, järjestää tärkäläiset orkesteriolot seuraavasti:

I. Soitantokauden 1914—15 alusta järjestää ja voimassa pitää Helsingin kaupunki kolmen vuoden aikana oman kunnallisen konserttorkesterin, jolla on nimenä Helsingin kaupunginorkesteri ja johon pitää kuulua vähintään 54 soittotaiteilijaa.

II. Ennenkuin kaupunginorkesteri alottaa toimintansa, lopettaa filharmoninen seura orkesteritoimintansa ja Helsingin sinfoniaorkesteri lakkautetaan.

III. Musiikkilautakunnassa tai siinä kunnallisessa viranomaisessa, joka saa hoidettavakseen kaupunginorkesterin asiat, eivät johtajat saa istunto- eikä puhevaltaa.

IV. Orkesterin pääjohtajiksi asetetaan professori R. Kajanus ja kapellimestari G. Schnéevoigt tai muita henkilöitä, kumpikin johtaja 8,000 markan vuosipalkalla sekä musiikkilautakunnan välikirjassa määräämin velvollisuuksin. Kapellimestari Schnéevoigt johtaa seitsemän sinfoniakonserttia käsittävän sarjan sekä suorit-

¹⁾ Rtk. kirj. helmik. 16 p. n:o 121. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 25 §.

taa muuten ne tehtävät, mitkä musiikkilautakunta kohtuudella voi panna hänen velvollisuudekseen. Professori Kajanus hoitaa lautakunnan valvonnan alaisena yrityksen taiteellista johtoa, paitsi mitä tulee herra Schnéevoigtiin erilliseen toimintaan, sekä johtaa sitä paitsi vähintään kymmenen konserttia, joista ainakin kaksi on sinfoniakonsertteja. Jälellä olevain sinfoniakonserttien johtaminen annetaan koti- tai ulkomaisten johtajain ja eteväin säveltäjien toimeksi. Muiden konserttien johtamista ja muita musiikkitalaisuuksia varten asetetaan yksi tai kaksi sopivaa soittotaiteilijaa.

V. Juoksevat asiat, rahahallinto ja kirjanpito sekä muut taloudellista laatua olevat asiat on hoidettava sillä tavoin kuin tästä erittäin päätetään. Orkesterin työsuunnitelman ja sinfoniakonserttien ohjelman vahvistaa musiikkilautakunta.

VI. Soittotaiteilijat kaupunginorkesteriin ottaa musiikkilautakunta johtajain lausunnon hankittuaan. Etusijassa otetaan orkesteriin kaikki halulliset soittotaiteilijat, jotka 1911 vuoden alussa olivat filharmonisen seuran palveluksessa. Muita paikkoja täytettäessä on kykenevillä kotimaisilla soittotaiteilijoilla etusija.

VII. Filharmonisen seuran omaisuudesta lunastaa kaupunki mainitun seuran nuottikirjaston 50,000 markan hinnasta, joka maksetaan siten, että kaupunki yhtiön puolesta maksaa sen samamääräisen kuoletuslainan, minkä seura mainitun kirjaston panttausta vastaan on saanut valtiolta. Niinikään lunastaa kaupunki kohtuullisesta hinnasta sen osan nykyisten orkesteriyritysten kalustoa, joka havaitaan uudelle orkesterille tarpeelliseksi.

Samalla päätti kaupunginvaltuusto käskä musiikkilautakunnan ryhtyä kaikkiin puheena olevan yrityksen aikaansaamiseksi tarpeellisiin täytäntöönpanotoimiin sekä käydä uudistamaan lautakunnan voimassa olevaa johtosäätöä, sikäli kuin orkesteriyrityksen ottaminen kunnan haltuun vaati, ja aikaansa alistaa ehdotuksen kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Edellä kerrotuista päätöksistä johtuvain menojen suoritukseksi osotti kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 12,000 markkaa orkesteriyritysten kaluston tarpeellisen osan lunastamiseen ja tarpeellisiin järjestelykustannuksiin, 40,000 markkaa kunnallisen orkesterin voimassapitoon sinä osana soitantokautta 1914—15, mikä tuli kuluun budjettivuoden osalle, sekä 50,000 markkaa edellä mainitun nuottikirjaston oston.

Muuten jätti kaupunginvaltuusto kysymyksen filharmonisen seuran voimassa pitämän orkesterikoulun vastaisesta asemasta musiikkilautakunnan tehtävän eri esityksen varaan.

Sittenmin anoi musiikkilautakunta kirjelmässä toukokuun 6 päivältä myönnettäväksi arviolta 6,000 markan määrärahaa vasta-

mainitun orkesterikoulun voimassapitoon soitantokautena 1914—15, ja päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto sen johdosta lautakunnan käytettäväksi mainittuun tarkoitukseen asettaa enintään 6,000 markan määrärahan, josta vuonna 1914 käytettävät 3,000 markkaa maksettaisiin valtuuston käyttövaroista sekä loput, siis niinkään 3,000 markkaa, pantaisiin maksettavaksi 1915 vuoden menosäännöstä.

Kirjelmässä syyskuun 8 päivältä mainitsi musiikkilautakunta, että se oli täyttääkseen kaupunginvaltuuston päätöksen oman kunnallisen konserttiorkesterin aikaansaamisesta Helsingin kaupungille ryhtynyt kaikkiin valmistaviin toimenpiteisiin yrityksen käyntiinpainemiseksi ja järjestelyksi sekä ottanut orkesterin palvelukseen täyden miesluvun, 54 soittajaa, joista useimmat olivat kotimaisia ja osa saksalaisia. Sopimukset oli niinkään tehty johtajain ja varajohtajain kanssa, ja pääpiirteissään oli määrätty kaupunginorkesterin työsuunnitelma, jota ryhdyttäisiin toteuttamaan syyskuun 15 päivästä. Vallitsevan sotatilan vaikutukset olivat kuitenkin tuntuneet musiikinkin alalla, saattaen mahdottomaksi orkesterin toimia vahvistetun työsuunnitelman mukaan ja miesluvultaan sopimusten mukaisena. Lautakunta oli sentähden katsonut olevan tutkiminen, eikö olisi mahdollista loka—huhtikuulla pitää voimassa pienempää, 39—40 miestä käsittävää orkesteria, joka miesluku olisi tarpeellinen paikkain hankkimiseksi yrityksen palvelukseen otetuille kotimaisille soittajille. Kun kaikkia menoja oli mahdollisimman paljon supistettava, kävisi tarpeelliseksi osittain alentaa kaupunginorkesterin henkilökunnan palkkoja. Asiaa tiedusteltaessa olivatkin asianomaiset ilmoittaneet suostuvansa luopumaan aikaisempiin sopimuksiin perustuvista vaatimuksistaan ja hyväksymään ne muutetut ehdot, mitkä lautakunta oli katsonut olevan tarjoominen. Jotta kaupungilta säästyisi nykyoloissa runsas meno, jätettäisiin nuottikirjaston hinnan, 50,000 markan, suoritus toistaiseksi ja kaupunki maksaisi tästä johtuvan korkomenon.

Näillä perusteilla oli lautakunta arvioinut menot seuraavasti:

Palkkaukset	Smk	86,460: —
Konserttikulut	„	16,100: —
Ilmoitukset	„	5,000: —
Nuottien hankinta ja kirjoitus	„	1,000: —
Kulut	„	3,500: —
Valtiolainan korko	„	1,500: —
Taloudenhoito	„	4,000: —
Yhteensä Smk		117,560: —

eli tasaluvuin 118,000 markkaa.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 20 §.

Tulot oli lautakunta arvioinut seuraavasti:

Sinfoniakonsertit	Smk	10,000: —
Maanantaikonsertit	”	5,000: —
Ylioppilaskonsertit	”	2,000: —
Helppotajuiset konsertit	”	7,000: —
Kansankonsertit	”	4,000: —
Kirkkokonsertit	”	4,000: —
Teatterisoitanto	”	5,000: —
Säestys y. m.	”	1,000: —
Yhteensä		Smk 38,000: —

Siten saataisiin lokakuun 1 päivän 1914 ja toukokuun 15 päivän 1915 väliseksi soittokaudeksi seuraava budjetti:

Menoja	Smk	118,000: —
Tuloja: konserteista ..	Smk	38,000: —
apumaksu	”	80,000: —
	”	118,000: —

Lautakunta esitti, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi lautakunnan lokakuun 1 päivästä lähtien ja kunnes asiointi ehkä vaatisi muutosta, pitämään kaupunginorkesteria voimassa vähennetyin miesluvin ja lautakunnan ehdottaman rajoitetun työsuunnitelman mukaisesti.

Tähän musiikkilautakunnan esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾.

Vahvistettaessa 1915 vuoden meno- ja tulosääntöä merkittiin ²⁾ kaupunginorkesterin voimassapitoon 143,000 markkaa sekä orkesterin tuloiksi 63,000 markkaa.

Rauennut
kysymys apu-
rahan myöntä-
misestä kon-
sertti- ja oop-
peratalon
rakennuttami-
seen.

Rahatoimikamariin annetussa kirjutuksessa ³⁾ ehdotti arkkitehti E. Saarinen, että kaupunki myöntäisi 2,000,000 markan suuruisen, viiden vuoden aikana korottoman lainan, jotta kävisi mahdolliseksi rakennuttaa yhdistetty konsertti- ja oopperatalo hänen korttelin n:o 38 halki Mikon- ja Vuorikadun välillä kulkevaksi suunnittelemansa kadun varrelle.

Kirjelmässä ³⁾ helmikuun 26 päivältä lähettäen mainitun kirjutuksen kaupunginvaltuustolle esitti rahatoimikamari, että valtuusto jättäisi kysymyksen edellä mainitun avustuksen antamisesta nykyään raukeamaan.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 21 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §. —

³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 96 vuodelta 1913.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 1).

Rahatoimikamarin esityksestä päätti 2) kaupunginvaltuusto seuraavat tilapäiset palkankorotukset, lukien elokuun 1 päivästä siihen asti kun majoitusta sota-aikana jatkuu, myönnettäväksi alempana mainituille majoituslautakunnan toimihenkilöille, nimittäin puheenjohtajalle 100, sihteerille 50, majoitusmestarille 125 ja kielenkääntäjälle 50 markkaa kuukaudessa eli siis yhteensä 325 markkaa kuukaudessa, sekä tämän johdosta tarpeellisen lisämäärärahan maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Tilapäisiä palkankorotuksia majoituslautakunnan toimihenkilöille.

Majoituslautakunnan kirjelmässä syyskuun 25 päivältä tehdyn esityksen johdosta ja rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan kaupunginvaltuusto päätti 3):

Venäläisen sotaväen vuokrat.

että niiden sotilaallisten laitosten ja sotajoukkojen, jotka paraita jatkuvan sodan puhjetessa olivat olleet tänne sijoitettuina ja sitten jätetyt tänne, edelleen tuli tilauksesta saada vuokratrahoja olomajoitukseen nähden vahvistetun tariffin mukaan; sekä

että niiden sotilaallisten arvohenkilöjen, jotka oli tänne määrätty sodan puhkeamisen jälkeen, tuli, siinä tapauksessa ettei heitä käynyt pitäminen tilapäisesti komennettuina, ellei heille voitu hankkia asuntoa tšekäläisissä kasarmeissa, tammikuun 19 päivänä 1876 annetun majoitusohjesäännön 38 §:n määräyksen mukaisesti tilauksesta saada vuokratrahoja, viiteen ylimpään arvoluokkaan kuuluvain henkilöiden 150 markkaa kuukaudessa ja yhdeksään alimpaan arvoluokkaan kuuluvain 75 markkaa kuukaudessa, mutta että, jos he mieluummin halusivat luontoismajoitusta, heille oli sitä osoitettu edellä mainitun säännöksen mukaan.

Majoituslautakunnan esityksestä päätti 4) kaupunginvaltuusto, että niitä määräyksiä venäläisen sotaväen majoittamisesta Helsingissä liikekannalle pantaessa ja sota-aikana, mitkä valtuusto oli syyskuun 27 päivänä 1910 vahvistanut 5) noudatettaviksi 1914 vuoden loppuun, oli edelleen sovellettava ja noudatettava 1918 vuoden loppuun.

Määräyksiä venäläisen sotaväen majoittamisesta liikekannalle pantaessa ja sota-aikana.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti 6) kaupunginvaltuusto yövärtijän asettamiseksi Harjutorin kauppahalliin 120 markan kuukausipalkalla myöntää 1,440 markan määrärahan vuodeksi 1914 ja menon maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha yövärtijän palkkaamiseksi Harjutorin kauppahalliin.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kirjelmässä huhtikuun 24 päivältä tehdyn esityksen johdosta päätti 7) kaupunginvaltuusto:

Insinöörin viran perustaminen vesi-

1) Valt. pöytäk. maalisk. 31 p. 2 §. — 2) Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 33 §. —

3) Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 26 §. — 4) Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 11 §. — 5) Ks. 1910 vuod. kert. siv. 110. — 6) Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 11 §. — 7) Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 23 §.

johtolaitoksen
putkiverkkoa
varten.

insinöörinviran perustettavaksi vesijohtolaitoksen putkiverkkoa varten heinäkuun 1 päivästä lähtien;

virasta maksettavaksi 5,400 markan vuosipalkan 10 %:n korotuksin 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

antaa viran täyttämisen kaupungin teknillisten laitosten hallituksen toimeksi; sekä

mainitun virkamiehen palkkaukseen 1914 vuoden jälkipuoliskolla käyttövaroistaan osottaa 2,700 markkaa.

Vesijohtolaitoksen työ-
pajainsinöörin
palkankorotus.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kirjelmässä elokuun 3 päivästä tehdyn esityksen johdosta ja rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti 1) kaupunginvaltuusto:

vesijohtolaitoksen työpajainsinöörin virkaan liittyvän palkan lokakuun 1 päivästä korotettavaksi 4,500 markasta 5,100 markkaan vuodessa;

mainitun viran pitäjälle myöntää 10 %:n korotuksen pohjapalkasta 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

viran julistettavaksi avonaisena haettavaksi siihen liittyvin uusin palkkaehdoin; sekä

käyttövaroistaan osottaa 150 markkaa kuluvana vuonna tarpeellisen lisämenon suoritukseen.

Vapautus
vesimaksujen
takausitou-
muksesta.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan päätti 2) kaupunginvaltuusto ne vedenkuluttajat, jotka olivat sitoutuneet kaupungille takaamaan määrätyn vuotuisen tulon eräistä Toukolan rantakortteliin sekä Violan-, Vengan- ja Humalkadulle ulotetuista vesijohdoista, tammikuun 1 päivästä 1914 lukien vapautettavaksi tästä sitoumuksesta.

Peruutettu
tullivapausetu.

Maistraatin kirjelmässä lokakuun 14 päivästä ilmoitettiin 3) kaupunginvaltuuston tiedoksi, että se tullivapaus, mikä kaupungilla oli ollut maahan tuottaessaan tullinalaisia, kaupungin vesijohdon kunnossapitoon ja laajentamiseen tarpeellisia esineitä, oli syyskuun 24 päivänä annetun armollisen käskyn mukaan peruutettu.

Evätty esitys
saman hinnan
määrittämisestä
valo- ja lämpö-
kaasulle.

Rahatoimikamariin annetussa, kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä 4) marraskuun 17 päivästä 1913, jonka kirjelmän kamari oli oman lausuntonsa 4) kera lähettänyt valtuustolle, esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus määrättäväksi saman 15 pennin hinnan valo- ja lämpökaasun kuutiometrille.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto äänestettyään epäsi 5) hallituksen esityksen.

1) Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 29 §. — 2) Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 15 §. —

3) Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 3 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — 5) Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 16 §.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen rahatoimikamariin antamassa, kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä ¹⁾ syyskuun 9 päivältä, jonka kirjelmän kamari oli oman lausuntonsa ¹⁾ kera lähettänyt valtuustolle, esitti hallitus keitto- ja voimakkaasun hintaa korotettavaksi lokakuun 1 päivästä 50 %:lla.

Keitto- ja voimakkaasun hinnan korotus.

Mainitun hallituksen annettua lisälausunnon ²⁾ asiasta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto keitto- ja voimakkaasun hinnan korotettavaksi 50 %:lla sekä korotuksen luettavaksi hallituksen määrättävästä ajankohdasta.

Maistraatin kirjelmässä maaliskuun 7 päivältä ilmoitettiin ⁴⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi, että k. senaatti oli edellisen helmikuun 24 päivänä vahvistanut lisätyn kaupunginvaltuuston joulukuun 16 päivänä 1913 tekemän päätöksen ⁵⁾ osottaa 1911 vuoden obligatsioonilainasta 80,000 markkaa kaasumittarien ostoon kaasulaitokselle ja enintään 100,000 markkaa mittarien ostoon sähkölaitokselle.

Vahvistettu päätös määrärahojen osottamisesta lainavaroista kaasuja sähkömittarien ostoon.

Vahvistaessaan 1915 vuoden menosäännön päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto:

Uusien osastojen perustaminen sähkölaitokseen.

että sähkölaitoksen assistentin virka nykyisessä muodossaan ja laboratoori-insinöörin virka lakkautetaan ja ensinmainitun tehtävät toimitusjohtajan sijaisena siirretään ensimmäiselle käyttöinsinöörille;

että jakeluliikkeen yhteydessä olevat mainitun laitoksen osastot jaetaan kolmeen uuteen itsenäiseen osastoon, nimittäin johtoverkko-osastoon, mittariosastoon ja johtotyöosastoon, kukin eri johtajineen;

että nämä johtajat saavat kukin 7,200 markan vuosipalkan 10 %:n korotuksin pohjapalkasta 5 ja 10 vuoden palveluksesta;

että aika, mistä lähtien osastonjohtajat saavat lukea virkavuotia heille taatun palkankorotusoikeuden nauttimiseen nähden, luetaan siitä päivästä, jona heidät on virkoihinsa valittu; sekä

että kaupungin teknillisten laitosten hallitus saa täyttää puheenalaiset virat varaamalla molemmin puolin kuuden kuukauden irtisanomisajan.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen rahatoimikamariin antamassa, kaupunginvaltuustolle osotetussa ja kamarin oman lausunnon kera valtuustolle lähetetyssä kirjelmässä helmikuun 2 päivältä esitti hallitus, että valtuusto sallisi myydä kaksi sähkölaitoksen omistamaa 750 kw:n turbogeneraattoria yhteensä 120,000 markan hinnasta sekä koneiden kirjaanpannun arvon ja mainitun hinnan välisen erotuksen poistettavaksi laitoksen tileistä siten, että puolet määrästä poistettaisiin ylimääräisenä kuoletuksena 1914

Turbogeneraattorien myynti.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 62. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 65. — ³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 17 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 6 §. — ⁵⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 125 ja 126. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §.

vuoden tilinpäätöksessä ja loput 1915 vuoden tileissä. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen.

Eväty esitys kaupungin teknillisten laitosten oikeuttamisesta ylittämään rahassäänön määrärahoja.

Kirjelmässä ²⁾ marraskuun 28 päivästä 1913 esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus mainitsemillaan syillä, että määräystä hallituksen velvollisuudesta kaupunginvaltuustolta hankkia teknillisille laitoksille tarpeelliset lisämäärärahat tulkittaisiin mahdollisimman laajasti ja liikemäisesti sekä että kaupunginvaltuusto sen tähden jättäisi hallituksen ratkaistavaksi, missä tapauksissa valtuustolle olisi tehtävä eri esitys tuollaisten lisämäärärahojen myöntämisestä.

Rahatoimikamari, jonka lausunto asiasta oli vaadittu, esitti kirjelmässä ²⁾ helmikuun 2 päivästä, että kaupunginvaltuusto epäisi mainitun hallituksen esityksen, mutta samalla antaisi hallituksen toimeksi 1915 vuoden budjettiehdotusta laatiessaan ottaa harkittavaksi, voitaisiinko ja millä tavoin toteuttaa kamarin tekemä ehdotus, että teknillisten laitosten menosääntöön merkittäisiin määrärahoja hallituksen käytettäväksi oman määräyksensä mukaan menoihin, joita kulloinkin kuluvan vuoden varrella vasten luuloa tarvitaan vajauksen täyttämiseksi määrärahoissa, jotka oli syystä tai toisesta vähäisen ylitetty.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ rahatoimikamarin esityksen.

Sähkövirran antaminen Hagan ja Munkkiniemen huvilayhdyskuntiin.

Tehdyn hakemuksen ⁴⁾ johdosta sekä pääasiassa rahatoimikamarin kirjelmässä ⁴⁾ helmikuun 19 päivästä esitetyn ehdotuksen mukaisesti päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupungin sähkölaitoksen ottamaan hankkiakseen kaiken Hagan ja Munkkiniemen huvilayhdyskunnissa raitiotien käyttöön, valaistukseen ja moottoreihin tarvittavan sähkövoiman sekä aktiebolaget M. G. Stenius osakeyhtiön kanssa tekemään mainitusta hankinnasta seuraavan välikirjan:

Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiön, kuluttajana, ja Helsingin kaupungin sähkölaitoksen, hankkijana, välillä tehty virranhankintavälikirja.

1 §.

Täten sitoutuu Helsingin kaupungin sähkötehdas, tässä alempana sanottu sähkötehtaaksi, antamaan ja aktiebolaget M. G. Stenius yhtiö, tässä välikirjassa sanottu yhtiöksi, kaupungin sähkötehtaasta ottamaan kaiken sähkövoiman, mikä raitiotiekäyttöön, valaistukseen ja moottoreihin tarvitaan Munkkiniemen ja Hagan huvilayhdyskunnissa.

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 17 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8. — ³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 22 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 9. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 16 §.

2 §.

Sähkövoima annetaan korkeajännitteisenä kiertovirtana, jonka jännitys on $3 \times 5,000$ voltia.

Sähkötehdas sitoutuu säännöllisissä oloissa antamaan virtaa vuorokauden umpeen, mutta ei kuitenkaan vastaa virranannon keskeytymisen tuottamasta vahingosta, jos tämä keskeytys johtuu laitoksen jonkin osan tarpeelliseksi havaitusta korjauksesta, käyttöhäiriöstä, työnseisauksesta tai ylivoimaisesta tapahtumasta.

3 §.

Sähkötehdas hankkii ja sijoittaa tarpeellisen korkeajännitteiskaapelin ynnä ehkä tarpeellisen kaapelinsuojuksen yhtiön rakennuttamalle Snellmankadun ja L. viertotien kulmauksessa sijaitsevalle muuntaja-asemalle asti. Tältä muuntaja-asemalta lähtien kustantaa ja laittaa yhtiö yhdysjohdon huvilayhdyskuntain kullekin muuntaja-asemalle. Sekä muuntaja-asemat että niihin kuuluvan alhaisjännitteisverkon rakentaa ja kustantaa yhtiö, ollen sähkötehtaalla oikeus pitää silmällä niiden rakentamista.

Sähkötehdas ottaa maksutta pyynnöstä tarkastaakseen muuntaja-asemat. Pääsy niihin on ainoastaan sähkötehtaan hyväksymällä muuntajanvartijalla, ja tulee hänen kaikessa noudattaa sähkötehtaan antamia muuntaja-asemain hoitoa koskevia ohjeita.

4 §.

Maksu kulutetusta sähkövoimasta lasketaan sekä vuosikilowattiluvun että vuotenaan kulutettujen kilowattituntien luvun mukaan ja on 170 markkaa kultakin vuosikilowattilta ja sen lisäksi 6 penniä kultakin kilowattitunnilta kulutettua korkeajännitteistä kiertovirtaa. Virrankulutismaksu suoritetaan sähkötehtaalle kuukausittain ja viimeistään seuraavan kuukauden kuluessa, jolloin laskiessa vuosikilowattiluvusta suoritettavan maksun kahdettatoista osaa perusteeksi pannaan tammikuun kuluessa käytetty suurin kilowattiluku. Vuoden päättyessä tätä maksua ehdollisesti korotetaan vuoden varrella todella kulutetun kilowattiluvun pohjalla toimitetun laskelman mukaisesti. Vuoden korkeimman kuormituksen mukaan lasketulla kilowattiluvulla käsitetään loka—maaliskuulla esiintyneiden neljän korkeimman kuormituksen keskiarvoa, kun nämä arvot ovat kestäneet vähintään 15 minuutin ajan. Vuoden muina aikoina esiintyneet korkeimmat kuormitukset eivät vaikuta vuosikilowattiluvun määräämiseen. Vuodelta 1914 luetaan perushinta ainoastaan siitä päivästä lähtien, jona virranhankinta on alkanut, ja lasketaan suhteellisesti sen mukaan.

Sähkötehdas hankkii, panee paikalleen ja pitää kunnossa kulutetun kilowattituntiluvun mittaamiseen sekä vuosikilowattiluvun määräämiseen tarvittavat mittarit tehtaan korkeajännitteiskaapelin päätekohtassa Snellmankadun ja L. viertotien kulmauksessa, ollen kuitenkin yhtiö esteetön omalla kustannuksellaan ja sähkötehtaan silmälläpidon alaisena asettamaan tarkastusmittarit.

5 §.

Jos yhtiön ja sähkötehtaan mittarit, niiden mitatuista vakioista huolimatta, keskenään osottavat erisuuruista virrankulutusta, menetellään seuraavasti:

Jos sähkötehtaan mittari osottaa arvoja, jotka eivät eroa yhtiön mittarin osottamista enempää kuin 5 % näistä, pannaan maksun laskemisen perusteeksi molempain keskiarvot, ellei lukemisesta selvästi käy näkyviin, että mo-

lemmat mittarit ovat vialliset, jossa tapauksessa menetellään niin, kuin tämän §:n c) kohdassa mainitaan.

Jos sähkötehtaan mittari osottaa arvoja, jotka eroavat yhtiön mittarin osottamista enemmän kuin 5 % näistä, tarkastetaan molemmat erisuuruisia arvoja osottavat mittarit, ja vakiot määrää ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa sähkötehtaan asiamies, jossa tilaisuudessa yhtiöllä on oikeus asiamiehen kautta olla saapuvilla.

a) Jos silloin toinen mittari huomataan vialliseksi, mutta toinen käyttökelpoiseksi, lasketaan kulutus käyttökelpoisen mittarin mukaan soveltamalla uutta vakiota.

b) Jos molemmat mittarit osottautuvat käyttökelpoiseksi, mutta vakiot ovat muuttuneet, lasketaan kulutusmäärä uutta vakiota käyttämällä sen mittarin mukaan, jonka vakio on vähimmin muuttunut.

c) Jos mittarit huomataan kelvottomiksi kulutuksen laskemiseen, katsotaan sen nousseen edellisinä ja seuraavina kuukausina todettujen vastaavain mittarin osotusten keskiarvoon, elleivät asianosaiset sovi kulutuksen arvioimisesta muiden huomioiden mukaan siltä ajalta, minkä mittarit ovat olleet vialliset.

6 §.

Yhtiö sitoutuu olemaan jakelematta sähkövirtaa huvila-alueilla halvemmasta hinnasta kuin minkä sähkötehdas samaan aikaan kantaa kaupungissa olevilta tilaajiltaan.

7 §.

Yhtiö sitoutuu rakentamaan muuntaja-asemat ja alhaisjännitteisverkon voimassa olevain määräysten ja sähkötehtaan antamain ohjeiden mukaisesti jotta mikäli mahdollista vältetään vahingollinen vastavaikutus sähkötehtaan kaapeliin ja voimalaitokseen. Niinikään sitoutuu yhtiö talo- ja moottorijohtoja teettäessään alueellaan noudattamaan sähkötehtaan kulloinkin voimassa olevia määräyksiä ja ohjeita.

8 §.

Yhtiö kustantaa Snellmankadun ja kaupunginrajan väliset korkeajännitteisjohdot, mutta sähkötehtaalla on oikeus samoihin patsaisiin sijoittaa rinnakkaisjohto. Niin kauan kuin sähkötehdas ei halua antaa virtaa Snellmankadun ja kaupunginrajan väliselle alueelle, on yhtiöllä oikeus korkeajännitteisjohdostaan jaella virtaa sillä alueella.

Jos sähkötehdas, voidakseen antaa sähkövirtaa Hagan tahi Munkkinien alueita loitompana oleville alueille, haluaa jatkaa korkeajännitteisjohtojaan ensinmainittujen alueitten halki, on sähkötehtaalla siihen oikeus niin tämän välikirjan voimassaoloaikana — ilman eri korvausta — kuin välikirjan voimassaolon lakattuakin viidentoista (15) vuoden aikana — tässä tapauksessa suorittamalla kohtuullisen korvauksen, jonka ennen viimeksi mainitun ajanjakson alkamista määräävät sillä tavoin valitut jäävittömät asiantuntijat, kuin 10 §:ssä sovintolautakunnan asettamisesta säädetään.

Jos sähkötehdas ei halua jatkaa johtojaan edellä mainituille alueille, on yhtiöllä oikeus, saatuaan varman tiedon sähkötehtaan mielipiteestä, sähkötehtaan korkeajännitteisverkosta välikirjan yleisten ehtojen ja hinnan mukaan ottaa virtaa annettavaksi yhtiön oman rajan ulkopuolella oleville alueille.

Kuitenkin on kustakin tuollaisesta sekä johdon- että muusta laajentamisesta ennen sen toimeenpanemista ilmoitettava sähkötehtaalte tarpeellisen silmälläpidon aikaansaamiseksi tehtaan verkkoon ja hankintakykyyn nähden, minkä ohessa sähkötehdas, kun on kysymys suurempain teollisuuskuluttajain liittymisestä tilaajiksi, varaa itselleen oikeuden määrätä, mistä ajankohdasta lähtien puheenalainen virrananto aikaisintaan voi alkaa.

9 §.

Tämä välikirja on voimassa 1924 vuoden loppuun ja pysyy sen jälkeen, ellei jompikumpi sopimuskumppani ole viimeistään 1923 vuoden kuluessa sitä irtisanonut, voimassa viisivuotisin ajanjaksoin, kunnes jompikumpi sopimuskumppani ainakin vuotta ennen sopimusajan umpeenmenemistä sen irtisanoo.

10 §.

Jos sopimuskumppanien kesken syntyy erimielisyyttä tämän välikirjan tulkinnasta tahi jos muita riitaisuuksia sopimuskumppanien kesken ilmaantuu, ratkaisee nämä asiat lopullisesti kolmihenkilöinen sovintolautakunta, johon kumpikin sopimuskumppani valitsee sähkötekniikon jäseneksi ja nämä yhteisesti lakimiehen puheenjohtajaksi. Jos jompikumpi asianomainen laiminlyö 14 päivän kuluessa siitä, kun on toiselta sopimuskumppanilta saanut kirjallisen kehotuksen, valita jäsenen tahi jos jäsenet eivät sovi puheenjohtajan vaalista, on Helsingin raastuvanoikeuden ensimmäisen jaoston asia valita edellisessä tapauksessa jäsen ja jälkimmäisessä puheenjohtaja.

11 §.

Edellä olevaan välikirjaan, joka on kirjoitettu ja allekirjoitettu kaksin yhtäpitävin kappalein, ilmoitamme tyytyvämme.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto hankinnan johdosta kaupungin asiana olevain töiden kustannuksiin myöntää arviolta 60,000 markan määrärahan merkittäväksi 1915 vuoden menosääntöön.

Rahatoimikamariin annetussa, kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä ¹⁾ maaliskuun 27 päivästä, jonka kirjelmän rahatoimikamari oli oman lausuntonsa ¹⁾ kera lähettänyt valtuustolle, esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus mainitsemillaan syillä kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että sähkölaitoksen johtoverkko ulotettaisiin Korkeasaareen ja haarajohdot Hanaholmaan, Nihtiin, Sumppariin ja Sinivuorenmaalle sekä että näistä töistä lasketut kustannukset 15,000 markkaa suoritettaisiin laitoksen varoista.

Rahatoimikamarin annettua tarpeelliseksi havaitun lähemmän selvityksen ²⁾ asiasta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, että kysymys sähkölaitoksen johtoverkon ulottamisesta mainittuihin saariin sai raueta.

Rauennut kysymys sähkölaitoksen johtoverkon ulottamisesta Korkeasaareen y. m. saariin.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 32. — ²⁾ Rtk. kirj. kesäk. 25 p. n:o 487. — ³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 18 §.

Tehtyjen anomusten johdosta antoi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille vuotuista eläkettä alempana mainitut määrät: joulukuun 22 päivänä 1911 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan:

Eläke ent. ruiskumestari K. E. Bymanille.	ent. ruiskumestari K. E. Bymanille 2,160 markkaa, maksettavaksi heinäkuun 1 päivästä 1914 ¹⁾ ;
Eläke kansakoulunopettajatar F. Rosbergille.	kansakoulunopettajatar F. Rosbergille 1,140 markkaa, maksettavaksi lähinnä sen jälkeisen kuukauden alusta, jolloin hän on eronnut virasta ²⁾ ;
Eläke ulosottoapulaiselle J. Holmströmille.	ulosottoapulaiselle J. Holmströmille 2,940 markkaa, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä 1915 ³⁾ ; ja
Eläke kansakoulunopettajatar H. Aminoffille.	kansakoulunopettajatar H. Aminoffille 1,410 markkaa, maksettavaksi lähinnä sen jälkeisen kuukauden alusta, jolloin hän on eronnut virasta ⁴⁾ ; sekä
huhtikuun 15 päivänä 1913 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan:	
Eläke työmies G. E. Bångille.	työmies G. E. Bångille 480 markkaa, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä 1914 ⁵⁾ ;
Eläke työmies K. V. Wiitaselle.	työmies K. V. Wiitaselle 500 markkaa, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä 1914 ⁶⁾ ;
Eläke kaasulaitoksen työntekijälle S. Johanssonille.	kaasulaitoksen työntekijälle S. Johanssonille 400 markkaa, maksettavaksi helmikuun 1 päivästä 1914 ⁷⁾ ;
Eläke työmies K. G. Niemiselle.	työmies K. G. Niemiselle 720 markkaa, maksettavaksi helmikuun 1 päivästä 1914 ⁸⁾ ;
Eläke kirvesmies E. Lehdolle.	kirvesmies E. Lehdolle 1,044 markkaa, maksettavaksi huhtikuun 1 päivästä 1914 ⁹⁾ ;
Eläke työmies J. Rahkolle eli Pelolle.	työmies J. Rahkolle eli Pelolle 678 markkaa, maksettavaksi huhtikuun 1 päivästä 1914 ¹⁰⁾ ;
Eläke kirvesmies E. J. Gunnarille.	kirvesmies E. J. Gunnarille 450 markkaa, maksettavaksi maaliskuun 8 päivästä 1914 ¹¹⁾ ;
Eläke työmies A. J. Haloselle.	työmies A. J. Haloselle 144 markkaa, maksettavaksi maaliskuun 27 päivästä 1914 ¹²⁾ ;
Eläke työläisnaiselle L. Suutarille.	työläisnaiselle L. Suutarille 192 markkaa, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä 1914 ¹³⁾ ;
Eläke työmies K. J. Vikholmille.	työmies K. J. Vikholmille 360 markkaa, maksettavaksi huhtikuun 1 päivästä 1914 ¹⁴⁾ ; ja

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 29 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 10 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 5 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. marrask. 17 p. 16 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 10 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 11 §. — ⁷⁾ Valt.

pöytäk. maalisk. 24 p. 13 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 14 §. — ⁹⁾ Valt. pöytäk.

huhtik. 7 p. 2 §. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 6 §. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p.

7 §. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 18 §. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 14 §. —

¹⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 22 p. 26 §.

kaasulaitoksen työntekijälle A. Petterssonille 1,000 markkaa, maksettavaksi marraskuun 1 päivästä 1914¹⁾.

Eläke kaasulaitoksen työntekijälle A. Petterssonille.

Siten myönnetyt eläkkeet oli, sikäli kuin ne kohdistuivat kuluvaan vuoteen, maksettava saman vuoden menosäännössä eläkkeitä varten olevista määrärahoista edellä mainittujen eläkeperusteiden mukaan.

Ent. kaupunginpalvelijan J. W. Kanteniuksen kaupunginvaltuustolle tekemän eläkeanomuksen valtuusto epäsi²⁾.

Evätty eläkeanomus.

Osin palotoimikunnan ja vaivaishoitohallituksen tekemäin esitysten, osin tehtyjen hakemusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille vuotuista apurahaa alempana mainitut määrät, nimittäin:

palokersantinleski M. A. Ohlströmille sekä hänen viidelle alakäiselle lapselleen, leski Ohlströmille 300 markkaa vuodessa, niin kauan kuin hän leskenä pysyy, sekä kullekin lapselle 60 markkaa, kunnes he ovat tulleet 15 vuoden ikään, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä³⁾;

Apuraha palokersantinleski M. A. Ohlströmille lapsineen.

ruiskumestarinleski S. Nyströmille 400 markkaa, niin kauan kuin hän leskenä pysyy, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä⁴⁾;

Apuraha ruiskumestarinleski S. Nyströmille.

vaivaishoitohallituksen ent. toimitusjohtajalle, pastori J. A. Collanille 2,400 markkaa, maksettavaksi tammikuun 1 päivästä⁵⁾;

Apuraha pastori J. A. Collanille.

ent. kansakoulunopettajalle W. A. Lahdelle 500 markkaa, maksettavaksi kesäkuun 1 päivästä⁶⁾; ja

Apuraha ent. kansakoulunopettajalle W. A. Lahdelle.

kansakoulunvahtimestarille, leskirouva V. F. Petterssonille 600 markkaa, maksettavaksi siitä päivästä, jona hän eroaa virasta⁷⁾.

Apuraha kansakoulunvahtimestari V. F. Petterssonille.

Siten myönnetty apurahat oli, sikäli kuin ne kohdistuivat kuluvaan vuoteen, maksettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Sitä vastoin epäsi kaupunginvaltuusto ent. viinikauppiaan O. Rohden⁸⁾ ja vaivaistalon ent. hoitajattaren K. H. Berglundin⁹⁾ tekemät vuotuisen apurahan anomukset.

Evättyjä apurahananomuksia.

Kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä myönsi¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto muurarimestari Alex. Ärtin rahaston voittovaroista 3,500 markkaa kurssien kustantamiseksi kesällä 1914 kansakouluoppilaille n. s. Ärtin puutarhassa.

Määräraha muurarimestari Alex. Ärtin rahaston voittovaroista.

Helsingfors yrkes- och industriidkarförbund liiton anomuksen¹¹⁾ johdosta, että C. F. Ekholmin stipendirahastossa 1913 vuoden

C. F. Ekholmin stipendirahastosta annetta-

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 10 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 15 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 12 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 13 §. —

⁵⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 14 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 28 §. —

⁷⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 27 §. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 43 §. — ⁹⁾ Valt.

pöytäk. lokak. 20 p. 9 §. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 22 §. — ¹¹⁾ Valt. pain.

asiakirj. n:o 52.

via stipendejä päättyessä käytettävänä olevat varat jo vuonna 1914 käytettäisiin tarkoitusseensa, sekä rahatoimikamarin annettua lausunnon ¹⁾ asiasta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa seuraavat:

C. F. Ekholmin stipendirahaston käyttämistä koskevat määräykset.

1:o C. F. Ekholmin stipendirahastosta jaetaan stipendejä niille työnantajille ja työnjohtajille, jotka vähintään kolme vuotta ovat pitäneet omaa liikettä tahi yhteen jaksoon olleet työnjohtajina, niin myös työntekijöille.

2:o Stipendit määrätään enintään 500 markan suuruisiksi ja annetaan sillä ehdolla, että stipendiaatti oleskelee ulkomailla sen ajan kuin stipendiä annettaessa määrätään.

3:o Hakijain tulee hakukirjoihinsa liittää todistus ammatitaidostaan ja koulutiedoistaan sekä mainetodistus ja matkasuunnitelma.

4:o Stipendiaatin tulee kuukauden kuluessa opintomatkalta palaamisesta rahatoimikamariin antaa kirjallinen matkakertomus.

5:o Stipendit julistetaan vuosittain haettaviksi toukokuun kuluessa ja on sekä käsityö- ja tehdasyhdistyksen valtuutetuille että Helsingfors yrkes- och industriidkarförbundille varattava tilaisuus lausunnon antamiseen perille tulleista hakemuksista.

6:o Stipendeistä on puolet annettava ruotsia puhuville ja puolet suomea puhuville.

7:o Jos yksi tai useampia stipendejä jonakin vuonna jää jakamatta, on ne jaettava seuraavana vuonna.

Matkastipendi
Gustav Pauli-
gin lahjoitus-
rahastosta.

Rahatoimikamarin esityksestä antoi ³⁾ kaupunginvaltuusto 3,000 markan suuruisen matkastipendin Gustav Pauligin rahastosta ylioppilas A. K. Willamolles.

Everstiluut-
nantti Vasilij
Ignatjevitch
Tarnovskyn
rahasto.

Kirjelmässä joulukuun 18 päivästä 1913 ilmoitti rahatoimikamari, että everstiluutnantti V. I. Tarnovsky vainaja oli heinäkuun 20 päivänä 1910 laaditussa kirjallisessa testamentissa määrännyt m. m., että Helsingin köyhäin poikain ja tyttöjen ruotsinkielisille kouluille on parhaiten poika- ja tyttöoppilaiden hyväksi maksettava 2,000 markkaa, puolet kumpaisellekin koululle, sekä että näiden rahain tulee olla pohjarahastona kumpaisessakin koulussa ja ainoastaan korot on vuosittain käytettävä poikain ja tyttöjen opetukseen, mutta itse pääoma on hoidettava jossakin pankissa kouluneuvoston tai tšekäläisen valistusseuran määräyksen mukaan, ja esitti rahatoimikamari samalla, että kaupunki vastaanottaisi varat hoidettaviksi kamarin lähemmin ehdottamalla tavalla.

Asiaa esiteltäessä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupunki

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 52. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 32 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. marrask. 4 p. 6 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 9 §.

vastaanottaa edellä mainitut varat, joita rahatoimikamarin tulee hoitaa „Everstiluutnantti Vasilij Ignatjevitsch Tarnovskyn rahastona“, sekä että kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan tulee vuosittain korkovaroista antaa kaksi stipendiä, toisen mainittujen koulujen jollekin varattomalle poika- ja toisen varattomalle tyttöoppilaalle, jotka ovat osottaneet kaikin puolin hyvää käytöstä ja parasta edistystä tiedoissaan, sekä että stipendien jakoa koskevain tarkempain määräysten vahvistaminen jää kansakoulujohtokunnan toimeksi.

Samalla valtuutettiin rahatoimikamari ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin kaupungin edellä mainittuun testamenttiin perustuvan oikeuden valvomiseksi.

Kirjelmässä huhtikuun 1 päivästä ilmoitti rahatoimikamari, että leskirouva M. M. Turdén vainaja oli huhtikuun 26 päivänä 1912 laaditussa kirjallisessa testamentissa lahjoittanut Helsingin kaupunginviranomaisille 20,000 markkaa hoidettavaksi „Nikolai August ja Maria Mathilda Turdénin rahastona“, jonka vuotuiset korot käytettäisiin Helsingin kaupunkikunnasta kotoisin olevain köyhäin ruotsia puhuvain kansakoululasten hyväksi, minkä ohessa lahjoituksen nauttimisehdoksi oli pantu, että testamentintekijän ja hänen puolisonsa haudat kohtuuden mukaisesti hoidettiin ja pidettiin kunnossa, ja esitti kamari samalla:

Nikolai August
ja Maria
Mathilda
Turdénin
rahasto.

että rahastoa hoitaa rahatoimikonttori kamarin valvonnan alaisena, vaarinottaen että kymmenesosa korkomäärästä lisätään pääomaan vuositulon pysyttämiseksi kohdallaan korkokannan laskeutumisenkin varalta ja rahaston karttumisen vakauttamiseksi, sekä että se osa koroista, jota varain käyttöehdotuksen mukaan ei anneta stipendeiksi, lisätään pääomaan;

että kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta saa lahjoituksen vuotuisista korkovaroista antaa 300—400 markan suuruisia stipendejä kaupungin ruotsinkielisistä kansakouluista päässeille lahjakkaille ja muutoin hyväntapaisille köyhille lapsille, jotka edusmiehensä todistuksen mukaan aikovat pyrkiä amattikouluun, kauppakouluun tahi johonkin muuhun johtokunnan hyväksymään oppilaitokseen, ja maksettaisiin stipendit lukukausittain 75—100 markan suuruisina erinä asianomaisen tarkastajan otettua selville, että stipendiaatti on ennen kahdenkymmenen vuoden ikää tullut oppilaitokseen ja hyvin käyttäytyen säännöllisesti ja menestyksellä siinä lukujaan jatkaa; sekä

että kamari valtuutetaan ryhtymään toimiin testamenttiin perustuvan kaupungin oikeuden valvomiseksi.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimi-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 11 §.

kamarin esitykseen muuten, paitsi että vuotuista korkovarain va-
raamista ei olisi toimitettava, koska se ei näyttänyt käyvän yhteen
testamentintekijän määräyksen kanssa.

Liikemies J.
R. Karppisen
testamentti.

Kirjelmässä huhtikuun 8 päivältä ilmoitti rahatoimikamari että,
sittenkun kamarin tietoon oli tullut, että heinäkuun 4 päivänä 1910
kuollut liikemies J. R. Karppinen oli edellisen kesäkuun 28 päi-
vänä laatimassaan testamentissa määrännyt, että hänen jäämis-
tönsä, joka, erinäiset kuolinpesän selvityksestä johtuvat ja muut
menot poisluettua, nousi, mikäli oli voitu todeta, 14,414 markkaan
79 penniin paitsi korkoja siitä päivästä lähtien, jona testamentin
toimeenpanija, kelloseppä J. F. Widemark, oli pesän ottanut hal-
tuunsa, oli tuleva kaupungin hyväksi sekä sen korot käytettävä
varattomain kansakouluoppilaiden avustamiseksi, ja kamari oli
saanut kelloseppä Widemarkin luovuttamaan testamentin hallus-
taan, oli kamari turvatakseen kaupungin oikeutta ja voidakseen
tarpeen vaatiessa esiintyä Widemarkia vastaan asiallisena, ryhtynyt
toimiin mainitun testamentin valvomiseksi. Ilmoittaen aikovansa,
sittenkun testamentatut varat ja tili pesän hoidosta oli kamarille
annettu, tehdä ehdotuksen varain käyttämisestä, anoi kamari, että
kaupunginvaltuusto hyväksyisi kamarin toimenpiteen sekä ilmoit-
taisi kaupungin suostuvan vastaanottamaan testamentin.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimi-
kamarin esitykseen.

Oopperalaulaja
Hjalmar Freyn
stipendi-
rahasto.

Kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjoituksessa lähetti soitto-
taiteilija E. Weidenbrück 1,000 markan rahamäärän, anoen että
kaupunki vastaanottaisi rahat hoidettaviksi mainitun kirjoituksen
oheisen lahjakirjan mukaisesti. Lahjakirjassa määrättiin, että varat
olisi hoidettava „Oopperalaulaja Hjalmar Freyn stipendirahastona“,
kunnes rahasto korkojen ja lahjoittajan tai muiden antamalla va-
paaehtoisilla avustuksilla on kasvanut 6,000 markkaan. Viimeksi
mainitun rahamäärän korot olisi sitten vuosittain sopivaan aikaan
hakemuksesta jaettava stipendiksi varattomalle tai vähävaraiselle
ruotsia puhuvalle mies- tai naispuoliselle henkilölle lauluopintojen
harjoittamisen helpottamiseksi tšekäläisessä musiikkiopistossa tahi,
jos mainittu laitos lakkaa, jossakin muussa kotimaisessa musiikki-
koulussa tässä kaupungissa. Etusija olisi lauluääntä omaavilla
lauluoppilailla, mutta poikkeustapauksessa saisi stipendin antaa
muulleenkin edellä mainitun opiston varattomalle, lahjakkaalle mu-
siikkioppilaalle, jos sen lauluoppilailla ei katsota olevan kyllin
hyvää ääntä ja lahjakkuutta, jotta heidän opintonsa voisi odottaa
tuottavan arvokasta tulosta. Sama lauluoppilas voi saada sti-

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 13 §.

pendin useampana vuonna, ei kuitenkaan viittä useampana yhteen jaksoon, jos hän on hyvin edistynyt ja opinnot näyttävät antaneen toivotun tuloksen. Ainoana ehtona stipendinsaaajalla on, että hän ohjelmistoonsa ottaa ainakin yhden lahjoittajan sävellyksen, joka olisi esitettävä jossakin opiston oppilasnäytännössä.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto vastaanottaa puheena olevan lahjoituksen sekä antaa rahatoimikamarin tehtäväksi hoitaa sitä lahjoittajan määräyksen mukaisesti.

Kirjelmässä kesäkuun 11 päivästä ilmoitti rahatoimikamari, että neiti C. Mechelin oli kaupungin omaksi luovuttanut sen kaluston, kirjasto lukuunotettuna, mikä oli ollut k. senaatin talousosaston ent. varapuheenjohtajan L. Mechelin vainajan työhuoneessa, sillä ehdolla että se kaupungin museon huone, joka luovutettiin lahjoitettujen esineiden säilytyspaikaksi, sisustettiin niin, että se sekä esineiden asetteluun että huoneen ulkoasuun nähden muutenkin oli mahdollisimman tarkka jäljennös vainajan työhuoneesta, ja esitti kamari, joka kaupungin puolesta oli väliaikaisesti säilytettäväksi vastaanottanut mainitun kaluston, kirjaston ja muut lahjoitukseen kuuluvat esineet, samalla että kaupunginvaltuusto ilmoitaisi kaupungin kiitollisuudella vastaanottavan tehdyn lahjoituksen.

Neiti C.
Mechelinin
lahjoitus.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esitykseen.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1913 vuoden voittovaroista kaupungille tuleva osuus oli rahatoimikonttoriin suoritettu 598,981 markan 97 pennin suuruisena. Tästä voitto-osuudesta oli kaupunginvaltuusto aikaisemmin kaupunginkassasta edeltäpäin maksettavaksi myöntänyt anniskeluosakeyhtiölle Korkeasaarella ja Seuraasaarella olevain yhtiön laitosten voimassapitoon 35,000 markkaa.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön 1913 vuoden voittovaroain jako.

Rahatoimikamarin ilmoituksen mukaan siirtyi valtuuston vuosina 1905—11 voittovaroista osottamia määrärahoja tileissä nostamattomina 18,270 markkaa 97 penniä. Lukuunotettuna viimeksi mainittu rahamäärä oli siis jaettavana 582,252 markkaa 94 penniä.

Pääasiallisesti asiaa valmistelemaan asettamansa valiokunnan ehdotuksen ³⁾ mukaisesti myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto:

professorinrouva H. Vaseniukselle y. m. lastenseimen voimassapitoon Fredrikssperissä 4,000 markkaa;

neideille Th. Wuorenheimolle ja E. Boreniukselle Hermannin lastentarhan lastenseimen voimassapitoon 2,900 markkaa;

neideille E. Olinille, L. Stoltzenbergille ja L. Wendellille Töölön työtupaa varten 600 markkaa;

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 4 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 12 §. —

³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 41. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 31 §.

- neiti B. Hannénille lasten työtupaa varten 1,000 markkaa;
rouva N. Krogerukselle lasten työtupaa varten 3,500 markkaa;
Helsingin kansanlastentarhain kesäsiirtoloille kesäoleskelun hankkimiseksi lapsille 9,400 markkaa;
veistonopettaja O. W. Coranderille kasvatusopillista veisto-oppilaitosta varten 2,000 markkaa;
neiti A. Blomin voimassa pitämälle veistokoululle 500 markkaa;
Helsingin kuuromykkäyhdistykselle kuuromykkäin opetukseen ja yhdistyksen lastentarhakoulun voimassapitoon 1,500 markkaa;
Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen toimikunnan kesäsiirtoloille 14,000 markkaa sekä tuberkulootisten oppilaiden virkistyskodin voimassapitoon ja risatautisten oppilaiden pitämiseksi Högsandin parantolassa 6,000 markkaa;
Helsingfors svenska folkhögskola opistolle 1,800 markkaa;
Ungdomsförbundet Fylgia liitolle sen toiminnan hyväksi 1,500 markkaa;
kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle mainittujen koulujen köyhäin oppilaiden ravitsemiseksi 7,500 markkaa;
Helsingin kansanopistoseuralle 2,500 markkaa;
veistonopettajille U. Kankaalle ja S. Ojanteelle kesällä 1914 toimeenpantavia veistokursseja varten 950 markkaa;
Helsingin kansakoulujen opettajaliiton kesäsiirtolatoimikunnalle suunniteltua Kallion kansakoulun n.s. puolisiirtolaa varten 1,128 markkaa 80 penniä;
Helsingin suomenkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen kesäsiirtolatoimikunnalle 30,000 markkaa;
kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle näiden koulujen köyhäin lasten ravitsemiseen 15,000 markkaa;
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle suojelukasvatustyön hyväksi 14,000 markkaa;
kotikasvatussyhdistykselle sen toiminnan hyväksi 3,000 markkaa;
Arbetets vänner yhdistykselle kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille 1,200 markkaa;
saman yhdistyksen Sörnäsän haaraosaston lasten kesäpuutarhalle 1,500 markkaa;
saman yhdistyksen läntiselle osastolle kesätyöskentelyä varten 2,700 markkaa;
Valkonauha-yhdistyksen kahden lastenkodin voimassapitoon 12,000 markkaa;
terveystoimistolle veneeristen tautien vastustamiseksi 5,000 markkaa;
Suomen eläinsuojelusyhdistyksen toiminnan hyväksi 500 markkaa;

Helsingin uimaseuralle 4,000 markkaa;
Maitopisara-yhdistykselle sen toiminnan hyväksi 12,000 markkaa;
mooseksenuskaisen seurakunnan jäsenille kesäsiirtolan voimassapitoon mooseksenuskaisia sairaita ja varattomia lapsia varten 1,500 markkaa;

Vilhelmina-kodin toimikunnalle 1,500 markkaa;
Risatautisten lasten parantola yhdistykselle 3,000 markkaa;
toimikunnalle varain keräämiseksi varattomain keuhkotautisten hyväksi lasten kylpylaitoksen voimassapitoon 3,000 markkaa;

Konvalescenthem-Toipumakoti yhdistykselle 7,000 markkaa;
lastenhoidon edistämisyhdistykselle sen yleisiin tarkoituksiin 30,000 markkaa ja Pippingsköldin turvakotia varten 3,000 markkaa;

hammaslääkäri A. Aspelundille yksityisen kansakouluhammasklinikan voimassapitoon 10,000 markkaa;

Turva-laitoksen johtokunnalle sen juoppojen turvakotia varten 5,000 markkaa;

naisvoimisteluseura Säkenille sen toiminnan hyväksi 500 markkaa;

Idrottsföreningen Kamraterna seuralle sen toiminnan hyväksi 500 markkaa;

Sörnäsinnuorten naisten kristilliselle yhdistykselle levon ja avun hankkimiseksi vähävaraisille sairaille ja toipuville työläisnaisille 3,000 markkaa;

Helsingin naisvoimistelijoilta naisten urheiluharjoituksia varten 800 markkaa;

Helsingin kisaveikoille sen toiminnan hyväksi 1,000 markkaa;
voimistelu- ja urheiluseura Jyrylle sen toiminnan hyväksi 500 markkaa;

raittiuuden ja kansanterveyden edistämisyhdistykselle Helsingin kaupungista kotoisin olevain poikain telttasiirtolain voimassapitämiseksi 2,000 markkaa;

Suomen olympialaiselle komitealle sen tehtävän edistämiseksi 10,000 markkaa;

Helsingin raittiusyhdistysten keskustuomikunnalle jaettavaksi erinäisille raittiusyhdistyksille niiden toiminnan hyväksi, raittiusnäyttelyä varten, Toivon liitoille niiden yleisen toiminnan hyväksi ja nuorisopistolle sekä sihteerin palkkaamiseen ja salakapakoiden ehkäisemiseen yhteensä 18,000 markkaa;

Finlands svenska nykterhetsförbund liiton raittius- ja valistus-toimistoa varten 1,500 markkaa;

Helsingfors ungdomsföreningars centralutskott valiokunnalle 6,000 markkaa;

Helsingin talousopistolle työläisnaisten ruuanlaittokursseja varten 2,000 markkaa ja s:n ompelukursseja varten 2,000 markkaa;

Martta-yhdistyksen Helsingin osastolle työläisnaisten ruuanlaittokursseja varten 4,000 markkaa;

tehtaalaisnaisten kodille 1,000 markkaa;

Suomen naisyhdistykselle työläisnaisten kesäsiirtolaa varten 2,200 markkaa ja Z. Topeliuksen nuorisokirjastoa varten 1,700 markkaa;

Helsingin palvelijataryhdistykselle palvelijatarkodin voimassapitoon 4,000 markkaa;

Valkonauha-yhdistykselle suojelutoiminnan hyväksi 2,500 markkaa;

sosialiselle keskusliitolle sen toiminnan hyväksi 1,500 markkaa;

Brage yhdistykselle sen toiminnan hyväksi 1,000 markkaa;

Suomen laululle sen soitannollisen toiminnan kannattamiseksi 3,000 markkaa;

Helsingin torvisoittokunnalle sen toiminnan hyväksi 10,000 markkaa;

Folkteatern yhtiölle 6,000 markkaa;

kaupunkilähetykselle lasten veisto- ja ompelukoukousia ja köyhäin heikkojen lasten kesäsiirtolaa varten, lähetyksen poikakodille, tyttökodille, nuorisokirjastolle sekä lähetyksen halkotarhaa varten 12,500 markkaa;

rouvasväenyhdistyksen lastenkodille 6,000 markkaa;

pelastusarmeijan sosiaisen työn voimassapitoon ja laajentamiseen 20,000 markkaa;

köyhäin lasten työkodin toimikunnalle nykyisiä lastenkotejaan varten sekä uuden kodin perustamiseksi ja voimassapitämiseksi Hermannissa 17,000 markkaa;

Sokeain ystävät yhdistyksen työkoululle 2,500 markkaa;

hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistykselle sen toiminnan tukemiseksi työn jakamisessa naisille ynnä keskustoimiston voimassapitoon 6,500 markkaa;

Helsingin kristilliselle työväenyhdistykselle köyhäin äitien kesäsiirtolan hyväksi 3,000 markkaa;

Sanomalehtijakajain hyväksi nimisen yhdistyksen toiminnan kannattamiseksi 1,500 markkaa;

veistokuvateosten ostoon 19,151 markkaa 60 penniä;

Helsingin anniskeluosakeyhtiölle sen Korkeasaarella ja Seuraasaarella olevain laitosten voimassapitoon 89,203 markkaa.

Muuten päätti kaupunginvaltuusto:

että ne yhdistykset, seurat ja yksityishenkilöt, joille on myönnetty avustuksia voittovaroista, asetetaan säädetyn valvonnan alaisiksi varain asianmukaiseen käyttöön nähden siten, että

työtupain ja lastenseimien sekä kansanlastentarhain kesäsiirtolain johtajattaret ja asianomaiset johtokunnat ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

lasten työskentelykurssien ja kesäpuutarhain johtajattaret ja asianomaiset johtokunnat, Valkonauha lastenkotiensa puolesta, Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys ja kotikasvatusyhdistys kasvatuslautakunnan alaiset;

Helsingin suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykset, Helsingin kuuromykkäyhdistys, veistonopettaja Corander, veistonopettajatar Blom, Helsingfors svenska folkhögskola opiston johtokunta, Helsingin kansanopistoseura, Ungdomsförbundet Fylgia, veistonopettajat Kangas ja Ojanne sekä Helsingin kansakoulujen opettajaliiton kesäsiirtolatoimikunta asianomaisen kansakoulujohtokunnan alaiset;

Toipumakoti-yhdistys, Suomen eläinsuojelusyhdistys, lastenhoidon edistämisyhdistys, Maitopisara-yhdistys, Helsingin uimaseura, Risatautisten lasten parantola yhdistys, terveystoimisto, toimikunta varain keräämiseksi varattomain keuhkotautisten hyväksi, mooseksenuskaisen seurakunnan kesäsiirtolan johtokunta, Vilhelminakodin toimikunta, Helsingin kisaveikot ja Helsingin naisvoimistelijat, Turva-laitoksen johtokunta, naisvoimisteluseura Säkenet, Sörnäsän nuorten naisten kristillinen yhdistys, voimistelu- ja urheiluseura Jyry, Suomen olympialainen komitea sekä urheiluseura Kamraterna terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Sokeain ystävät yhdistys, rouvasväenyhdistys, köyhäin lasten työkotien johtokunta, hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys, pelastusarmeija, kaupunkilähetys, Helsingin kristillinen työväenyhdistys ja yhdistys sanomalehtijakajain hyväksi vaivaishoitohallituksen alaiset;

Valkonauha suojelutoimintaansa nähden, Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunta, Finlands svenska nykterhetsförbund, Helsingfors ungdomsföreningars centralutskott, Helsingin talousopisto, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto, tehtaalaisnaisten koti, Suomen naisyhdistys, Helsingin palvelijataryhdistys ja sosiaalinen keskusliitto sosialilautakunnan alaiset;

Brage yhdistys, Suomen laulu ja Helsingin torvisoittokunta musiikkilautakunnan alaiset;

että lisäehtoina ja määräyksinä seuraavain avustusten nauttimiseen nähden on asianomaisten avustuksensaajain noudatettava:

veistonopettaja Coranderin: että hänen veistokoulussaan annetaan maksutonta opetusta vähintään kahdeksalle, etusijassa varattomalle tämän kaupungin oppilaitosten oppilaalle;

veistonopettajatar Blomin: että samoin maksutonta opetusta annetaan viidelle, etusijassa varattomalle, tästä kaupungista kotoisin olevalle koulunoppilaalle;

Toipumakoti-yhdistyksen: että yhdistys kodissaan varaa maksutta sijaa vuoden umpeen vähintään kymmenelle varattomalle, kaupungin sairaaloista poistetulle potilaalle;

Risatautisten lasten parantola yhdistyksen: että yhdistys kesällä vuonna 1914 noin puolenneljättä kuukauden ajaksi luovuttaa kahdeksan maksutonta sijaa Högsandin parantolasta potilaille, jotka vaivaishoitohallitus sinne ehdottaa;

Turva-laitoksen johtokunnan: että laitoksesta maksutta luovutetaan viisi vuosisijaa tästä kaupungista kotoisin oleville alkoholisteille;

Helsingin torvisoittokunnan: että soittokunta kesäkuukausina toimeenpanee ulkoilmasoitantoa niillä paikoilla ja niinä aikoina kuin musiikkilautakunta yksissä neuvoin rahatoimikamarin kanssa määrää; ja

kaikkien avustusta saavain yritysten, jotka tarvitseville henkilöille apua myöntävät vastaavaa korvausta saamatta: että, samalla kun niiden tulee sopivissa tapauksissa tehdä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevien henkilöjen välillä, apurahain nauttimiseen on liitettävä lisäehdoksi, että asianomaisen yhdistyksen tulee jokaisessa eri tapauksessa vaivaishoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, niin myös avustusten myöntämisen ja käyttämisen valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita vaivaishoitohallitus tai asianomainen lautakunta vaivaishoitohallituksen esityksestä ehkä katsoo tarpeelliseksi antaa;

että asianomaisille hallituksille ja lautakunnille on annettava kaupunginvaltuuston edellä kerrotuista päätöksistä tieto niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten;

että sosialilautakunta saa toimekseen vahvistaa raittiusyhdistysten keskustuimikunnalle sekä Helsingfors ungdomsföreningars centralutskott nimiselle valiokunnalle myönnettyjen määrärahain yksityiskohtaiset nauttimisehdot;

että erityinen komitea saa tehtäväkseen valmistella kysymystä, milloin ja miten veistokuvateosten ostoon myönnettyä määrärahaa on käytettävä.

Sittenmin päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto varata käytettävänä olevan voittovarain ylijäämän siten, että mainittu ylijäämä siirrettiin 79,919 markan 54 pennin suuruisena kaupungin voittovarain rahastoon.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 53 §.

Jäseniksi edellä mainittuun veistokuvateosten ostokysymystä valmistelevaan komiteaan valitsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto herra Norrménin, todellisen valtioneuvoksen A. Gripenbergin, kaupunginasema-kaava-arkkitehti B. Jungin, taiteilija V. Blomstedtin ja vapaaherra R. F. von Willebrandin.

Edellä mainitun voittovarainvaliokunnan esittämän ehdotuksen valvojan asettamisesta pitämään silmällä voittovaroista myönnettyjen määrärahain käyttämistä kaupunginvaltuusto äänestettyään hylkäsi ²⁾.

Vuodelta 1914 jaettaessa niitä apurahoja, jotka kaupunginvaltuuston lokakuun 26 päivänä 1886 tekemän päätöksen mukaan on vuosittain annettava kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta, annettiin ³⁾ 56 hakijasta seuraaville henkilöille kullekin 50 markan apuraha, nimittäin: M. Ch. Grönmarkille, E. E. Högborgille, A. Ch. Karlssonille, E. Kokkoselle, U. Koskiselle, E. Lindellille, G. Lindrothille, A. M. Lönnströmille, L. Rantiselle, P. Tammiselle, E. Westerlundille ja K. Viljaselle; ja oli nuo rahamäärät rahatoimikonttorin toimesta mainitun rahaston käytettävänä olevista varoista talletettava säästöpankkiin kunkin edellä mainitun henkilön hyväksi, jotka sitten saisivat rahatoimikonttorista noutaa säästöpankkikirjansa, minkä ohessa näiden ja muiden hakijain saattavana oli rahatoimikonttorissa pidettävä heidän sinne antamansa todistukset ja papinkirjat.

Palotoimikunnan esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto palomestari G. Waseniukselle 1,000 markan apurahan hänen aikomaansa opintomatkaa varten, sillä ehdolla että tavanmukainen matkakertomus annetaan palotoimikunnalle, ja oli määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Terveysdenhoitolautakunnan kirjelmässä huhtikuun 16 päivästä tehdyn esityksen johdosta että ensimmäiselle kaupunginlääkärille, professori V. Sucksdorffille myönnettäisiin apurahaa hänen aikomaansa ulkomaista opintomatkaa varten, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto, äänestettyään, käyttövaroistaan myöntää professori Sucksdorffille semmoista apurahaa 800 markkaa, ja tuli professori Sucksdorffin kotimaahan palattuaan terveydenhoitolautakunnalle antaa matkakertomus.

Terveysdenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto työtarkastaja Jenny Markelin-Svenssonille 600 markan apurahan ulkomaista opintomatkaa varten, sillä ehdolla että stipen-

Apurahoja
kunnollisen
palvelusväen
palkitsemis-
rahastosta.

Matkastipendi
palomestari G.
Waseniukselle.

Matkastipendi
ensimmäiselle
kaupungin-
lääkärille V.
Sucksdorffille.

Matkastipendi
työtarkastaja
Jenny Marke-
lin-Svenss-
sonille.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 54 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 34 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 18 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 28 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 14 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 33 §.

diaatti lokakuun kuluessa antaa terveydenhoitolautakunnalle matkakertomuksen, ja oli määräraha maksettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Matkastipendi
kansakoulu-
tarkastaja M.
Pesoselle.

Kaupungin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kirjelmässä helmikuun 26 päivältä tehdyn esityksen johdosta, että kansakoulutarkastaja M. Pesoselle myönnettäisiin apuraha hänen aikomaansa kolmikuukautista ulkomaista opintomatkaa varten, päätti 1) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan antaa kansakoulutarkastaja Pesoselle tuollaista apurahaa 2,100 markkaa, sillä ehdolla että hän ulkomailla oleskelee ilmoittamansa ajan ja matkalta palattuaan antaa matkakertomuksen sekä itse palkkaa tuona aikana tarpeellisen viransijaisensa.

Matkastipendi
kirjaston-
hoitaja U.
Thermanille.

Kaupungin kirjastohallituksen esityksestä myönsi 2) kaupunginvaltuusto kirjastonhoitajalle, filosofianmaisteri U. Thermanille 700 markan stipendin ulkomaista opintomatkaa varten, velvoittaen hänet matkalta palattuaan antamaan matkakertomuksen kirjastohallitukselle, ja oli määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Matkastipendi
lastenhoidon
opetuskurssiin
osanottoa
varten.

„För barnens och ungdomens väl“ nimisen yhdistyksen pyynnöstä myönsi 3) kaupunginvaltuusto 1,500 markan määrärahan avustukseksi neideille A. Hultinille, O. Mobergille ja D. Neoviukselle syyskuun 15 ja 25 päivän välisenä aikana Dresdenissä ja Leipzigiissä pidettävään lastenhoidon opastuskurssiin osanottoa varten, sillä ehdolla että mainitut henkilöt kasvatuslautakunnalle antavat yhteisen matkakertomuksen, ja oli mainittu määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Evätty matka-
stipendi-
anomus.

Kivipainaja S. J. Sundgrenin kaupunginvaltuustolle tekemän anomuksen, että hänelle myönnettäisiin 1,000 markan stipendi kivipaino-opintojen harjottamista varten ulkomailla, valtuusto epäsi 4).

Lisämääräraha
entistä seura-
huonetta
varten.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi 5) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 12,100 markan lisämäärärahan entistä seurahuonetta varten.

Muutettu
pelastusarmeij-
an apurahan
maksutapa.

Pelastusarmeijan esityksestä päätti 6) kaupunginvaltuusto muuttaen joulukuun 30 päivänä 1913 tekemäänsä päätöstä 7) mikäli koski pelastusarmeijalle sen pelastustoimintaa varten myönnetyn 10,000 markan määrärahan maksamistapaa, että tästä määrarahasta oli kuudesosa kerrallaan maksettava tammi-, helmi-, maalisk., huhti-, marras- ja joulukuulta.

1) Valt. pöytäk. maalisk. 24 p. 23 §. — 2) Valt. pöytäk. toukok. 12 p. 16 §. — 3) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 40 §. — 4) Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 30 §. — 5) Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 5 §. — 6) Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 26 §. — 7) Ks. 1913 vuod. kert. siv. 179.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulukuun 9 päivänä 1913 päättänyt ¹⁾ työttömille järjestetystä sepelikiven hakkuusta maksettavaksi korvausta toistaiseksi 3 markkaa m³:ltä, mutta kuitenkin käskää rahatoimikamarin kaupungin hätäapukomitean kanssa neuvoteltuaan antaa selvityksen siitä, voiko työntekijä elättää itsensä ja perheensä mainitun yksikköhinnan mukaisilla päivätuloilla vai olisiko korvaus ehkä korotettava 4 markkaan m³:ltä, sekä rahatoimikamari oli kirjelmässä tammikuun 12 päivästä antanut pyydetyn selvityksen, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto viimeksi mainitun kuukauden 20 päivänä, että sepelikiven hakkuusta oli siitä lähtien ja huhtikuun 15 päivään asti maksettava urakkahintaa 4 markkaa m³:ltä, jos työn suoritti perheenelättäjä, mutta 3 markkaa m³:ltä, jos sen suorittivat henkilöt, joilla oli ainoastaan oma itsensä elätettävänä.

Sepelikiven hakkuusta maksettava urakkahinta.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää 500 markan määrärahan aikaisemmin samanlaisen tapauksen varalta määrätyn ehdoin kunnan työnvälitystoimiston käytettäväksi työkalujen ostoon niille työttömille, jotka olivat halukkaita vastaanottamaan maaseudulla tarjona olevaa työtä.

Määräraha työkalujen ostamiseksi työttömille.

Kirjelmässä huhtikuun 8 päivästä ilmoitti rahatoimikamari että, sittenkun se 40,000 markan määräraha, minkä kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan joulukuun 9 päivänä 1913 osottanut ¹⁾ sepelikiven hakkuussa tarvittavan työaineen louhimista varten, jo oli käytetty sekä 8,000 markan lisämääräraha osottautunut tarpeelliseksi, jotta sepelikiven hakkuuta voitaisiin jatkaa valtuuston määräämään ajankohtaan eli huhtikuun 15 päivään asti, oli kamari asian kiireellisuuden vuoksi katsonut olevan osottaminen viimeksi mainitun rahamäärän samoin kuin aikaisemminkin myönnetyn määrärahan edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta ja vastedes korvattavaksi siten, että tonteille, mistä kivet oli louhittu, myytäessä pantaisiin semmoiset yksikköhinnat, että kaupungin kivenlouhintaan käyttämät kustannukset oli otettu lukuun, ja anoi kamari valtuuston hyväksymistä mainitulle toimenpiteelle. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ esitykseen.

Lisämääräraha sepelikiven hakkuun toimittamista varten.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan joulukuun 16 päivänä 1913 oli päättänyt ⁴⁾ antaa vaivashoitohallituksen käytettäväksi 10,000 markkaa jaettavaksi apurahoina työttömäin perheille m. m. sillä ehdolla että avustusta ei saisi antaa perheille, joiden elättäjät nauttivat vaivaisapua, esitti hallitus kirjelmässä helmikuun 2 päivästä, että valtuusto muuttaisi näitä ehtoja

Työttömäin perheiden muutetut avustusehdot.

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 161. — ²⁾ Valt. pöytäk. tammik. 20 p. 27 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 12 §. — ⁴⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 161 ja 162.

siten, että mainitun laatuissa tapauksissakin tarvitseville voitaisiin apurahaa antaa harkinnan mukaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen.

Määräraha
häätäputöiden
järjestämiseksi
naisille.

Kaupungin hätäapukomitean esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto Helsingin kaupunkilähetykselle 5,000 markan määrärahan hätäaputöiden järjestämiseksi naisille sekä pelastusarmeijalle 6,000 markkaa samaan tarkoitukseen, minkä ohessa valtuusto näiden määrärahan nauttimiseen nähden vahvasti eräät ehdot, ja oli määrärahat pantava maksettaviksi valtuuston käyttövaroista.

Määräraha
työttömäin
perheiden
avustamiseksi.

Niinikään kaupungin hätäapukomitean esityksestä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto vaivaishoitohallituksen käytettäväksi asettaa 3,000 markan määrärahan jaettavaksi apurahoina täkäläisille työttömäin perheille valtuuston aikaisemmin semmoisten apurahain antamiseen nähden panemin ehdoin, kuitenkin sillä poikkeuksella että apurahoja saisi antaa huhtikuun kuluessa eli siis toukokuun 1 päivään asti; ja oli määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

Siirtyneiden
häätäpuvarain
käyttäminen.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa hallituksen niistä varoista, mitkä valtuusto oli joulukuun 16 päivänä 1913 ja huhtikuun 7 päivänä 1914 myöntänyt viimeksi mainitun kuukauden loppuun asti käytettäväksi työttömäin perheiden avustukseen, käyttämään vielä järeillä olevan noin 4,000 markan suuruisen summan, ja tuli hallituksen kaupungin hätäapukomitean kanssa neuvotella näiden varain käyttämistavasta.

Hätäapukomitean
toiminta.

Kirjelmässä ⁵⁾ syyskuun 4 päivästä lähetti sosialilautakunta valtuustolle kaupungin hätäapukomitean lautakunnalle antaman kertomuksen toiminnastaan talvella 1913—14 sekä tilin sen kantamista varoista, ja lausui lautakunta omasta puolestaan asiasta m. m. seuraavaa:

Tarkastellessa kertomuksessa olevia numerotietoja hätäapukomitean toiminnan eri haaroista huomasi, että nämä tiedot olivat sangen epätasaisia. Kaupungin omista hätäaputöistä puuttui kokonaan lähempiä tietoja, kaupunkilähetyksen ja pelastusarmeijan välityksellä järjestetyistä kaupungin töistä oli olemassa niukkoja tietoja ja taas kaupungin ilman työvastiketta myöntämän hätäavun jako oli perinpohjaisesti selvitetty. Lautakunta toivoi vastaisen hätäapukomitean edeltäpäin laativan kaavion tarpeellisia henkilötietoja varten kaikista kaupungin välillisesti tahi välittömästi tavalla tahi toisella avustamista työttömistä, niin että aineiston myöskävi yhdenmukaisesti järjestäminen. Ansaitsi niinikään huomauttamista, että eräitä seikkoja, niinkuin työn pitkällisyyttä ja työ-

¹⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 20 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 30 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 7 p. 15 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 23 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 58.

ansiota kaupungin hätäaputöissä viime talvena valaisevaa aineistoa oli rakennuskonttorin päivätyölistoissa, ja suotavaa oli, että tämä aineisto lisäyksenä esillä olevaan kertomukseen välittömästi käytettäisiin kaupungin tilastokonttorissa. Siten saadulla katsauksella puheenalaisiin hätäaputöihin voisi olla käytännöllistä arvoa annettaessa tuollaisista töistä tarkempia määräyksiä kuin mitä viime komitea oli ehdottanut.

Kertomuksensa lopussa oli komitea lausunut toivomuksen, että sosialilautakunta ottaisi edelleen valmisteltavaksi kysymyksen toimenpiteistä, joihin kunnan taholta olisi ryhdyttävä työntekijäin keskinäisen työttömyysvakuutuksen avustamiseksi. Niinkuin tunnettua, oli eduskunta viimeksi koossa ollessaan hyväksynyt ehdotuksen asetukseksi työttömyyskassoista, joilla on oikeus saada apumaksua yleisistä varoista. Koska kuitenkin nykyoloissa näytti epätietoiselta, milloin lopullista lainsäädäntötointa asiassa oli odotettavana, ja kun yhteiskunnan velvollisuudet mainitussa kohden jo oli aivan yleisesti tunnustettu, oli sosialilautakunnan mielestä kaupungilla aihetta edellä mainitun lainsäädäntöasian vastaiseen kehitykseen katsomatta omasta puolestaan ryhtyä väliaikaisiin toimenpiteisiin työttömyysvakuutuksen edistämiseksi kunnan varoista suoritettavilla apumaksuilla ja siten helpottaa edellä mainitussa asetusehdotuksessa tarkoitettujen työttömyyskassain syntymistä.

Socialilautakunta esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

käskeä tilastokonttorin käytellä rakennuskonttorin päivätyölistoissa olevat tiedot kaupungin hätäaputöiden työ- ja palkkaoloista talvella 1913—14;

antaa sosialilautakunnan toimeksi esittää kaupunginvaltuustolle mietinnön ja ehdotuksen kunnan varoista työttömyysvakuutuskassoille myönnettävää avustusta koskevasta asiasta; sekä

saattaa ensiksi asetettavan kunnan hätäapukomitean tietoon muut sosialilautakunnan tässä edellä ensimmäisen komitean antaman kertomuksen johdosta esittämät näkökohdat.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto:

hankkia tilastokonttorin lausunnon tarpeellisine kustannusarvioineen sosialilautakunnan kirjelmän ensimmäisessä ponnassa mainitulle konttorille ehdotetun tehtävän johdosta;

käskeä sosialilautakunnan ottaa harkittavaksi, voiko ja millä tavoin kunnan varoja käyttää työttömyysvakuutuksen edistämiseen, sekä valtuustolle antaa lausunnon siitä; samoin kuin

socialilautakunnan kolmannessa ponnassa tehtyyn ehdotukseen myöntyen saattaa nykyisen hätäapukomitean ²⁾ tietoon lautakunnan puheena olevaan kertomukseen nähden esittämät näkökohdat.

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 6 p. 16 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 191.

Korvaus hätä-
avustusten
jakamisesta.

Vaivaishoitohallituksen esityksestä myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto korvaukseksi hätäavustusten jakelussa avullisina olleille henkilöille 1,050 markan määrärahan, josta 800 markkaa käytettäisiin jaettavaksi hallituksen kaitsijain kesken sekä 250 markkaa maksettaisiin hallituksen jäsenelle, herra A. H. Karvoselle; ja oli määräraha maksettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Määräraha
hätäapu-
komitean
menoisiin.

Kaupungin hätäapukomitean kirjelmässä marraskuun 25 päivältä tehtyä esityksen määrärahan myöntämisestä komitean tarverahoja ja sihteerinpalkkiota varten, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osottaa enintään 1,700 markan määrärahan käytettäväksi komitean tarverahoiksi ja komitean sihteerin palkkioksi sekä vahvistaa mainitun sihteerinpalkkion 150 markaksi kuukaudessa ja maksettavaksi lokakuun 1 päivästä, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1915 asti.

Laina Helsin-
gin kaupunki-
lähetykselle.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjutuksessa anoi Helsingin kaupunkilähetytys esittämillään syillä 25,000 markan rahamäärää käytettäväksi työansion hankkimiseksi työttömille naisille.

Rahatoimikamarin ja kaupungin hätäapukomitean annettua lausunnon asiasta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto hylätä kaupunkilähetyksen anomuksen, mutta sensijaan kaupunkilähetyksen käytettäväksi asettaa 25,000 markan korottoman lainan, jotta kaupunkilähetytys voisi ottaa hankkiakseen vaatekappaleita venäläiselle sotaväelle, joka laina kaupunkilähetyksen tuli maksaa takaisin kuukauden kuluessa mainitun tavarahankinnan suorittamisesta eli viimeistään helmikuun 1 päivänä 1915, kuitenkin siten että, jos kaupunkilähetytys jostakin arvaamattomasta tahi ylivoimaisesta syystä joutuisi hankinnasta kärsimään semmoista tappiota, etteivät sille hankinnasta kertyneet tulot riittäisi lainan takaisin maksamiseen, voi valtuusto hätäapukomitean esityksestä harkintansa mukaan antaa anteeksi sitä vastaavan määrän, ja sääsi valtuusto samalla eräät säännöt noudatettaviksi puheena olevan työn jakamisessa.

Halkojen osto.

Kirjelmässä elokuun 22 päivästä ilmoitti rahatoimikamari m. m. osin tehneensä vallitsevan sotatilan johdosta Helsingin höyryhalkosahaosakeyhtiön kanssa sopimuksen 800 kuutiosylen paikkakunnalla varastossa olevia koivuhalkoja ostamisesta kaupungin vakinaisiin tarpeisiin 40 markan hinnasta kuutiosyeltä, osin antaneensa kaupungin teknillisten laitosten hallituksen toimeksi sähkölaitoksen polttoainetarpeiden lisäksi mahdollisimman edulliseen hintaan ensi tilassa maaseudulta ostaa ja kaupunkiin kuljetuttaa enintään 15,000 syltä koivu- tai muita halkoja, joiden kustannukset toistaiseksi

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 52 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 15 p. 13 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 20 p. 20 §.

pantaisiin maksettavaksi kaasulaitoksen hiilienostomäärärahasta, ja esitti kamari, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi nämä toimenpiteet. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen.

Rahatoimikamarin kirjelmässä marraskuun 12 päivältä tehdyn esityksen johdosta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto sekä valtuuttaa kamarin toimittamaan kaupungin vallitsevan sotatilan johdosta hankkiman halkovaraston hoitoa ja myyntiä, että myös määrätä tämän liikkeen kirjaan pantavaksi erityiselle tilille vakinaisen rahoissäännön ulkopuolella sekä tarkoitukseen tarpeelliset varat maksettavaksi edeltäpäin kaupunginkassasta ja liikkeen lakattua otettavaksi huomioon kaupungin tilinpäätöksessä, ollen mahdollinen ylijäämä pantava kirjaan arvaamattomana tulona ja mahdollinen tappio merkittävä seuraavan vuoden menosääntöön.

Porvarissäädyn historian julkaisemista varten asetetun komitean hakemuksesta myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 8,000 markan määrärahan apumaksuksi teoksen julkaisemiseen; ja oli määräraha merkittävä 1915 vuoden menosääntöön.

Kirjelmässä toukokuun 4 päivältä mainitsi vaivaishoitohallitus, että hovioikeudenneuvos K. Söderholm oli tohtorinrouva Emma Grefberg-vainajan pesän selvitysmiehenä hallitukselle ilmoittanut, että se 2,000 markan rahamäärä, jonka korko tohtorinrouva Grefbergin elinaikanaan tekemän testamentin mukaan olisi käytettävä testamentintekijän, hänen miesvainajansa ja vanhempainsa hautain kunnossapitoon, oli tarkoitukseen riittämätön, minkätähden hovioikeudenneuvos Söderholm oli esittänyt, että vaivaishoitohallitus valtuuttaisi hänet jäämistöstä jällellä olevasta, vaivaishoitohallitukselle annettavasta osasta, joka legaatit pois luettua nousee yli 100,000 markan, käyttämään lisäksi enintään 2,000 markkaa mainittuun tarkoitukseen. Kun vaivaishoitohallitus ei ollut katsonut voivansa ottaa tätä asiaa ratkaistavakseen, oli hallitus jättänyt sen kaupunginvaltuuston harkittavaksi.

Asiaa esiteltäessä myöntyi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto hovioikeudenneuvos Söderholmin esitykseen.

Merkurius förlagsaktiebolag osakeyhtiön kaupunginvaltuustolle tekemän hakemuksen saada yksinoikeus Helsingin kaupungin-
asemakaavan julkaisemiseen valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti epäsi ⁵⁾.

Niinikään epäsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto vapaaehtoisen palokunnan toimikunnan anomuksen 5,000 markan tilapäismäärärahan myöntämisestä mainitulle palokunnalle.

Kaupungin
halkoliikkeen
hoito.

Määräraha
porvarissäädyn
historian jul-
kaisemiseen.

Tohtorinrouva
E. Grefbergin
y. m. hautain
kunnossapito.

Evätty
hakemus yksin-
oikeuden saa-
misesta kau-
pungin asema-
kaavan julkai-
semiseen.

Evätty
hakemus
määrärahan
myöntämisestä
vapaaehtoi-
selle palo-
kunnalle.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 23 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 8 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 39 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 22 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. helmik. 3 p. 14 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 30 §.

Myrskynvarotusaseman poistaminen Tähtitorninmäeltä.

Rauennut kysymys kaupungin tonttiverotaksan uudistamisesta.

Rahatoimikamarin kirjelmässä helmikuun 19 päivältä tehdyn esityksen johdosta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa kamarin ryhtymään toimenpiteeseen Tähtitorninmäellä olevan myrskynvarotusaseman poistamiseksi.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan huhtikuun 1 päivänä 1913 lisäselvityksen saamiseksi erikoisvaliokuntaan lähettänyt ²⁾ vapaaherra von Alfthanin y. m. valtuustossa tekemän esitysehdotuksen täällä voimassa olevan tonttiverotaksan uudistamisesta, antoi valiokunta huhtikuun 4:ntenä päivätyn mietinnön ³⁾ asiasta. Valiokunta, joka oli tarkastellut asiaa sekä oikeushistorialliselta että veroteknilliseltä ja veropoliittiselta kannalta, lausui m. m. seuraavaa:

Vaikka oikeudelliselta kannalta voisikin pitää ilmeisenä, että kaupungilla on valta käydä uudistamaan tonttiverotaksaa, herättäisi tuollainen toimenpide valiokunnan mielestä kuitenkin veropoliittiselta kannalta vakavia epäilyksiä. Kaupunkikiinteistöjen ansiottoman arvonnousun järkipерäinen verotus olisi tosin tarpeen vaatima. Jos kuitenkin vanhaa tonttiveromuotoa käytettäisiin ja se muodostettaisiin uudestaan ehdotetulla tavalla, ei toivottua tarkoitusta — maa-arvon nousun verotusta — kuitenkaan saavutettaisi. Tonttiverotus, joka nojasi vanhettuneeseen oikeuskäsitykseen, kohtaisi käytännössä veronalaisia kiinteistönomistajia epätasaisesti heillä tonteistaan olevia tuloja silmällä pitäen sekä epäoikeudenmukaisesti vuokratonttien haltijoihin verraten. Tähän tuli lisäksi, että tehokas tonttiveromaksu tietäisi kunnan tontinomistajille tai heidän vuokralaisilleen kohtuutonta verorasitusta. Kun voimassa olevan kunnallisasetuksen mukaan kiinteistön tuloja arvioidessa ei saanut lukea pois kiinnitetyn velan korkoa, oli tontinomistajain kannettavana jo nykyään melko suuri liikakuormitus niiden verojen lisäksi, mitkä heidän samoin kuin kunnan muidenkin jäsenten oli maksettava tulojensa perusteella.

Mietinnössä esitettyjen seikkain nojalla ja kun kaupunkikiinteistöjen ansiottoman arvonnousun verotus näytti olevan aikaansaattava uudistamalla voimassa olevan kunnallisasetuksen säännökset asiasta, oli valiokunnan enemmistö ollut sitä mieltä, ettei puheenalaisen aloitteen tulisi aiheuttaa kaupunginvaltuuston taholta toimenpidettä rahatoimikamarin ehdottamaan suuntaan.

Mietintöön liittyivät lakitieteentohtori K. Willgrenin ja herra Ståhlbergin vastalauseet, joista jälkimäisessä ehdotettiin asian

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 10 p. 13 §. — ²⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 168 ja seur. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14.

palauttamista valiokuntaan asiallisen lausunnon saamiseksi rahatoimikamarin esittämästä ehdotuksesta.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto 22 äänellä 20 vastaan, jotka annettiin herra Ståhlbergin vastalauseen puolesta, hyväksyä valiokunnan mietinnön.

Sittenkun joulukuun 26 päivänä 1913 oli vahvistettu asetus tuulaakimaksun laskemisen perusteesta tammikuun 1 päivästä 1914 lähtien 1916 vuoden loppuun sekä asetus ensiksi mainitun asetuksen soveltamisesta, oli k. senaatti vaatinut kaupunginvaltuustolta ehdotusta siitä tullimaksun prosenttimäärästä, mikä tuon ajanjakson kuluessa olisi edellä mainittujen asetusten mukaisesti täällä kannettava tuulaakina.

Tuulaaki-
maksun
laskeminen.

Rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan päätti 2) kaupunginvaltuusto senaatille ilmoittaa että, kun ei näyttänyt olevan syytä muuttaa sitä prosenttimäärää eli 2 % tullimaksusta, mikä täällä oli vuodesta 1883 lähtien tuulaakina kannettu, olisi mainittu prosenttimäärä valtuuston mielestä pysytettävä puheena olevankin ajanjakson kuluessa.

Sittemmin ilmoitettiin 3) maistraatin kirjelmässä toukokuun 30 päivästä kaupunginvaltuuston tiedoksi, että senaatti oli saman kuukauden 18 päivänä määrännyt tuulaakimaksua tammikuun 1 päivään 1917 tässä kaupungissa kannettavaksi 2 % tuulaakiveron alaisen tavaran tullimaksusta.

Sen johdosta että Helsingin raitiotie- ja omnibusesakeyhtiön johtokunta oli kaupunginvaltuustolle tehnyt yhtiön omistamaa Itäisen viertotien tonttia n:o 53 koskevan esityksen sekä rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti 4) valtuusto poistaa mainitun tontin myyntiin liitetyn ehdon vaunuhallin teettämisestä siihen, sillä ehdolla että yhtiö kaupunginkassaan suorittaa lisäkorvausta tontista 22,339 markkaa 25 penniä.

Lisäkorvaus
Itäisen viertotien
tontista
n:o 53.

Kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjotuksessa ilmoitti kuvanveistäjä V. Wallgren haluavansa Helsingin kaupungille lahjoittaa kipsiin valetun ryhmänsä „Sakari Topelius lasten parissa“, lausuen toivomuksen, että kaupunki pystyttäisi tämän taideteoksen kestävästä aineesta valmistettuna Kaivopuistoon tai Kaisaniemen puistoon.

Erään veisto-
kuvateoksen
vastaanotta-
minen.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta päätti 5) kaupunginvaltuusto vastaanottaa edellä mainitun lahjan sekä käskä komitean 6), jonka tehtäväksi valtuusto oli antanut valmistella kysy-

1) Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 35 §. — 2) Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 7 §. —

3) Valt. pöytäk. kesäk. 9 p. 44 §. — 4) Valt. pöytäk. huhtik. 28 p. 28 §. —

5) Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 32 §. — 6) Ks. tätä kert. siv. 127.

mystä veistokuvateosten ostoon myönnetyn määrärahan käyttämisestä, antaa ehdotuksen lähemmistä toimenpiteistä siten vastaanotetun veistokuvateoksen asettamiseksi paikalleen.

Lainantakuu
Helsingin
raitiotie- ja
omnibussosake-
yhtiölle.

Kirjelmässä maaliskuun 16 päivältä ilmoitti rahatoimikamari Helsingin raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön johtokunnan kamarilta tiedustelleen, suostuisiko kaupunki takaamaan 260,000 markkaan nousevan vuotuismaksun ulkomaisesta obligatsioonilainasta, jonka yhtiö aikoi sillä edellytyksellä ottaa. Kun kaupunki oli lunastanut yhtiön osake-enemmistön ja sillä sen johdosta oli huomattavia etuja valvottavana tässä yrityksessä, täytyi kamarin mielestä katsoa kaupungilla olevan etua siitä, että yrityksen rahallista asemaa helpotettiin. Takuun, johon kaupunki tässä tapauksessa rupeaisi, ei tulisi herättää epäilyksiä, koska yhtiön rahallinen asema nykyään oli hyvä ja viime vuosien liikennetuloksia kävi pitäminen erittäin suotuisina. Mikäli kamari oli saanut tietää, aikoi johtokunta ottaa noin 4,000,000 markan suuruisen obligatsioonilainan. Mikä korkokanta ja kuinka suuri pääomanalennus tässä tulisi kysymykseen, jäisi vastaisten neuvottelujen varaan, joissa ratkaiseva merkitys oli sillä seikalla, että kaupunki takaisi vuotuismaksujen suorituksen. Siitä seikasta kuitenkin, että johtokunta aikoi suorittaa vanhemmat 6 %:n korolla juoksevat varalainat ja 1908 vuoden obligatsioonilainan, saattoi päättää, että vastaiset lainaehdot olisivat edullisemmat kuin yhtiön viime kerralla lainaa ottaessa. Uudella obligatsioonilainalla ei kuitenkaan ollut tarkoitus ainoastaan maksaa aikaisempia epäedullisia lainoja ja vakauttaa yhtiön juoksevaa velkaa, vaan oli tämä lainanotto myös tarpeellinen niiden laajennus- ja uutisrakennustöiden johdosta, joita yhtiö lisäsopimuskirjan määräysten mukaisesti oli sitoutunut lähivuosina teettämään. Yhtiön velkain lisääntymistä siis vastaisi raidelaitteiden, vaunuhallien, raitiovaunujen ja tarveaineiden edustama varojen lisäännys.

Rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin päättäisi, että Helsingin kaupunki sitoutuu takaamaan enintään 260,000 markkaan nousevan vuotuismaksun suorituksen siitä obligatsioonilainasta, jonka raitiotie- ja omnibussosakeyhtiö aikoi ottaa ja joka lainasumma nousisi 4,000,000 markan vaiheille sekä tulisi loppuun kuoletetuksi 1945 vuoden kuluessa.

Asiaa lisätylle kaupunginvaltuustolle esiteltäessä hyväksyi ¹⁾ tämä äänestettyään rahatoimikamarin esityksen. Samalla annettiin varsinaisen valtuuston toimeksi hankkia päätökselle k. senaatin vahvistus.

Sittemmin ilmoitettiin ²⁾ maistraatin kirjelmässä kesäkuun 5

¹⁾ Lis. valt. pöytäk. maalisk. 31 p. 1 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 8 p. 7 §.

päivältä kaupunginvaltuuston tiedoksi, että senaatti oli vahvistanut lisätyn valtuuston edellä mainitun päätöksen.

Rahatoimikamarin tehtyä kirjelmässä marraskuun 19 päivältä ilmoituksen erinäisistä toimenpiteistä, joihin kamari oli ryhtynyt kaupungin 1909 ja 1911 vuoden ulkomaisiin obligatsioonilainoihin kuuluvain korkolippujen lunastamiseksi, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto asettaa valiokunnan, jonka kanssa kamarin tuli tarpeen vaatiessa neuvotella mainitusta ja sen yhteydessä olevista seikoista, ja valitsi valtuusto tämän valiokunnan jäseniksi herrat Norrménin, Stenrothin, Elvingin ja Schybergsonin.

Kaupunginvaltuuston vuodeksi 1915 vahvistama ²⁾ meno- ja tulosääntö osottaa 1914 vuoden rahasaäntöön verraten seuraavat loppusummat:

Menot:		1915.	1914.
I. Kaupungin velat.....	Smk	3,551,926: 88	3,617,076: 54
II. Kaupungin virastot	„	407,800: —	421,725: 82
III. Kunnallishallinto	„	987,015: —	958,054: 99
IV. Katu- ja laiturivalaistus ..	„	275,950: —	333,900: —
V. Palolaitos	„	259,890: —	312,265: —
VI. Poliisilaitos	„	379,028: 33	377,586: 66
VII. Terveiden- ja sairaanhoito	„	2,002,081: 77	1,811,726: 13
VIII. Vaivaishoito	„	1,407,932: 50	1,159,975: —
IX. Opetus- ja sivistyslaitokset	„	2,750,053: 20	2,416,587: 18
X. Kaupungin yleiset rasitukset	„	150,154: 96	697,075: 46
XI. Kauppahallit.....	„	67,840: —	66,566: 65
XII. Kaupungin teknilliset laitokset	„	3,613,062: —	5,884,886: 71
XIII. Yleiset työt	„	5,158,843: 70	6,720,623: 50
XIV. Eläkkeet ja apurahat	„	89,967: 50	73,708: 67
XV. Sekalaiset menot.....	„	1,087,670: —	7,613,814: —
Yhteensä		Smk 22,189,215: 84	32,465,572: 31

Tulot:		1915.	1914.
Säästö	Smk	400,000: —	500,000: —
I. Korot	„	849,800: —	1,185,500: —
II. Tontinlunastukset	„	700,000: —	1,000,000: —
III. Kaupungin kiinteä omaisuus	„	854,015: —	844,220: —
IV. Tonttiverot	„	4,400: —	4,200: —
V. Tuloa tuottavat oikeudet..	„	717,600: —	1,618,200: —

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 1 p. 20 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:ot 70, 76, 77 ja 79 sekä valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 6 §.

VI. Sekalaiset tulot	Smk	1,114,231: —	1,509,125: —
VII. Valtioavut	„	317,394: 82	544,158: 55
VIII. Kaupungin teknilliset laitokset	„	5,681,070: —	5,707,500: —
IX. Puhtaanapitolaitos	„	331,900: —	322,780: —
X. Lainat	„	4,378,197: 70	13,336,624: —
XI. Verotus	„	6,840,607: 32	5,893,264: 76
Yhteensä		Smk 22,189,215: 84	32,465,572: 31

1915 ja 1914 vuoden rahasääntöjen väliset eroavaisuudet joh-
tuvat pääasiallisimmin seuraavista seikoista:

Menot.
Kaupungin
velat.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalle merkittiin vuotuismaksut ja lainain kustannukset kaupungin obligatsioonilainoille vahvistettujen kuoletussuunnitelmain ja lainasopimuksissa olevain määräysten mukaisesti sekä sen lyhytaikaisen lainan korkoa y. m. varten, joka kaupungin vuonna 1915 varsin luultavasti täytyisi ottaa, 75,000 markkaa. Tämän pääluokan kohdalla osottavat menot vähenemistä 65,149 markkaa 66 penniä.

Kaupungin
virastot.

Toisen pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalla merkittiin raastuvanoikeuden rahasääntöön palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta kahdelle oikeusneuvosmiehelle yhteensä 395 markkaa 84 penniä, jota vastoin yhden oikeusneuvosmiehen palkankorotus, 41 markkaa 66 penniä, poistui. — Maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteisten apulaisten ja palvelijain palkkausmäärärahaan tehtiin m. m. se muutos, että raatihuoneen vahtimestarin ja rengin palkkauserät, yhteensä 2,530 markkaa, siirrettiin viidenteentoista pääluokkaan, Sekalaiset menot. — Ulosottolaitoksen menot vähenivät 200 markalla. — Sekalaista nimisessä luvussa korotettiin alistettujen asiain pöytäkirjain puhtaaksikirjotusta y. m. varten olevaa määrärahaa 1,000 markalla ja ennestään ollut 1,000 markan määräraha rekisteröityjen liikkeiden korttiluettelon laatimista varten poistui. Valaistusta y. m. varten olevat määrärahat, yhteensä 11,500 markkaa, siirrettiin 500 markalla korotettuina viidenteentoista pääluokkaan, Sekalaiset menot. — Puheena olevan pääluokan menojen kokonaissumma osottaa vähenemistä 13,925 markkaa 82 penniä.

Kunnallis-
hallinto.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalla korotettiin kaupunginvaltuuston tarverahain määrärahaa 10,000 markalla ja poistettiin valtuuston sihteerin palkankorotus 833 markkaa 33 penniä. — Rahatoimikamarin jäsenten palkkiomäärärahaa korotettiin 4,000 markalla. — Rahatoimikonttorin vuosirahansäännössä korotettiin apulaiskassanhoitajan ja vahtimestarinapulaisen palkkoja, edellistä 1,200 ja jälkimäistä 240 markalla, ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaa 3,000 markalla ja verolippujen jakelua varten

olevaa palkkiota 800 markalla, jota vastoin vanhemman konttori-kirjottajan palkankorotus, 400 markkaa, poistui.

Viimeksi mainitun menosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto:

Palvelus-
miesten käyttä-
minen kaupun-
ginhallinnossa.

että kaupungin palveluksessa olevia palvelushenkilöjä, joilla nykyisen sotatilan johdosta ei ole täyttä työmäärää, on tarpeen mukaan ja kun sopivaksi katsotaan, käytettävä muilla kaupungin-hallinnon aloilla; sekä

antaa rahatoimikamarin toimeksi ryhtyä tämän johdosta tar-peellisiin toimenpiteisiin.

Liikennekonttorin rahasääntöön merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta vaakamestarille 220 markkaa, minkä ohessa korotettiin polttoaineita, valaistusta, vedenkulutusta ja kalustoa varten olevia määrärahoja yhteensä 3,400 markalla. Ylimääräisten apulaisten palkkausmääräraha väheni 13,480 markalla ja kahden koneenkäyttäjänapulaisten palkkausmääräraha, yhteensä 1,575 mark-kaa, poistui. — Satamakonttorin menosäännössä vähenivät m. m. satamakapteenin ja satamakonttorin kirjanpitäjän kannantapro-sentit, edellinen 6,860 markalla ja jälkimäinen 1,195 markalla, sekä yli-määräisten satamakons- taapeli- en palkkausmääräraha 2,500 markalla.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto käskä satama-konttorin, kohta kun joku konttorin palveluksessa olevista yli-määräisistä satamakons- taapeleista eroaa toimestaan, olla tointa enää täyttämättä.

Ylimääräisten
satamakons-
taapeli- en toi-
met jätetään
täyttämättä.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rakennuskonttorin menosääntöön merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta varastonhoitajalle 333 markkaa 34 penniä sekä korotettiin määrä-rahaa kesäloman hankkimiseksi työntekijöille 6,500 markalla. Virkamiesten opintomatkoja varten ollut 5,000 markan määräraha poistui.

Viimeksi mainitun menosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto huomauttaa kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten hallituksia siitä, ettei sen seikan, että kau-punki eräin ehdoin myöntää yleisissä töissään oleville työntekijöille kesälomaa täysin palkoin, saa katsoa tietävän sitä, että ylimää-räisiä työvoimia joka tapauksessa on hankittava suorittamaan lo-malla olevain työtä, vaan on työhön jääneiden kunkin vuoroonsa suoritettava myöskin lomalla olevain tehtävät.

Menettely
kesäloman
myöntämisessä
työntekijöille.

Kaupungin tilastokonttorin menosääntöön merkittiin lisäksi 3,600 markan palkkaus yhdelle amanuenssille ¹⁾, jota vastoin ylimää-räisten apulaisten palkkausta ja tarverahoja varten ovat määrä-rahat vähenivät, edellinen 2,100 ja jälkimäinen 1,500 markalla.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 79.

Vuosikertomusten painatusta koskeva ehdotus.

Tilastokonttorin menosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto budjettivaliokunnan tekemän, asianomaisten lautakuntain ja hallitusten vuosikertomusten painatusta koskevan ehdotuksen johdosta käskää konttorin valtuustolle antaa lausunnon ja lähemmän ehdotuksen asiasta.

Apulais-rakennustarkastajalle merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta 600 markkaa. Rakennustarkastuksen tarve- rahat vähenivät 1,000 markalla. — Revisionilaitoksen menot lisäntyivät 800 markalla, sen johdosta että vahtimestarin palkkausta korotettiin mainitulla määrällä. Verotusvalmistelukunnan menosääntöön merkittiin palkankorotusta 5 vuoden palveluksesta puheenjohtajalle 525 markkaa, korotettiin palvelijaston palkkausta, siivoamista ja tarverahoja varten olevia määrärahoja yhteensä 900 markalla sekä merkittiin lisäksi 800 markkaa verotuslautakunnan puheenjohtajalle ¹⁾ ja 1,400 markkaa verotusvalmistelukunnan huoneiston vuokraa varten. — Kunnan työvälistötoimiston menot merkittiin pääasiallisesti kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen ²⁾ mukaisesti. — Kasvatuslautakunnan menosääntö merkittiin kaupunginvaltuuston ennen tekemän päätöksen ³⁾ mukaisesti muuten, paitsi että vuokraa, polttoaineita ja valaistusta varten merkittiin määrärahoja yhteensä 4,000 markkaa. — Helsingin kaupungin museolautakunnan menosäännössä korotettiin m. m. museonhoitajan palkkausta 800 markalla. Ennestään ollut 1,700 markan määräraha näyttelytelineiden y. m. hankkimista varten poistui. — Sosialilautakunnan menosääntöön merkittiin 150 markan palkkio sihteerin kesäloman ³⁾ aikaiselle viransijaiselle. Korjauskustannuksia varten olevat määrärahat vähenivät 300 markalla. — Oikeusaputoimiston tarverahain määrärahaa korotettiin 300 markalla. — Musiikkilautakunnan määrärahat merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen ³⁾ mukaisesti. — Tämän pääluokan kohdalla osottavat menot 28,960 markan 1 pennin lisäennystä.

Katu- ja laiturivalaistus.

Neljännän pääluokan, Katu- ja laiturivalaistus, kohdalla vähenivät kaasuvalaistuksen, sähkövalaistuksen ja petrolivalaistuksen menot kukin 28,795 markalla, 8,955 markalla ja 23,300 markalla, jota vastoin rantasiltain ja tavaravajain ylimääräistä valaistusta varten olevat määrärahat kohosivat 3,100 markalla. Tämän pääluokan menot osottavat siis vähenemistä 57,950 markkaa.

Palolaitos.

Viidennen pääluokan, Palolaitos, kohdalla kohosivat Palkkaukset ja muut edut nimisen luvun menot 6,805 markalla, sen johdosta että Bölen paloaseman palomiehistön palkkaukset luettiin koko

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 79 ja 80. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 80. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 81.

vuodelta 1915. Samaten lisääntyivät menot luvuissa Palotalli, 25 hevosta, sekä Lämmitys, valaistus, puhtaanapito ja vedenkulutus, edellisessä 5,370 markalla ja jälkimäisessä 50 markalla. — Sitä vastoin vähenivät työkaluja ja kalustoa varten olevat määrärahat 64,500 markalla. — Sekalaista nimisen luvun menot vähenivät 100 markalla. — Puheena olevan pääluokan menot osottavat siis vähenemistä 52,375 markkaa.

Kuudennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalla kokosivat lukujen Virkahuoneistojen vuokra sekä Lämmitys, valaistus, puhtaanapito ja vedenkulutus määrärahat, edelliset 3,041 markalla 67 pennillä ja jälkimäiset 400 markalla, jota vastoin Sekalaista nimisen luvun menot vähenivät 2,000 markalla. Tämän pääluokan menosääntö osottaa siis lisäännystä 1,441 markkaa 67 penniä.

Seitsemännen pääluokan, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalla korotettiin terveydenhoitolautakunnan menosäännössä puhtaaksi-kirjottajan palkkausta 300 markalla ja tarverahain määrärahaa 500 markalla, minkä ohessa tuli lisäksi 1,500 markan määräraha päivystäjän palkkaamiseksi. — Lääkärit ja sairaanhoitohenkilökunta nimiseen lukuun tuli lisäksi 600 markan määräraha viransijaisen palkkaamiseksi terveydenhoidontarkastajan kesäloman aikana. — Marian sairaalan talousosaston menot vähenivät 24,111 markalla 65 pennillä, pääasiallisesti sen johdosta että kuluvan vuoden menosäännössä olevain ruokarahain laskemisessa tehty virhe korjattiin. Marian sairaalan oppilaskoulun johtajattaren palkkausta korotettiin 540 markalla. — Kulkutautisairaalan menoerät kohosivat 1,697 markalla. — Sitä vastoin vähenivät Kivelän sairaalan ynnä Greijuksen lisäsairaalan menot 84,096 markalla 90 pennillä, sen johdosta että heinäkuun 1 päivänä 1915 osan sairaalan potilaista edellytettiin siirtyvän Nickbyn mielisairaalaan. — Nickbyn mielisairaalan menosääntö nojautui pääasiassa kaupunginvaltuuston asiasta aikaisemmin tekemään päätökseen¹⁾ ja päättyi 264,425 markkaan. — Humaliston varasairaalan menot lisääntyivät 295 markalla. — Niinikään lisääntyivät terveystoimen menot 645 markalla 85 pennillä ja terveystoimiston menot 229 markalla 17 pennillä. — Terveystoimien tutkimusten laboratorin menosäännössä vähenivät kojeiden y. m. kunnossapitoa ja kirjakokoelman täydentämistä varten olevat määrärahat yhteensä 1,100 markalla. — Lihantarkastusaseman menot merkittiin pääasiassa kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen²⁾ mukaisesti ja nousivat 96,850 markkaan. — Sekalaista nimisessä luvussa väheni kulkutautien vastustamismääräraha 4,000 markalla, minkä ohessa 14,000 markan määräraha Lapinlahden-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 85—87. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 90.

kadun ¹⁾ lastensairaalan voimassapitoa sekä 11,000 markan määräraha Sipoossa olevan mielisairaalan ylilääkärin palkkausta varten poistuivat. — Tämän pääluokan kokonaismenojen summa osottaa lisäännystä 190,355 markkaa 64 penniä.

Eräiden määrärahojen erittely.

Viimeksi mainitun pääluokan menosäännön vahvistamisen yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto, että asianomaisten hallitusten ja lautakuntain on erikoisrahasääntöehdotuksiaan laatiessaan niin meneteltävä, että sekalaisia menoja ja arvaamattomia tarpeita varten olevat määrärahat mikäli mahdollista eritellään ja pannaan asianomaisiin tileihin.

Vaivaishoito.

Kahdeksannen pääluokan, Vaivaishoito, kohdalle merkittiin palkankorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta kanslianjohtajille yhteensä 750 markkaa, minkä ohessa korotettiin m. m. puheenjohtajan ja vahtimestarin palkkauksia, edellistä 1,800 ja jälkimäistä 600 markalla, hallituksen jäsenille valmistelukokouksista tulevaa palkkiota 4,800 markalla sekä tarverahain määrärahaa 2,000 markalla, jota paitsi tuli lisäksi 1,800 markkaa kassanhoitajattaren palkkaamiseksi ja 2,000 markkaa painatuskuluja varten. — Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevain laitosten yhteiset menot sekä kunnalliskodin, työlaitoksen ja Oulunkylän lastenkodin erikoismenot kohosivat yhteensä 93,207 markalla 50 pennillä. Niinpä kohosivat m. m. ruokamääräraha 57,817 markalla 50 pennillä, polttoaineiden määräraha 17,300 markalla, tarveaineiden määräraha 3,000 markalla, utteruusrahojen määräraha 3,000 markalla ja lääkeaineiden määräraha 2,000 markalla. — Apurahat ja kustannukset laitoksen ulkopuolella olevia köyhiä varten nimisessä luvussa kohosivat elätteelleantomääräraha 50,000 markalla, sairaanhoitomääräraha 20,000 markalla, mielenvikaisten hoitomääräraha 15,000 markalla, lääkeaineiden määräraha 2,000 markalla sekä suoranaisten avustusten määräraha 35,000 markalla. — Sekalaista nimiseen lukuun tuli lisää 18,500 markan määräraha Ryttylän miesten työsiirtolan voimassapitoa varten ²⁾. Pelastusarmeijalle sen pelastustoiminnan edistämiseksi myönnetyn 10,000 markan suuruisen apurahan nauttimiseen päätti valtuusto liittää ehdoiksi että, samalla kun soveltuvissa tapauksissa on tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, pelastusarmeijan tulee avunannon välttämiseksi henkilöille, jotka jo saavat sitä vaivaishoidolta, vaivaishoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tietoja avunanojan oloista sekä, sikäli kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, siitä kuukausittain ilmoittaa toimistoon rekisteröimistä varten samoin kuin avustusten myöntämisen ja käyttämisen valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita vaivais-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 28. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 21 ja 22.

hoitohallitus katsoo tarpeelliseksi antaa; ja maksettaisiin apurahasta kuudennes tammi-, helmi-, maaliskuu-, huhti-, marras- ja joulukuulta kultakin, sittenkun edellä mainitun laatuiset tiedot oli vaivashoitohallitukselle asianmukaisesti annettu. — Tämä pääluokka osottaa menojen lisääntymistä 247,957 markkaa 50 penniä.

Yhdeksännen pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla korotettiin merikoulun vuokramäärärahaa 583 markalla 30 pennillä. — Niinikään korotettiin ylempään käsityöläiskoulujen määrärahaa 576 markalla. Valmistavan poikain ammattikoulun menot kohosivat 13,017 markalla 32 pennillä, pääasiallisesti sen johdosta että koulun suomenkielisen osaston ensimmäiselle luokalle ¹⁾ oli järjestetty rinnakkaiskurssi ja saman osaston toiselle luokalle tulisi syyskuun 1 päivästä 1915 järjestettäväksi samanlainen kurssi. Niinikään lisääntyivät tyttöjen ammattikoulun menot 6,474 markalla 90 pennillä m. m. rinnakkaiskurssin järjestämisen johdosta tämän koulun talousosastolle ¹⁾. — Kansakoulujen menosääntöihin merkittiin palkan korotusta 5, 10 ja 15 vuoden palveluksesta opettajille ja opettajattarille 15,090 markkaa 78 penniä, kalliinajanlisäystä opettajille ja opettajattarille 8,316 markkaa 70 penniä sekä lisäksi yhden opettajan palkkaus, 2,400 markkaa, ja niinikään viiden opettajattaren palkkaukset, yhteensä 9,400 markkaa. Laiminlyötyjen lasten opettajattaren lisäpalkka väheni 198 markalla 33 pennillä. Tuntiopettajain ja -opettajattarten palkkausmäärärahat vähenivät 1,200 markalla ja palvelusmiesten palkkausmäärärahat yhteensä 833 markalla 34 pennillä. Koulunjohtaja K. Verkon suomenkielisen pikkukoulun opettajaseminaarin määräraha väheni 1,000 markalla. Nimikkeen Muut kustannukset kohdalla kohosivat m. m. käsityö- ja koulukeittiotarvikkeita varten oleva määräraha 2,000 markalla, polttoaineita ja halonhakkuuta varten oleva määräraha niinikään 2,000 markalla, valaistusmääräraha 1,000 markalla, puhtaanapitomääräraha 1,000 markalla, vaatetusapumääräraha 4,000 markalla ja sekalaisen menojen määräraha 2,000 markalla, minkä ohessa tuli lisäksi 56,100 markkaa Eläintarhankadun kansakoulun opetustarvikkeita ja sisustusta varten, jota vastoin m. m. vuokramäärärahat vähenivät 6,765 markalla ja kouluhuonekalujen määräraha 4,000 markalla, minkä ohessa matkastipendimäärärahat, 3,000 markkaa, poistuivat. Kansakoulumenot kohosivat kaikkiaan 92,687 markalla 49 pennillä.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto, että kaupungin kansakoulunopettajille ja -opettajattarille edelleen maksetaan aikaisemmin myönnettyt kalliinajanlisäykset, kunnes kysymys heidän palkkaetujensa lopullisesta järjestämisestä on ratkaistu.

Opetus- ja
sivistys-
laitokset.

Kansakoulu-
opettajiston
kalliinajan-
lisäys.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 96.

Pahantapaisten lasten turvakotien menot perustuivat kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemään päätökseen ¹⁾ ja kohosivat 251,709 markkaan 12 penniin kuluvaan vuoden menosäännön mukaisesta 202,253 markan 50 pennin määrästä. — Helsingin kaupungin kirjaston menot vähenivät 2,430 markalla. — Kansanlastentarhain määrärahat kohosivat 39,201 markalla 39 pennillä. — Työväenopiston vuosirahansääntö kohosi 52,700 markkaan. — Muut kansanvalistustarkoitukset nimisessä luvussa korotettiin Helsingin torvisoittokunnan määrärahaa 10,000 markalla ja lisäksi tuli 143,000 markkaa kaupunginorkesterin ²⁾ sekä 3,000 markkaa musiikkiopiston orkesterikoulun ²⁾ voimassapitoon. Folkteatterille aikaisemmin maksettu 3,000 markan määräraha siirrettiin ruotsalaisen teatterin kotimaiselle osastolle. Helsingin sinfoniaorkesterin määräraha 37,500 markkaa poistui.

Apurahain
nauttimis-
ehdot.

Tässä yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto:

että ruotsalaisen ja suomalaisen teatterin määrärahat, kumpikin 8,000 markkaa, maksetaan sillä ehdolla että kumpikin teatteri sopivina aikoina antaa vähintään kahdeksan kansannäytäntöä puolesta hinnasta;

että musiikkilautakunnan on valvottava, että apurahoihin liittyvät ehdot täytetään; sekä

että lautakunnan tulee, siinä tapauksessa että sille täten annettu tehtävä vaatii tekemään muutoksen tahi lisäyksen lautakunnan johtosääntöön, laatia ja kaupunginvaltuustolle antaa siitä ehdotus.

Menojen kokonaissumma puheena olevan pääluokan kohdalla osottaa lisäännystä 333,466 markkaa 2 penniä.

Kaupungin
yleiset rasi-
tukset.

Kymmenennen pääluokan, Kaupungille kuuluvat yleiset rasitukset, kohdalla vähenivät majoituskustannukset 550,820 markalla 50 pennillä, minkä ohessa tähän merkittiin palkanlisäystä majoituslautakunnan ³⁾ puheenjohtajalle, sihteerille, majoitusmestarille ja kielenkääntäjälle yhteensä 3,900 markkaa.

Kauppahallit.

Yhdestoista pääluokka, Kauppahallit, osottaa menojen lisäännystä 1,273 markkaa 35 penniä.

Kaupungin
teknilliset
laitokset.

Kahdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla korotettiin vesijohtolaitoksen menosäännössä m. m. konttori- ja varastoapulaisten palkkausmäärärahaa 8,000 markalla, vedennostomäärärahaa 10,000 markalla, veden kemiallista puhdistusta varten olevaa määrärahaa 40,000 markalla ja tarverahoja y. m. varten olevaa määrärahaa 1,500 markalla, minkä ohessa merkittiin li-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 98. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 100 ja seur. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 109.

säksi 5,400 markkaa putkiverkkoinsoörin 1) palkkaamiseksi ja 1,400 markkaa vapaakaivojen laittamiseksi, vähennettiin suodatusmäärärahaa 7,000 markalla sekä laitosten y. m. korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 6,000 markalla, jota paitsi poistuivat opintomatkoja y. m. varten ollut 3,000 markan määräraha ja pohjavesitutkimuksia varten ollut 10,000 markan määräraha. Uutistöitä 2) varten merkittiin 118,300 markkaa, johon summaan myös luettiin työkalujen ja vesimittarien ostoon osotetut määrärahat, yhteensä 18,000 markkaa. Uutistöitä varten oli kuluvan vuoden menosäännössä määrärahoja 1,274,900 markkaa. Vesijohtolaitoksen menosääntö päättyi 598,773 markkaan. — Kaasulaitoksen menosäännössä kohosivat nimikkeen Valmistus kohdalla olevat määrärahat yhteensä 56,850 markalla. Sitä vastoin vähenivät uutistöiden 3) määrärahat 484,400 markalla ja muut määrärahat, lukuunottamatta opintomatkoja y. m. varten olevaa 3,000 markan määrärahaa, joka poistui, 26,601 markalla. Vastamainittuihin muihin määrärahoihin sisältyi 20,000 markkaa kaasumittarien ostoa varten. Kaasulaitoksen menosääntö nousi 1,321,744 markkaan. — Sähkölaitoksen menosäännössä vähenivät nimikkeen Hallinto kohdalla olevat määrärahat 10,220 markalla. Sitä vastoin kohosivat käyttöä varten olevat määrärahat 242,900 markalla, johtoverkon 4) määrärahat 7,400 markalla, mittariosaston määrärahat niinkään 7,400 markalla ja sekalaisten menojen määrärahat 2,500 markalla. Johtotyöosaston määrärahat vähenivät 3,355 markalla ja uutistöiden määrärahat 949,348 markalla 71 pennillä. Uutistöiden joukossa olivat sähkölaitoksen Sörnäsän keskusaseaman uudesti rakentaminen ja sähkömittarien osto, joita varten merkittiin määrärahoja 69,000 markkaa ja 60,000 markkaa. Sähkölaitoksen menosääntö päättyi 1,692,545 markkaan. — Menojen kokonaissumma tämän pääluokan kohdalla osottaa vähennystä 2,271,824 markkaa 71 penniä.

Kolmannentoista pääluokan, Yleiset työt, kohdalle merkittiin lukuun Rakennukset ja talot korjauksia ja kunnossapitoa varten tässä kertomuksessa aikaisemmin mainitut määrärahat 115,906 markkaa 5). Kuluvan vuoden menosäännössä olivat vastaavat menot 241,710 markkaa. Erinäisten korjausten määräraha väheni 4,800 markalla. Uutistöitä varten merkittiin aikaisemmin mainittu määräraha, 154,800 markkaa 6), sekä sitä paitsi 440,897 markkaa 70 penniä Nickbyssä olevaa kunnan mielisairaala varten, 162,900 markkaa mainitun sairaalan kaluston ostoon ja 13,000 markkaa hoitajaoppilaiden asuinhuoneistojen laittamiseksi sinne sekä 1,000,000 markkaa Sörnäsiin rakennettavaa kunnallista teurastamoa varten eli siis yh-

Yleiset työt.

1) Ks. tätä kert. siv. 110. — 2) Ks. tätä kert. siv. 44. — 3) Ks. tätä kert. siv. 45. — 4) Ks. tätä kert. siv. 111. — 5) Ks. tätä kert. siv. 34, 37—40, 43, 96 ja 97. — 6) Ks. tätä kert. siv. 39—42 ja 85.

teensä 1,771,597 markkaa 70 penniä. Uutistöitä varten oli kuluvan vuoden menosäännössä 2,425,443 markkaa 50 penniä. Eri nimikkeen, Kiinteistöhankinta, kohdalle merkittiin 1,139,900 markkaa Vuorikadun tonttien n:ojen 6 ja 8 sekä Mikonkadun tonttien n:ojen 3 ja 4 ostoa ¹⁾ varten, 106,000 markkaa Ryttylän maatilaa ²⁾ ostoa varten sekä 30,000 markkaa maa-alueen ynnä rakennusten ostamiseksi Toivoniemen kasvatuslaitokselle ³⁾. — Kadut ja yleiset paikat nimiseen lukuun merkittiin korjauksia ja kunnossapitoa varten 72,375 markkaa ⁴⁾ kuluvan vuoden menosäännössä olevain 72,150 markan sijasta. Uutistöihin käytettäväksi merkittiin 174,900 markkaa Murtokadun ¹⁾ tasotusta varten sekä aikaisemmin tässä kertomuksessa mainittu 311,000 markan määräraha ⁵⁾. Uutistöitä varten oli kuluvan vuoden menosäännössä 2,152,050 markkaa. — Kanavat ja viemärit nimisessä luvussa osotettiin korjauksia ja kunnossapitoa varten 58,000 markkaa kuluvan vuoden menosäännön 50,600 markan sijasta, minkä ohessa siihen merkittiin uutistöitä varten 121,900 markkaa ⁶⁾ vastamainitun menosäännön 124,650 markan sijasta. — Teiden ja viertoteiden korjaukseen ja kunnossapitoon osotettiin 32,440 markkaa ⁶⁾ ja 25,800 markkaa ⁶⁾ kuluvan vuoden menosäännössä olevain määrain, 155,775 markan ja 35,150 markan, sijasta. — Satamain korjaus- ja kunnossapitotöitä varten merkittiin 128,300 markkaa ⁷⁾ kuluvan vuoden menosäännön 175,000 markan sijasta. Satamain uutistöitä varten merkittiin aikaisemmin mainittu 80,000 markan määräraha ⁸⁾ sekä lisäksi 1,500 markkaa poijujen hankkimiseksi eli siis yhteensä 81,500 markkaa kuluvan vuoden menosäännön 173,800 markan sijasta. — Istutukset nimiseen lukuun merkittiin nimikkeen korjaus ja kunnossapito kohdalle 191,275 markkaa ⁹⁾ sekä uutistöitä varten 33,600 markkaa ¹⁰⁾. Kuluvan vuoden menosäännön mukaan olivat vastaavat menot 189,350 markkaa ja 107,100 markkaa. — Puhtaanapitolaitos nimiseen lukuun merkittiin määrärahoja 382,200 markkaa ¹¹⁾ aikaisemman määrän 404,400 markan sijasta. — Menot yleisestä makkien puhtaanapidosta vähenivät 1,320 markalla. — Niinikään vähenivät Työkalut ja Sekalaista nimisten lukujen määrärahat 20,275 markalla ja 4,800 markalla. — Menojen kokonaissumma tämän pääluokan kohdalla osottaa vähenemistä 1,561,779 markkaa 80 penniä.

Eläkkeet ja
apurahat.

Neljännentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalla lisääntyivät menot 16,258 markalla 83 pennillä, sen johdosta että

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 46 ja seur. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 7 ja seur. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 9 ja seur. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 45. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 53. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 56. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 57 ja 58. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 58 ja 78. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 58. — ¹⁰⁾ Ks. tätä kert. siv. 61. — ¹¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 62 ja 63.

vuoden varrella oli myönnetty eläkkeitä ja apurahoja yhteensä 18,118 markkaa¹⁾, kun taas yhdelle henkilölle aikaisemmin myönnetty eläke sekä aikaisemmin myönnettyjä apurahoja poistui yhteensä 1,859 markkaa 17 penniä.

Viidennentoista pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalla kohosivat m. m. henkikirjottajan määräraha 1,000 markalla, Bengtsårin maatalan määräraha 1,200 markalla, työntekijäin tapaturmankorvausmääräraha 1,300 markalla, puhelinmaksujen määräraha 1,000 markalla, seurahuoneen määräraha 17,100 markalla, kunnallisen keskus-toimiston kannatusapu 1,000 markalla, kunnan virutushuoneiden määräraha 2,100 markalla, verotettujen varain ja muiden tulojen poistoa ja palautusta varten oleva määräraha 40,000 markalla sekä arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan käytettävä määräraha 150,000 markalla. Uusina erinä merkittiin 4,100 markkaa Toivoniemen maatilaa, 4,000 markkaa käsityökoulun huoneiston vuokraa, 2,400 markkaa uusien puhelinten ostoa, 14,530 markkaa raatihuonetta²⁾, 450 markkaa torien myyntipaikkain osotusta, 2,400 markkaa tilapäisten halkovarastopaikkain silmälläpitoa sekä 8,000 markkaa porvarissäädyn historian³⁾ julkaisemista varten. Seuraavat määrarahat vähenivät, nimittäin Gumbtähdén y. m. maatiloja varten oleva 4,000 markalla, kaupungin työkunnan määräraha 18,000 markalla, kalustoa y. m. varten oleva 5,000 markalla sekä kaupungin historian julkaisemista varten oleva 4,000 markalla. Menosäännöstä poistuivat myrskynvarotussähkösanomia³⁾ varten oleva 250 markan määräraha, erään Kirkkomaankadun viereisen alueen lunastusta varten oleva 37,000 markan määräraha, työttömyyslaskun toimittamiseen varattu 1,150 markan määräraha, Helsingin raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeiden ostoa varten oleva 4,708,224 markan määräraha sekä yleishyödyllisen rakennustoiminnan lainarahastoa varten oleva 2,000,000 markan määräraha. Tämä pääluokka osottaa menojen vähenemistä 6,526,144 markkaa.

Rahatoimikamarin tekemää ehdotusta, että asianomaisia hallituksia ja viranomaisia kielletäisiin ostamasta kalustoa, ennenkuin ilmoitus siitä on kamarille tehty, ei kaupunginvaltuusto ottanut käsiteltäväksi budjetin yhteydessä, vaan jätti kamarin tehtäväksi antaa valtuustolle eri esityksen siitä.

Kaupunginvaltuusto päätti 1915 vuoden menosäännön vahvistamisen yhteydessä keskeä rahatoimikamarin antaa valtuustolle lausunnon ehdotuksineen sen johdosta, että oli ehdotettu otettavaksi käytäntöön semmoinen menettely, että kamari ei saa myön-

Sekalaiset
menot.

Ehdotus
kaluston ostoa
koskevassa
asiassa.

Menettely
rahavaroja
tilattaessa.

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 116—117. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 138. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 133.

tyä rahavarain tilaukseen eikä osottaa laskuja maksettavaksi, ellei rahatoimikonttorista hankitun selvityksen avulla ole saatu varmuutta siitä, että määrärahaa tarkoitukseen on käytettävänä vahvistetun budjetin puitteissa.

Tulot. Säästö. Tulosääntöön merkittiin vuodelta 1914 säästönä 400,000 markkaa mainitun vuoden tulosäännön 500,000 markan sijasta.

Korot. Ensimmäisen osaston, Korot, kohdalla laskettiin niiden lahjoitusrahastojen, joiden korot tulevat kaupungin hyväksi, Vallilan lainarahaston ja teknillisten laitosten etuantien tuottavan korkoja kunkin 1,000 markkaa, 500 markkaa ja 1,300 markkaa enemmän kuin kuluvan vuoden tulosääntöön oli merkitty, jota vastoin kaupungin lainaobligatsioonien ja tontinlunastusten korkoja vähennettiin, edellisiä 8,500 ja jälkimäisiä 130,000 markalla. Samaten vähennettiin erinäisten korkojen määräraha 200,000 markalla. Tämä osasto osottaa siis tulojen vähennystä 335,700 markkaa.

Tontinlunastukset. Toisen osaston, Tontinlunastukset, tulomäärä väheni 300,000 markalla.

Kaupungin kiinteä omaisuus. Kolmannen osaston, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla korotettiin m. m. erää rakennusten ja talojen vuokrat 5,000 markalla, poliisin virkahuoneistojen y. m. vuokrat 2,245 markalla, kauppahallien myyntikojujen vuokrat 5,000 markalla ja Äggelbyn y. m. tiluksien maanvuokrat 1,000 markalla. Uusina erinä merkittiin kasvatustalokunnan huoneiston vuokra 4,000 markkaa ja Puutarhakadun talon n:o 4 vuokria 6,200 markkaa. Sensijaan vähenivät m. m. seurahuoneen vuokratulot 5,700 markalla ja kunnallisten työväenasuntojen vuokrat 2,100 markalla, erinäiset huoneenvuokrat 5,000 markalla, maksut kadun erilleen aitaamisesta niinikään 5,000 markalla sekä Bengtsårin maatilan tulot 2,000 markalla. — Tulojen summa osottaa tämän osaston kohdalla kohoamista 9,795 markkaa.

Tonttiverot. Neljännen osaston, Tonttiverot, tulosääntö kohosi 200 markalla.

Tulota tuottavat oikeudet. Viidennen osaston, Tulota tuottavat oikeudet, kohdalla vähenivät m. m. tuulaakimaksut 194,000 markalla, liikenne- ja mittausmaksut 451,000 markalla, makasiininvuokra 13,000 markalla, satamamaksut 230,000 markalla, siltamaksut 8,000 markalla ja ulkomaa-laisten suoritettavat maksut ruokatavarain myynnistä aluksista 1,300 markalla, jota paitsi Vanhankaupungin myllyn vuokra, 2,700 markkaa, poistui. Tämä osasto osottaa tulojen vähenemistä 900,600 markkaa.

Sekalaiset tulot. Kuudennen osaston, Sekalaiset tulot, kohdalla kohosivat m. m. henkilökohtainen vaivaismaksu 5,000 markalla, Kivelän ja Humaliston sairaalain sairaanhoito, edellinen 3,000 ja jälkimäinen 4,500 markalla, tulot terveydellisten tutkimusten laboratorista 2,000

markalla, lihan tarkastusaseman tulot 135,000 markalla, työlaitoksen tulot 5,000 markalla, korvaus köyhäin ylläpidosta 25,000 markalla ja koiraverot 3,000 markalla. Uusina erinä merkittiin m. m. sairaanhoidosta Nickbyn mielisairaalassa 20,000 markkaa, tuloja kaupungin-orkesterista 63,000 markkaa ja työväenopiston sisäänkirjotusmaksuja 1,600 markkaa. Seuraavat erät vähenivät, nimittäin tulot sairaanhoidosta Marian sairaalassa 5,000 markalla, vaivaishoidon suoritettava korvaus varattomien sairaiden hoidosta Marian y. m. sairaaloissa niinkään 5,000 markalla, vaivaishoidon suoritettava korvaus mielenvikaisten hoidosta Kivelän ja Nickbyn sairaaloissa 35,000 markalla, tulot kotien desinfioimisesta 10,000 markalla, kaupungin työkunnan tulot 24,000 markalla, rakennustarkastukseen kuuluvista toimituksista kannettavat maksut 30,000 markalla ja majoituksen korvaus 555,340 markalla. Tämä osasto osottaa tulojen vähenemistä 394,894 markkaa.

Seitsemännen osaston, Valtioavut, kohdalle merkittiin valmistavan poikain ammattikoulun apumaksu 6,049 markkaa 99 penniä suuremmaksi kuluvan vuoden tulosäännössä olevaa määrää. Sensijaan vähenivät kansakoulujen apumaksut 216,913 markalla 30 pennillä ja kasvatustalosten valtioapu 7,900 markalla 42 pennillä sekä kaupungin osuus paloviinaverosta 8,000 markalla.

Valtioavut.

Kahdeksannen osaston, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla kohosi Vesijohtolaitos nimisessä luvussa m. m. erä vedenvyynti 70,000 markalla, jota vastoin korvaus vedenkulutuksesta vapaakaivoissa y. m. väheni 7,000 markalla ja voitto suoritetuista johtotöistä 5,000 markalla. — Kaasulaitos nimisessä luvussa kohosi erä korvaus yksityiskulutuksesta 146,870 markalla, jota vastoin erät katuvalaistuksen korvaus, tulot lisätuotteista ja voitto suoritetuista töistä vähenivät kukin 28,795 markalla, 97,700 markalla ja 40,000 markalla. — Sähkölaitos nimisessä luvussa kohosi erä raitiotiekäytön korvaus 100,000 markalla, jota vastoin erät katuvalaistus, korvaus yksityiskulutuksesta ja voitto johtotöistä vähenivät kukin 8,955 markalla, 134,000 markalla ja 22,000 markalla. — Tulojen kokonaissumma tämän osaston kohdalla osottaa vähenemistä 26,430 markkaa.

Kaupungin teknilliset laitokset.

Yhdeksännen osaston, Puhtaanapitolaitos, kohdalla kohosivat erät talonmestajain maksut ja tulo myydyistä lannasta, kumpikin 5,000 markalla, jota vastoin erä kaupungin maksut omien talojensa puolesta väheni 880 markalla.

Puhtaanapitolaitos.

Kymmenennen osaston, Lainat, kohdalla osotettiin 1911 vuoden obligatsioonilainasta Nickbyn mielisairaala varten 440,897 markkaa 70 penniä, mainitun sairaalan kalustoa varten 162,900 markkaa, kunnan teurastamoa varten 1,000,000 markkaa, Murtokadun raken-

Lainat.

nuskustannuksiin 1,311,000 markkaa ja Ryttylän maatilán ostoon 106,000 markkaa sekä, lisätyn kaupunginvaltuuston päätöksestä riippuen, hoitajaoppilaiden asuinhuoneistojen sisustamiseksi Nickbyn mielisairaalaan 13,000 markkaa, lisäykseksi mainitun sairaalan kalustomäärärahaan 27,100 markkaa, vesijohdon laajentamiseen 118,300 markkaa, kaasumittarien ostoon 20,000 markkaa, kaasulaitoksen Sörnäsissä olevan keskusaseman uudestirakentamiseen 69,000 markkaa ja sähkömittarien ostoon 60,000 markkaa sekä lisäystä Hakaniementorin kauppahallin rakennusmäärärahaan 50,000 markkaa eli siis yhteensä 3,378,197 markkaa 70 penniä. Sen ohessa merkittiin kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle otettuna lainana kaupungin vakinaisissa tuloissa sotatilan johdosta syntyvän vajauksen täyttämiseksi enintään 1,000,000 markkaa.

Verotus.

Yhdenmentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava määrä 6,840,607 markan 32 pennin suuruisena 1914 vuoden tulosaännön 5,893,264 markan 76 pennin sijasta.

C. Muut asiat.

Ratkaisemattomat asiat.

Esiteltäessä kaupunginvaltuuston diariin kirjatettujen, joulukuun 31 päivänä 1913 ratkaisematta olevain asiain luetteloa ¹⁾ päätti ²⁾ valtuusto diariin lisäksi otettavaksi neljä lähemmin mainittua asiaa.

Kaupungin uuden rakennusjärjestyksen ehdotus.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan lokakuun 19 päivänä 1909 valinnut ³⁾ kolme henkilöä yksissä neuvoin maistraatin kanssa tarkastamaan kaupungin voimassa olevia rakennusjärjestyksiä, antoi asiaa varten asetettu komitea joulukuun 29:ntenä 1913 päivätyn mietinnön ⁴⁾ ehdotuksineen:

- 1) Helsingin kaupungin rakennusjärjestykseksi;
- 2) Helsingin kaupungin tehdas-, makasiini- ja varastotonttien rakennusjärjestykseksi; ynnä
- 3) Määräyksiksi rakennuspiirustusten laadinnassa noudatettavasta merkitsemistavasta sekä rakennuspiirustusten koosta.

Komitea esitti, että kaupunginvaltuusto ottaisi mainitut ehdotukset tarkastettavakseen sekä lähettäisi ne asiasta antamansa lausunnon kera maistraattiin edelleen käsiteltäviksi.

Puheena olevain ehdotusten perusteluissa lausui komitea m. m. seuraavaa:

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ²⁾ Valt. pöytäk. helmik. 24 p. 37 §. — ³⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 115. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 88 vuodelta 1913.